

Møteinnkalling

Kontrollutvalget Våler

Møtested: Rådhuset, møterom kommunestyresalen

Tidspunkt: 25.05.2022 kl. 09:00

Eventuelle forfall meldes til Anita Dahl Aannerød på telefon 900 867 40 eller til e-post:
rona@fredrikstad.kommune.no

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Våler 13.05 2022

Tom André Brubak
Leder (s)

Saksliste

Saksnr.	Innhold	
PS 22/10	Godkjenning av innkalling og saksliste	3
PS 22/11	Valg av representant til å signere protokoll	4
PS 22/12	Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning for 2021	5
PS 22/13	Revisjonsbrev nr. 3/2022 - Kontrollutvalgets oppfølging	79
PS 22/14	Oppsummering av regnskapsrevisjon 2021	82
PS 22/15	Revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen 2021	93
PS 22/16	Kommunedirektørens oppfølging av forvaltningsrevisjon "Sykefravær"	97
PS 22/17	Prosjektplan forvaltningsrevisjon "Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter"	101
PS 22/18	Rutine for avtale om levering av forvaltningsrevisjoner for kontrollutvalget i Våler kommune	109
PS 22/19	Referater og meldinger	113
PS 22/20	Eventuelt	124

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/136
Dokumentnr.: 12
Løpenr.: 57794/2022
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/10

Godkjenning av innkalling og saksliste

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Innkalling og saksliste godkjennes

Fredrikstad, 18.02.2022

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Saksliste er fremlagt og godkjent av kontrollutvalgets leder

Vurdering

Innkalling og saksliste godkjennes

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/136
Dokumentnr.: 11
Løpenr.: 57792/2022
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/11

Valg av representant til å signere protokoll

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Til å signere protokollen sammen med leder er Egil Holm

Fredrikstad, 18.02.2022

Vedlegg

Ingen

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

I henhold til kontrollutvalgets rutine som ble behandlet i kontrollutvalgets møte 26.02 2020 (sak 20/3) skal det ved hvert møte settes opp en sak: «Valg av en representant til signering av protokoll». Kontrollutvalget var enstemmige om at Egil Holm signerer protokoll sammen med leder. Ved fravær velges det en representant til signering i begynnelsen av møtet.

Vurdering

Ingen

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/131
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 72654/2022
Klassering: 3018-186
Saksbehandler: Anita Rovedal

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/12

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning for 2021

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskap og årsberetning 2021 for Våler kommune som vist i vedlegg 1 til saken
2. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen 2021 sendes kommunestyret med kopi til formannskapet.

Fredrikstad, 12.05 2022

Vedlegg

1. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap 2021 for Våler kommune.
2. Sekretariatets underdokumentasjon til forslag til uttalelsen til årsregnskap og årsberetning 2021 for Våler kommune
3. Negativ revisjonsberetning for 2021 – Våler kommune, datert 12.04 2022.
4. Revisjonsberetning for 2021 – Våler kommune, datert 12.05 2022
5. Årsregnskapet og årsberetning 2021 for Våler kommune.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (LOV-2018-06-22-83)
- Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (FOR-2019-06-17-904)
- Forum for Kontroll og Tilsyn – Veileder til kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskap og årsberetning
- NKRF – kontroll og revisjon i kommunene - Veileder til kontrollutvalgets uttalelse til kommunens årsregnskap og årsberetning
- Tallanalyse av økonomien - Excel arbeidsdokument for ØKUS KOF

Saksopplysninger

I følge kommuneloven § 14-6 skal kommunen for hvert kalenderår utarbeide årsregnskap og årsberetning. I henhold til forskriftens kapittel 5, om årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet 07.06 2019, skal årsregnskapet inneholde driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noter. I henhold til kommunelovens § 14-7 skal kommunen utarbeide en årsberetning for kommunens samlede virksomhet. I årsberetning fra kommunen skal det blant annet skal gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme foretakets stilling og resultat m.m.

Gjeldende tidsfrister for avleggelse av årsregnskapet og årsberetningen er:

- kommunens årsregnskap skal være avlagt innen 22. februar etter regnskapsåret
- kommunens årsberetning utarbeides innen 31. mars

I følge kommuneloven § 24-8 skal revisor avgi en revisjonsberetning til kommunestyret. I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om følgende:

- a) om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- b) om registreringen og dokumentasjonen av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
- c) om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever
- d) om opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet
- e) om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik

Gjeldende tidsfrist for avleggelse av revisjonsberetning er 15 april.

I henhold til kommunelovens § 14-3 skal kontrollutvalget uttale seg til kommunestyret om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet innstiller til vedtak. Jmfør forskrift om revisjon og kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 3 - 2. ledd.

Kontrollutvalget har i sitt arbeid med uttalelsen støttet seg på de to veilederne om «*Kontrollutvalget uttalelse til kommunen årsregnskap og årsberetningen*» som er utgitt av henholdsvis Forum for Kontroll og Tilsyn og NKRF – kontroll og revisjon i kommunene.

Vurdering

I kontrollutvalgets forslag til uttalelse har sekretariatet med bakgrunn i avlagte årsregnskap og årsberetning for 2021, innarbeidet ulike tallstørrelser knyttet til kommunes regnskapsresultat og om forhold som påvirker årets resultat. Videre har enkelte nøkkeltall som netto driftsresultat, gjeldsgrad, størrelse på fond og likviditetstall tatt inn i uttalelsen. Forhold av betydning i revisjonsberetning av 12.05 2022 innarbeides i forslaget til uttalelsen. Sekretariatet har gitt en oppsummering av sine observasjoner i vedlegg 2 i saken og denne er kun ment til å understøtte kontrollutvalgets utarbeidelse for forslag til uttalelsen.

Sekretariatet viser i sin helhet til kontrollutvalgets forslag til uttalelse til årsregnskapet 2021 i vedlegg 1.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å avgi uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen 2021 for Våler kommune som vist i vedlegg 1. Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetningen 2021 sendes kommunestyret med kopi til formannskapet.

Kommunestyret i Våler**Deres referanse****Vår referanse**

2022/131-4-74773/2022-BJGU

Klassering

3018-186

Dato

09.03.2022

Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet og årsberetningen 2021 for Våler kommune

I henhold til forskrift for kontrollutvalg og revisjon § 3, avgir herved kontrollutvalget sin uttalelse til Våler kommunes årsregnskap og årsberetning for året 2021.

Kontrollutvalget har den 25.05 2022 behandlet årsregnskap og årsberetning 2021 for Våler kommune som er avgitt av kommunedirektør. Kommunens årsregnskap og årsberetning 2021 ble avlagt innen gjeldende tidsfrist, men var ufullstendig og har vært gjenstand for en rekke korrigering slik at endelig korrigert årsregnskap og årsberetning ble avlagt først 11.05 2022. Østre Viken kommunerevisjon IKS har avgitt en negativ revisjonsberetning den 12.04 2022 og en endelig revisjonsberetning 12.05 2022, som erstatter den av 12.04 2022.

Kommunen har i 2021 et netto driftsresultat på kr 14 316 304.-. Årsregnskapet per 31.12 2021 er avgitt og avsluttet i samsvar med lov og forskrift. Kontrollutvalget viser til årsberetningens omtale om særskilte forhold i 2021 som påvirket resultatet.

Kontrollutvalget viser til følgende sentrale nøkkeltall fra kommunes regnskap for 2021 sett opp mot kommunestyrets vedtatte måltall.

- Kommunens netto driftsresultat utgjør + 2,7 % av driftsinntekter i 2021. Kommunestyrets vedtatte måltall er + 1,8 % av driftsinntektene over tid for å opprettholde kommunens formue.
- Kommunens netto langsiktige lånegjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser, formidlingslån, selvkostlån og ubrukte lånemidler og selvkostlån) utgjør 44,8 % sett i forhold til sum driftsinntekter per 31.12 2021. Kommunestyrets vedtatte måltall er at gjelden ikke overstiger 100% av sum driftsinntekter.
- Disposisjonsfondet per 31.12 2021 utgjør 9,7 % av brutto driftsinntekter. Kommunestyrets vedtatte måltall er at nivået bør være på minimum 8 % for å ha et godt økonomisk handlingsrom.

Kommunens likviditetsgrad 1 og 2 (betalingsevne) har utviklet seg positivt gjennom regnskapsåret, og begge ligger innenfor anbefalt nivå i henhold til anerkjent regnskapsteori per 31.12.

Revisor har konkludert med at årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde per 31.12 2021 men med et forbehold. Årsberetningen inneholder de opplysninger som lov og forskrift krever og at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Østfold kontrollutvalgssekretariat (ØKUS KOF)

Besøksadresse: Dikeveien 29, 1661 Rolvsøy
E-postadresse: rona@fredrikstad.kommune.no
Telefon: 900 86 740 Telefaks:

Postadresse: Dikeveien 29, 1661 ROLVSØY
Webadresse: www.fredrikstad.kommune.no/okus
Tlf. saksbeh.: 452 55 251 Orgnr. 926 367 358

Revisor har lagt frem en endelig revisjonsberetning med følgende forbehold og merknader under andre forhold:

Forbehold:

- Det er knyttet usikkerhet til verdien av kommunens fordringsførte beløp vedrørende sykepengerefusjoner på kr. 2 927 654.-. Dette fordi beløpet ikke samsvarer med grunnlaget for fordringen i kommunens lønssystem.

Merknader under andre forhold:

- *Selvkost innenfor plan- og byggesaksbehandling*
Kommunen har ikke satt opp fullstendig etterkalkyle for selvkost innenfor områder som omfattes av plan- og bygningsloven. Det foreligger derfor usikkerhet om kommunen har hatt inntekter som overstiger selvkost.

Kommunen har ikke anledning til å ta mer i gebyr enn selvkost, og overskudd skal avsettes på selvkostfond. Dette følger av selvkostforskriften § 8 om håndtering av overskudd og underskudd.

- *Låneopptak uten vedtak*
Administrasjonen har tatt opp lån for formidlingslån på kr 6 mill. i 2021 uten at kommunestyret har fattet vedtak om dette. Det følger av kommunelovens § 14-4 at vedtak om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Vi har ikke opplysninger om at kommunestyret har behandlet andre låneopptak i 2021 for formidlingslån, og anser derfor at låneopptaket er gjennomført uten nødvendige fullmakter fra kommunestyret og i strid med kommunelovens bestemmelser.

- *Overføring mellom drift og investering*
Det er differanse mellom beløp i regulert budsjett for overføring mellom drift og investering i bevilgningsoversiktene etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner mv. Oversikt etter forskriftens § 5-4 viser kr 5 060 000 for overføring til investering, mens overføring fra drift i bevilgningsoversikt etter forskriftens § 5-5 viser kr 4 960 000. Beløpet skal være likt.

Kontrollutvalget har etter forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3, påsett at det ikke foreligger åpne revisjonsmerknader ved årsskifte 2021/22.

Kontrollutvalget er ikke kjent med andre forhold, fremkommet i dialog med revisor, som kunne hatt betydning for utvalgets uttalelse. Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret fastsetter årsregnskapet og årsberetningen for 2021.

Våler 25.05 2022

Tom Andre Brubak (s)
Leder av kontrollutvalget

Kopi: Formannskapet

GRUNNLAGSDOKUMENTASJON FOR KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE TIL ÅRSREGNSKAPET.

Dokumentasjon til saksfremlegg og forslag til uttalelsen årsregnskapet 2021 for Våler kommune.

1. Innledning.

Kontrollutvalget har i møte 25.05 2022 behandlet utvalgets sin uttalelse til Våler kommune sitt årsregnskap for 2021

Representanter for kommunens administrasjon og ansvarlig revisor var tilstede i møte og presenterte årsregnskapet og revisjonsberetningen.

2. Ansvarlig for økonomiforvaltningen.

Det er kommunestyret sitt ansvar å forvalte kommunes sin økonomi, derunder vedta årsregnskap og årsberetningen, jfr. Kommunelovens § 14-2. Det er videre kommunestyret sitt ansvar å påse at økonomiforvaltningen skjer i tråd med lov, forskrift og egne interne reglement. Kommunestyret sitt ansvar for forvaltningen av den økonomiske internkontrollen og økonomiforvaltningen er forsterket gjennom ny kommunelov jfr. §§ 14-1 og 25-1 og 2.

Med grunnlag i finansielle måltall, skal årsberetningen gi vurdering av om den økonomiske utviklingen og stillingen slik den går frem av årsregnskapet, er forsvarlig og tar vare på handleevnen over tid, jfr. Kommuneloven § 14-7 a-b. Det er ikke lenger tilstrekkelig at årsberetningen bare gjør rede for sentrale resultater i årsregnskapet.

3. Formål med kontrollutvalgets sin uttalelse.

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) definerer formålet med uttalelsen til å være at kommunestyret skal få oppsummerende og samlet informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at kravene til årsregnskapet og årsberetningen, er ivaretatt i tråd med lov, forskrift og egne reglement, jfr. Kommuneloven §§ 14-1, 14-2 og 14-7.

4. Grunnlag for uttalelsen.

Grunnlag for uttalelsen er dokument og behandlinger som ligger til grunn for utarbeidelsen av denne saken, slik som:

- Avlagt årsregnskap fra kommunedirektøren 15.02 2022, men det er gjennomført rettelser helt frem til 11.05 2021
- Kommunedirektørens sin årsberetning avlagt 31.03 2022 men det er gjennomført rettelser helt frem til 11.05 2021
- Revisjonsberetningen, datert 12.04 2022 – Negativ beretning på grunn av at årsregnskapet og årsberetning ikke var ferdig korrigert og rettet. Tilbakekalt revisjonsberetning som var datert 15.04 2021. Ny og endelig revisjonsberetning datert 12.05 2021.
- Nummerert brev 1/20 fra revisor, datert 16.04.2020 – fulgt opp og behandlet og lukket i KU møte 17.02.2021

- Nummerert brev nr. 2/2021 fra revisor, datert 26.05 2021 er fulgt opp og behandlet og lukket i Kontrollutvalgets møte 22.09 2021
- Rapport etter etterlevelsekontroll, datert 26.05 2021.
- Forvaltningsrevisjoner med tema innen økonomiforvaltningen.
- Revisors sine orienteringer til kontrollutvalget om:
 - Revisjonsplan-/strategier
 - Oppsummering av interims revisjon
 - Oppsummering av årsoppgjørrevisjon
- Gjennomførte påseansvar ovenfor revisjonen
- Statlige tilsyn

5. Vurdering av årsregnskapet og årsberetningen

5.1 Revisjonsberetningen.

Revisjonsberetningen datert 12.04 2022 var en negativ beretning på grunn av at regnskap og årsberetning ikke var ferdigstilt. Ny revisjonsberetning datert 12.05 2022 erstatter avgitt beretning datert 12.04 2022

I revisjonsberetningen datert 12.05 2022 konkluderer revisor med at årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter med et forbehold per 31.12 2021. Årsmeldingen inneholder de opplysninger som lov og forskrift krever og at opplysningene om økonomi i årsmeldingen stemmer overens med årsregnskapet.

Revisor har lagt frem en revisjonsberetning et forbehold og tre merknader under andre forhold:

Forbehold:

- Det er knyttet usikkerhet til verdien av kommunens fordringsførte beløp vedrørende sykepengerefusjoner på kr. 2 927 654.-. Dette fordi beløpet ikke samsvarer med grunnlaget for fordringen i kommunens lønssystem.

Merknader under andre forhold:

- *Selvkost innenfor plan- og byggesaksbehandling*
Kommunen har ikke satt opp fullstendig etterkalkyle for selvkost innenfor områder som omfattes av plan- og bygningsloven. Det foreligger derfor usikkerhet om kommunen har hatt inntekter som overstiger selvkost.

Kommunen har ikke anledning til å ta mer i gebyr enn selvkost, og overskudd skal avsettes på selvkostfond. Dette følger av selvkostforskriften § 8 om håndtering av overskudd og underskudd.

- *Låneopptak uten vedtak*
Administrasjonen har tatt opp lån for formidlingslån på kr 6 mill. i 2021 uten at kommunestyret har fattet vedtak om dette. Det følger av kommunelovens § 14-4 at vedtak om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Vi har ikke opplysninger om at kommunestyret har behandlet andre låneopptak i 2021 for formidlingslån, og anser derfor at låneopptaket er gjennomført uten nødvendige fullmakter fra kommunestyret og i strid med kommunelovens bestemmelser.

- *Overføring mellom drift og investering*

Det er differanse mellom beløp i regulert budsjett for overføring mellom drift og investering i bevilgningsoversiktene etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner mv. Oversikt etter forskriftens § 5-4 viser kr 5 060 000 for overføring til investering, mens overføring fra drift i bevilgningsoversikt etter forskriftens § 5-5 viser kr 4 960 000. Beløpet skal være likt.

5.2 Årsregnskapet – nøkkeltall

Netto driftsresultat i %:

2021	2020	2019	2018	2017	2016
+ 2,7	-3,2	-2,14	-0,40	+ 4,48	+ 6,44

Kommunestyrets vedtatte måltall: > + 1,8 % av driftsinntekter

Anbefalt nøkkeltall: + 1,75 % (Teknisk beregningsutvalg -TBU)

Utvikling av gjeldsgrad i %:

2021	2020	2019	2018	2017	2016
49,3	52	53	47	48	49
44,8	47				

Kommunestyrets vedtatte måltall: <100 % av driftsinntekter

Anbefalt nøkkeltall: 60 - 90 % av driftsinntekter (Teknisk beregningsutvalg –TBU)

Utviklingen av disposisjonsfond i % av driftsinntekter:

2021	2020	2019	2018	2017	2016
9,7	9,7	10,1	14,8	15,7	13,3

Kommunestyrets vedtatte måltall: > 8 % av driftsinntekter

Anbefalt nøkkeltall: 5-10 % (Teknisk beregningsutvalg –TBU)

Utvikling av likviditetsgrad 1:

2021	2020	2019	2018	2017	2016
2,0	2,0	3,2	3,2	4,0	3,5

Anbefalt teori nøkkeltall: >2

Utvikling av likviditetsgrad 2:

2021	2020	2019	2018	2017	2016
1,9	1,8	2,9	3,1	3,8	3,4

Anbefalt teori nøkkeltall: >1

5.3 Særskilte forhold som påvirker årets årsresultat.

Andre særskilte forhold som påvirker årsresultatet for 2021 og som fremkommer i årsberetningen side 11 og 12.

5.4 Økonomiforvaltning og internkontroll

Vurdering av økonomiforvaltningen og internkontroll bygger på rapporter fra regnskapsrevisor, forvaltningsrevisjon, statlige tilsyn og informasjon fra kommunen. Følgende vurderinger er gjort:

- Det er ikke avdekket vesentlige svakheter med den økonomiske interkontrollen verken i revisors sine rapporteringer gjennom året eller i deres orienteringer til kontrollutvalget.
- Budsjettavvik og avvik fra budsjettpremissene er tilfredsstillende forklart i årsberetningen. Dette er også bekreftet fra revisor.
- Revisor har bekreftet at bokføringen er i tråd med bokføringsregelverket. Ingen avvik er avdekket eller rapportert.
- Det er i regnskapsåret 2021 gjennomført etterlevelsekontroll med *offentlige anskaffelser*. Det ble konkludert med at det ikke forelå anskaffelsesprotokoller i henhold til forskrift om offentlige anskaffelser. På bakgrunn av kontrollen ble det utstedt et nr. revisjonsbrev (nr. 2/2021) som kontrollutvalget fulgte opp.
- Det er ikke gjennomført forvaltningsrevisjonsrapport i løpet av 2021 som var rettet mot økonomiforvaltningen.
- Der er ikke gjennomført statlige tilsyn med som har betydning med økonomiforvaltningen.

6. Vurdering av ikke økonomiske krav i årsberetningen.

<i>Tekst</i>		<i>Henvisning</i>
Er organisasjonens målsetting og andre ikke økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne omtalt i årsberetningen?	✓	Tatt inn på de ulike ansvarsområder i årsberetningen
Er tiltak som er sett i verk og tiltak som er planlagt ser i verk for å sikre en høy etisk standard omtalt i årsberetningen?	✓	Årsberetningen side 17/18
Er den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling omtalt i årsberetningen?	✓	Årsberetningen side 16

7. Vurdering av revisjonen sitt arbeid

Kontrollutvalgets påseansvar at regnskapet er revidert på en trygg måte:

<i>Tekst</i>		<i>Kommentarer</i>
Kvalifikasjon- og oppdateringskrav	✓	Revisjonsselskapet håndterer dette intern i selskapet og etterlever oppdateringskrav som gjelder.
Vandel	✓	Fremskaffes ved autorisering av revisorer
Uavhengighetserklæring	✓	Fremlagt i KU- møte 17.02.2021, sak 21/7
Kvalitetskontroll - NKRF	✓	Det er ikke gjennomført kvalitetskontroll i 2021, sist gjennomført var 2018/2019, begge med godkjent resultat

Kontrollutvalget ansvar for å holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet:

<i>Tekst</i>		<i>Kommentarer</i>
Engasjement brev	✓	Fremlagt i KU- møte 17.02 2021, sak 21/6
Planleggingsfasen	✓	Fremlagt i KU- møte 22.09 2021, sak 21/28
Interims revisjon	✓	Fremlagt i KU- møte 22.09 2021, sak 21/26
Årsoppgjøret	✓	Fremlagt i KU- møte 22.09 2021, sak 21/26
Etterlevelseskontroll	✓	Fremlagt i KU- møte 09.06 2021, sak 21/16

Til kommunestyret i Våler kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

UAVHENGIG REVISORS BERETNING - FORELØPIG

Kommunedirektøren har ikke avgitt et fullstendig årsregnskap og årsberetning for Våler kommune for regnskapsåret 2021 som følger av forskrift om årsregnskap og årsberetning. Vi har følgelig ikke vært i stand til å utføre revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk for å avgi revisjonsberetning 15. april, jf. kommuneloven § 24-8.

Denne revisjonsberetningen vil bli trukket tilbake når et korrigert årsregnskap og årsberetning er avgitt og vi har fått tid til å gjennomføre de revisjonshandlinger vi finner nødvendige for å bekrefte årsregnskapet.

Rolvsøy, 12.04.2022

Jostein Ek

Oppdragsansvarlig revisor

Til kommunestyret i Våler kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Kommunedirektøren

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon med forbehold

Vi har revidert Våler kommunes årsregnskap som viser et positivt netto driftsresultat på kr 14 316 304. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2021, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet, med unntak av virkningen av forholdet som er omtalt i avsnittet «Grunnlag for konklusjon med forbehold», gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til kommunekassen per 31. desember 2021, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon med forbehold

Det er knyttet usikkerhet til verdien av kommunens fordringsførte beløp vedrørende sykepengerefusjoner på kr 2 927 654. Dette fordi beløpet ikke samsvarer med grunnlaget for fordringen i kommunens lønssystem.

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Årsberetningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen

fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Som beskrevet i avsnittet «*Grunnlag for konklusjon med forbehold*» ovenfor, foreligger det en usikkerhet knyttet til verdien av kommunens fordringsførte beløp vedrørende sykepengerefusjoner. Årsberetningen er basert på samme informasjon.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen, med unntak av den mulige virkningen av forholdet beskrevet i avsnittet over,

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «*Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik*» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapsskikk i Norge. Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver ved revisjonen av årsregnskapet vises det til:
www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Våler kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av kommunedirektørens ansvar og revisors oppgaver ved uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger

Andre forhold

- **Selvkost innenfor plan- og byggesaksbehandling**

Kommunen har ikke satt opp fullstendig etterkalkyle for selvkost innenfor områder som omfattes av plan- og bygningsloven. Det foreligger derfor usikkerhet om kommunen har hatt inntekter som overstiger selvkost.

Kommunen har ikke anledning til å ta mer i gebyr enn selvkost, og overskudd skal avsettes på selvkostfond. Dette følger av selvkostforskriftens § 8 om håndtering av overskudd og underskudd.

- **Låneopptak uten vedtak**

Administrasjonen har tatt opp lån for formidlingslån på kr 6 mill. i 2021 uten at kommunestyret har fattet vedtak om dette. Det følger av kommunelovens § 14-4 at vedtak om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Vi har ikke opplysninger om at kommunestyret har behandlet andre låneopptak i 2021 for formidlingslån, og anser derfor at låneopptaket er gjennomført uten nødvendige fullmakter fra kommunestyret og i strid med kommunelovens bestemmelser.

- **Overføring mellom drift og investering**

Det er differanse mellom beløp i regulert budsjett for overføring mellom drift og investering i bevilgningsoversiktene etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner mv. Oversikt etter forskriftens § 5-4 viser kr 5 060 000 for overføring til investering, mens overføring fra drift i bevilgningsoversikt etter forskriftens § 5-5 viser kr 4 960 000. Beløpet skal være likt.

Denne beretning erstatter tidligere avgitt beretning, datert 12.04.2022, som ble avgitt ved utløpet av forskriftens frist for å avlegge revisjonsberetning. Fullstendig årsregnskap var på dette tidspunkt ikke avgitt av kommunedirektøren.

Rolvsøy, 12.05.2022

Jostein Ek

oppdragsansvarlig revisor

Våler kommune

VÅLER KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2021

Innhold

OVERSIKTER.....	3
Bevilgningsoversikt – Driftsregnskapet (§5-4)	3
Bevilgningsoversikt – driftsområdene (§5-4)	3
Bevilgningsoversikt – Investering (§5-5).....	4
Bevilgningsoversikt – Investeringsplan (§5-5)	5
Hovedoversikt Drift (§5-6).....	6
Balanseregnskapet (§5-8).....	7
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner – Drift (§5-9)	8
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner-Investering (§5-9).....	8
Noter til årsregnskap (§5-10 - §5-15).....	9
Regnskapsprinsipper og vurderingsregler	9
Note 1 Endring i arbeidskapital (§5-10).....	9
Note 2 Kapitalkonto (§5-10b)	10
Note 3 Anleggsmidler (§5-11a).....	10
Note 4 Aksjer og andeler i varig eie (§5-11b).....	11
Note 5 Utlån (§5-11c)	11
Note 6 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater.....	11
Note 7 Rentesikring.....	11
Note 8 Langsiktig gjeld (§5-12)	12
Note 9 Avdrag på lån (§5-12b)	12
Note 10 Pensjonsforpliktelser (§5-12c).....	13
Note 11 Kommunens garantiansvar (§5-12d)	14
Note 12 Bundne fond (§5-13a).....	14
Note 13 Selvkostområder (§ 5-13b)	15
Note 14 Ytelser til ledende personer i kommunen (§5-13d).....	15
Note 15 Godtgjørelse til revisor (§5-13e)	16
Note 16 Annen informasjon	16

OVERSIKTER

Bevilgningsoversikt – Driftsregnskapet (§5-4)

	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2021	Oppr.budsj 2021	Regnskap 2020
Rammetilskudd	-186 173 077	-191 400 000	-180 000 000	-173 838 948
Inntekts- og formueskatt	-179 304 593	-156 000 000	-156 000 000	-154 964 926
Eiendomsskatt	-13 993 168	-14 000 000	-14 000 000	-17 071 226
Andre generelle driftsinntekter	-18 666 572	-8 000 000	-8 000 000	-18 603 337
Sum generelle driftsinntekter	-398 137 410	-369 400 000	-358 000 000	-364 478 437
Sum bevilgninger drift, netto	370 250 728	362 655 230	335 000 000	366 560 963
Avskrivninger	15 265 404	15 000 000	15 000 000	15 691 305
Sum netto driftsutgifter	385 516 132	377 655 230	350 000 000	382 252 268
Brutto driftsresultat	12 621 278	-8 255 230	8 000 000	-17 773 831
Renteinntekter	-1 611 618	-2 000 000	-2 000 000	-2 016 358
Utbytter	-1 419 424	-1 000 000	-1 000 000	-2 077 659
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-708 191	0	0	-2 164 515
Renteutgifter	3 769 691	4 000 000	4 000 000	5 771 487
Avdrag på lån	13 539 920	6 000 000	6 000 000	13 253 992
Netto finansutgifter	-13 570 378	-7 000 000	-7 000 000	-12 766 947
Motpost avskrivninger	15 265 404	15 000 000	15 000 000	15 691 305
Netto driftsresultat	14 316 304	-255 230	16 000 000	-14 849 473
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	-4 960 000	-5 060 000	-5 060 000	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-2 468 911	7 322 295		-390 586
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-6 887 393	-2 007 065	-10 940 000	15 240 059
Dekning av tidligere års merforbruk				
Sum disponeringer eller deknings av netto driftsresultat	-14 316 304	255 230	-16 000 000	14 849 473

Bevilgningsoversikt – driftsområdene (§5-4)

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Oppr.budsj 2021	Regnskap 2020
Tjenesteområde				
Kommunedirektøren	4 887 983	4 448 000	4 400 000	10 299 961
Stab økonomi, IT og innkjøp	9 162 588	10 591 999	10 500 000	3 242 424
Stab HR og administrasjon	12 179 687	11 204 000	11 100 000	5 586 776
Stab IT, innovasjon og utvikling	0	0	0	7 008 246
Oppvekst og kultur	175 565 557	171 416 755	166 500 000	173 317 346
Helse og velferd	124 783 325	130 149 537	115 500 000	127 052 218
Miljø og teknikk	31 547 752	29 912 004	27 500 000	28 852 250
Selvfinansierende	-4 905 209	-2 930 000	-2 930 000	-2 454 445
Rammer, skatt og finans	17 029 045	7 862 935	2 430 000	13 656 187
Sum bevilgninger drift, netto	370 250 728	362 655 230	335 000 000	366 560 963

Bevilgningsoversikt – Investering (§5-5)

	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2021	Oppr.budsj 2021	Regnskap 2020
Investering i varige anleggsmidler	31 580 459	46 721 625	34 800 000	63 437 823
Tilskudd til andres investeringer	2 296 373	2 000 000		213 537
Investering i aksjer og andeler i selskaper	855 500			1 720 305
Utlån av egne midler			8 000 000	0
Avdrag på lån			600 000	0
Sum investeringsutgifter	34 732 332	48 721 625	43 400 000	65 371 665
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 852 707	-8 490 062	-5 740 000	-11 739 325
Tilskudd fra andre	-1 514 413	-200 000		-2 546 795
Salg av varige driftsmidler				-18 930
Utdeling fra selskaper				0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler			-600 000	0
Bruk av lån	-34 723 996	-48 390 346	-32 100 000	-34 304 797
Sum investeringsinntekter	-43 091 115	-57 080 408	-38 440 000	-48 609 847
Videreutlån	18 214 746	8 000 000		4 893 968
Bruk av lån til videreutlån	-8 000 000	-8 000 000		-4 893 968
Avdrag på lån til videreutlån	1 523 894	600 000		3 287 857
Mottatt avdrag på videreutlån	-4 412 013	-600 000		-1 674 093
Netto utgifter videreutlån	7 326 627	0	0	1 613 764
Overføring fra drift	4 960 000	4 960 000	4 960 000	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-2 888 119			-359 799
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond				-4 697 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	-13 318 783	-13 318 783		0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-11 246 902	-8 358 783	4 960 000	-5 056 799
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	10 214 746	0	0	13 318 783

Investeringene er i 2021 finansiert ved bruk av lån på 34,7 mill., overføring fra drift på 4,96 mill. og kompensasjon for merverdiavgift på 6,9 mill. Årsaken til at 10,2 mill. er fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp) skyldes manglende politisk vedtak på utlån av startlån.

Kommentarer på større avvik:

Investering i varige anleggsmidler, kompensasjon for merverdiavgift, sum investeringsinntekter:

Prosjekt Rehab. ledningsnett viser et mindreforbruk på 7,8 mill. og skyldes i hovedsak tidsforskyvning av igangsatte prosjekter.

Prosjekt Utredning Kirkebygden skole viser et mindreforbruk på 5,8 mill. og skyldes i hovedsak at ungdomsskolen brant i 2021 noe som medførte endringer i planleggingen av ny skole.

Prosjekt IT, digitalisering og utstyr viser et mindreforbruk på 2,2 mill. og skyldes i hovedsak endringer i fremdrift av nødvendige anskaffelser som følge av arbeidet med å legge driften over til Ikomm AS.

Prosjekt Strategisk eiendomskjøp viser et mindreforbruk på 10,0 mill. Årsaken er at det ikke var eiendommer i 2021 som Våler kommune anså som strategisk å kjøpe.

Videreutlån:

Videreutlån (startlån) viser at det er gitt tilsagn og utbetalt 10,2 mill. mere enn budsjettert. Midlene som er utlånt utover budsjett er tidligere midler som ikke er utlånt, men som er avsatt i balansen. En vil ved avleggelse av regnskap for 2021 be om økt budsjett for å dekke opp dette.

Mottatt avdrag på videreutlån:

Viser at det er innbetalt 0,9 mill. mere i avdrag enn budsjettert. Årsaken er at det i 2021 er solgt boliger som er finansiert ved startlån og som da blir innfridd som ekstraordinære avdrag.

Bevilgningsoversikt – Investeringsplan (§5-5)

	Prosjekt	Regnskap 2021	Reg.budsjett 2021	Oppr.budsjett 2021
1006	Vann og avløpsrør, gs-vei FV 120	73 150	1 640 592	
1126	Velferdstekn. Mm. Fiber H&S, 4521	101 276	739 000	
1141	Nytt tak Svinndal skole	0	-50 650	
1166	Lyssetting g/s Våktoppen, 4440	0	-236 165	
1172	Rehab ledningsnett 4410	1 771 979	9 549 833	6 100 000
1173	Oppgradering av avløpsinfrastruktur Svinndal	0	1 500 000	
1180	EPC, 4500	2 774 599	-7 046 950	
1184	Servicetorg	34 077	0	
1185	Bofellesskap demens	0	188 000	
1188	Tennskap langs kommunale veier	370 499	289 585	500 000
1204	Fiber Svinndal	0	1 080 000	
1205	Utredning Kirkebygden skole	5 538 894	11 362 175	10 000 000
1206	Gymsal Svinndal skole	9 435 140	4 109 070	
1207	IT, digitalisering og utstyr	4 677 391	6 878 192	4 500 000
1208	Utstyr,transportmidler, NME	173 750	518 750	500 000
1209	Rehabilitering, veier og bruer, NME	1 618 813	1 631 121	1 000 000
1210	Rehabilitering, kommunale bygg, NME	1 928 965	2 000 456	500 000
1211	Nye ladestasjoner- el-biler, NME	3 625	267 410	500 000
1213	Andel nytt vannbasseng Skjønnerød	2 657 500	2 000 000	
1214	Statlig tilskudd vedlikehold/rehabilitering	1 214 447	1 101 206	
1215	Strategisk eiendomskjøp	0	10 000 000	10 000 000
1216	Elektronisk medisin håndtering	0	1 200 000	1 200 000
1900	Justeringsrett mva	170 374	0	
	Sum utgift	32 544 479	48 721 625	34 800 000
	Finansiering			
Alle	Overføring fra private	-321 000	0	
Alle	Refusjon fra andre	-1 230 453	-200 000	
Alle	Tilskudd fra staten	-283 960	0	
Alle	Momskompensasjon	-6 852 707	-8 490 062	-5 740 000
Alle	Lån	-18 896 359	-35 071 563	-24 100 000
Alle	Overføring fra drift	-4 960 000	-4 960 000	-4 960 000
	Sum finansiering	-32 544 479	-48 721 625	-34 800 000

Hovedoversikt Drift (§5-6)

	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2021	Oppr.budsjett 2021	Regnskap 2020
Rammetilskudd	-186 173 077	-191 400 000	-180 000 000	-173 838 948
Inntefts- og formueskatt	-179 304 593	-156 000 000	-156 000 000	-154 964 926
Eiendomsskatt	-13 993 168	-14 000 000	-14 000 000	-17 071 226
Andre skatteinntekter	-558 064	0	0	-10 487
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-18 108 508	-8 000 000	-8 000 000	-18 367 849
Overføringer og tilskudd fra andre	-88 109 551	-49 400 000	-50 000 000	-57 264 030
Brukerbetalinger	-15 063 614	-16 000 000	-16 000 000	-13 975 216
Salgs- og leieinntekter	-32 276 452	-30 000 000	-30 000 000	-25 576 347
Sum driftsinntekter	-533 587 027	-464 800 000	-454 000 000	-461 069 030
Lønnsutgifter	251 278 668	235 600 000	231 000 000	244 861 136
Sosiale utgifter	61 770 080	70 932 935	66 000 000	62 414 990
Kjøp av varer og tjenester	167 824 037	132 522 295	115 000 000	130 231 705
Overføringer og tilskudd til andre	24 827 560	19 000 000	19 000 000	25 868 726
Avskrivninger	15 265 404	15 000 000	15 000 000	15 691 305
Sum driftsutgifter	520 965 749	473 055 230	446 000 000	479 067 862
Brutto driftsresultat	12 621 278	-8 255 230	8 000 000	-17 998 832
Renteinntekter	-1 611 618	-2 000 000	-2 000 000	-2 016 358
Utbytter	-1 419 424	-1 000 000	-1 000 000	-2 077 659
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-708 191			-2 164 515
Renteutgifter	3 769 691	4 000 000	4 000 000	5 771 487
Avdrag på lån	13 539 920	6 000 000	6 000 000	13 253 992
Netto finansutgifter	-13 570 378	-7 000 000	-7 000 000	-12 766 947
Motpost avskrivninger	15 265 404	15 000 000	15 000 000	15 691 305
Netto driftsresultat	14 316 304	-255 230	16 000 000	-15 074 474
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	-4 960 000	-5 060 000	-5 060 000	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-2 468 911	7 322 295		-390 586
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-6 887 393	-2 007 065	-10 940 000	-1 294 240
Bruk av tidligere års mindreforbruk				16 534 300
Dekning av tidligere års merforbruk				0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-14 316 304	255 230	-16 000 000	14 849 474
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)				

Kommentarer på større avvik:

Kjøp av varer og tjenester viser et avvik på 35,3 mill. og skyldes i hovedsak ekstraordinære utgifter på grunn av brannen på Våler ungdomsskole som gjorde det nødvendig å bygge en midlertidig ungdomsskole.

Netto driftsresultat viser et positivt avvik på 14,3 mill. og skyldes i hovedsak høyere skatteinntekt på 23,3 mill. enn budsjettet.

Balanseregnskapet (§5-8)

	Regnskap 2021	Regnskap 2020
EIENDELER		
A. Anleggsmidler (note 3)	951 564 210	924 302 501
I. Varige driftsmidler	462 502 448	445 954 991
Faste eiendommer og anlegg	450 975 180	440 070 052
Utstyr, maskiner og transportmidler	11 527 268	5 884 939
II Finsielle anleggsmidler	52 916 204	38 212 728
Aksjer og andeler (note 4)	13 090 952	12 235 452
Obligasjoner	-	-
Utlån (note 5)	39 825 252	25 977 276
III Immaterielle eiendeler	-	-
IV Pensjonsmidler	436 145 558	440 134 781
B. Omløpsmidler	165 915 258	130 330 228
I. Banksinnskudd og kontanter	93 165 710	85 539 017
II. Finansielle omløpsmidler	9 138 513	8 510 972
Aksjer og andeler	9 138 513	8 510 972
Obligasjoner	-	-
Sertifikater	-	-
Derivater	-	-
III. Kortsiktige fordringer	63 611 035	36 280 239
Kundefordringer	63 248 216	31 347 304
Andre kortsiktige fordringer	-	-
Premieavvik	362 819	4 932 935
Sum eiendeler	1 117 479 468	1 054 632 728
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. Egenkapital	-257 481 989	-238 745 423
I. Egenkapital drift	-68 423 325	-59 058 048
Disposisjonsfond	-51 582 873	-44 695 480
Bundne driftsfond (note 12)	-16 840 452	-14 362 568
II. Egenkapital Investering	4 673 771	10 656 954
Ubundet investeringsfond	-786 816	-786 816
Bundne investeringsfond (note 12)	-4 754 159	-1 875 013
Udekket beløp i investeringsregnskapet	10 214 746	13 318 783
III. Annen egenkapital	-193 732 435	-190 344 329
Kapitalkonto (note 2)	-190 936 489	-187 548 383
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapital drift	0	0
Prinsippendringer som påvirker arbeidskapital investering	-2 795 946	-2 795 946
D. Langsiktig gjeld	-775 631 195	-749 383 374
I. Lån	-319 846 355	-289 788 790
Gjeld til kredittinstitusjoner (note 8)	-319 846 355	-289 788 790
Obligasjonslån	0	0
Sertifikatlån	0	0
II. Pensjonsforpliktelse (note 10)	-455 784 840	-459 594 584
E. Kortsiktig gjeld	-84 366 284	-66 503 931
I. Kortsiktig gjeld	-84 366 284	-66 503 931
Leverandørgjeld	0	0
Likviditetsslån	0	0
Derivater	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-84 366 284	-66 503 931
Premieavvik	0	0
Sum egenkapital og gjeld	-1 117 479 468	-1 054 632 727
F. Memorialkonti	0	0
I. Ubrukte lånemidler	15 005 257	12 629 253
II. Andre memorialkonti	89 669 152	90 086 452
III. Motkonto for memorialkontiene	-104 674 408	-102 715 705

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner – Drift (§5-9)

	Regnskap 2021
Netto driftsresultat	-14 316 305
Sum budsjettdisposisjoner	9 535 976
Årets budsjettavvik, mindreforbruk før strykninger	-4 780 329
Strykning av overføring til investering	-100 000
Strykning av bruk av disposisjonsfond	4 880 329
Mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond	0
Avsetning til dispfond for reduksjon av årets merforbruk etter strykning	0
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner-Investering (§5-9)

	Regnskap 2021
Sum investeringsutgifter, investeringsinntekter og netto utgifter videreutlån	41 691 840
Sum budsjettdisposisjoner	-45 143 444
Årets budsjettavvik udisponert før strykninger	-3 451 604
Strykning av bruk av lån	13 666 350
Strykning av overføring fra drift	
Udisponert beløp etter strykninger	10 214 746
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond	0
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	10 214 746

Noter til årsregnskap (§5-10 - §5-15)

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Kommuneregnskapet er finansielt orientert, og skal vise all tilgang på og bruk av midler i året. Inntekter og utgifter skal tidsmessig plasseres i det året som følger av anordningsprinsippet. Anordningsprinsippet betyr at alle kjente utgifter og inntekter i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet skal fremgå av drifts- eller investeringsregnskapet i året enten de er betalt eller ikke.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Note 1 Endring i arbeidskapital (§5-10)

Balanseregnskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	165 915 258	130 330 227	
2.3 Kortsiktig gjeld	-84 366 284	66 503 931	
Arbeidskapital i balansen	81 548 974	63 826 296	17 722 678

Tilgang og bruk av midler	Beløp
Driftsinntekter	-533 587 027
Finansinntekter	-3 739 234
Investeringsinntekter	-43 091 116
Bruk av lån og mottatte avdrag -viderutlån	-12 412 013
Sum tilgang på midler	-592 829 390
Driftsutgifter (eks. avskrivninger)	505 700 345
Finansutgifter (renteutgifter og avdrag på lån)	17 309 611
Investeringsutgifter (inkl. avdrag på lån)	34 732 333
Videreutlån og avdrag på lån til videreutlån	19 738 640
Netto utgifter videreutlån	
Sum bruk av midler	577 480 929
Netto tilgang på og bruk av midler	-15 348 461
Endring ubrukte lånemidler	-2 376 004
Endring i regnskapsprinsipp ført direkte mot egenkapital	0
Endring i arbeidskapital på bevilgningsregnskap	-17 724 465
Differanse	-1 787

Note 2 Kapitalkonto (§5-10b)

Saldo kapitalkonto 1.1.2021	187 548 383
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	32 096 822
Reversert nedskrivning eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Kjøp av aksjer/andeler	91 500
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	0
Utlån	18 364 907
Avdrag på eksterne lån	15 042 435
Endring pensjonsforpliktelser (reduksjon)	3 809 744
Endring pensjonsmidler SPK	
Endring pensjonsmidler KLP	25 085 684
Endring pensjonsmidler andre selskap	
Reversert oppskrivning utenlandslån	
Aktivert egenkapitalinnskudd KLP	764 000
Reduksjon av kapitalkonto (debetposter):	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Avskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	15 549 364
Nedskrivning: Eiendom,anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	0
Salg aksjer/andeler	0
Nedskrivning aksjer/andeler	0
Avdrag på utlån	4 518 717
Avskrivning på utlån	0
Bruk av lånemidler	42 723 996
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	
Endring pensjonsmidler SPK	29 074 907
Endring pensjonsmidler KLP	
Endring pensjonsmidler andre selskap	
Urealisert kurstap (oppskrivning) utenlandslån	
Saldo kapitalkonto 31.12.2021	190 936 489

Note 3 Anleggsmidler (§5-11a)

	IT-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte- områder	SUM
Bokført verdi pr 1.1.2021	627 802	2 210 291	637 060	432 487 562	4 202 163	5 790 113	445 954 991
Årets tilgang	7 714 998	494 365	6 151 807	6 909 094	10 542 598		31 812 862
Årets avgang							0
Årets avskrivninger	-339 867	-266 384	-113 975	-14 168 047	-377 131		-15 265 404
Årets nedskrivninger							0
Reverseringer av nedskrivninger							0
Bokført verdi pr. 31.12.2021	8 002 933	2 438 272	6 674 892	425 228 609	14 367 630	5 790 113	462 502 449
Tap ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Gevinst ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Utnyttbar levetid, inntil	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.	

Note 4 Aksjer og andeler i varig eie (§5-11b)

Selskapets navn	Henvisning balansen	Balanseført verdi 31.12.2021	Balanseført verdi 01.01.2021
Krapefoss Ind. Moss	221200010	kr 16 000	kr 16 000
Stifelsen Østfold forsikring	221200030	kr 22 799	kr 22 799
Mavo AS	221200040	kr 5 000	kr 5 000
Radio Øst 1	221200050	kr 250	kr 250
Østfold Energiverk	221200060	kr 1 066 000	kr 1 066 000
Egenkapitalinnskudd KLP	221200080	kr 10 834 524	kr 10 070 524
Moss Næringsutvikling	212000100	kr 4 000	kr 4 000
Viken skog	221200110	kr 66 725	kr 66 725
A/L Bibliotek	221200120	kr 900	kr 900
Norsk skogindustrier	221200130	kr 2 439	kr 2 439
Våler vannverk	221200150	kr 17 000	kr 17 000
Våler vannverk	221200151	kr 66 700	kr 66 700
Bøndernes hus	221200160	kr 1 000	kr 1 000
Inspiria science senter	221200210	kr 115	kr 115
KI Våler	221200220	kr 896 000	kr 896 000
Østfold kontrollutvalg	221200081	kr 91 500	
Sum		kr 13 090 952	kr 12 235 452

Note 5 Utlån (§5-11c)

Utlånt til	Utestående 31.12.	Utestående 01.01.	Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.	Samlet tap
Utlån finansiert med innlån					
Boligsosiale formål (startlån)	kr 39 825 252	kr 25 977 276	kr -	kr -	kr -
Sum lånefinansierte utlån	kr 39 825 252	kr 25 977 276	kr -	kr -	kr -
Utlån finansiert med egne midler					
NN låntaker	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum egenfinansierte utlån	kr -	kr -	kr -	kr -	kr -
Sum	kr 39 825 252	kr 25 977 276	kr -	kr -	kr -

Note 6 Markedsbaserte finansielle omløpsmidler og derivater

Markedsbaserte finansielle omløpsmidler

Aktivklasse	Finansforvaltnings- reglement	Anskaffelses- kost	Balanseført verdi 31.12.	Balanseført verdi 01.01.	Resultatført verdiendring
Aksjefond	§ 5	3 000 000	9 138 513	8 292 081	846 432
		3 000 000	9 138 513	8 292 081	846 432

Note 7 Rentesikring

Langsiktig gjeld med fast rente

Lån nr.	Volum (mill.)	Siste forfall	Rente- binding til	Betaler	Finans- reglementet
1	19,7	jul.49	jul.24	2,300	9.6.4
2	12,5	des.46	des.22	2,495	9.6.4
3	11,8	des.44	des.22	2,495	9.6.4

Note 8 Langsiktig gjeld (§5-12)

	Kommune- kassen	Konsolidert årsregnskap	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lånesaldo 31.12.2021				
Lån til egne investeringer	278 173	0	40	1,74 %
Lån til videreutlån	41 673	0	40	0,90 %
Sum bokført langsiktig gjeld	319 846	0		
Herav finansielle leieavtaler	0	0		
Lån som forfaller i 2022	576	0		
Herav lån som må refinansieres	0	0		

	Langs.gjeld 31.12.2021	Gj.sn. rente
Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser		
Langsiktig gjeld med fast rente :	44 000	2,43 %
Langsiktig gjeld med flytende rente :	275 846	1,58 %

Note 9 Avdrag på lån (§5-12b)

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Kommunen skal betale årlige avdrag som samlet skal være minst lik størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivninger i regnskapsåret, justert for forholdet mellom størrelsen på lånegjelden og størrelsen på kommunens eller fylkeskommunens avskrivbare anleggsmidler.

Beregningen gjøres ved hjelp av følgende formel:

$$\frac{\text{Sum årets avskrivninger} \times \text{Lånegjeld pr. 1/1 i regnskapsåret}}{\text{Bokførte avskrivbare anleggsmidler pr. 1/1 i regnskapsåret}} = \text{Minimumsavdrag}$$

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2021	2020
Sum avskrivninger i året	15 265 404	15 691 306
Sum lånegjeld pr 1.1.	319 846 355	289 788 790
Avskrivbare anleggsmidler pr. 1.1	462 502 448	445 954 991
Bergnet minimumsavdrag	10 556 882	10 196 465
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	15 265 404	13 253 992
Awik	-4 708 522	-3 057 527

Note 10 Pensjonsforpliktelser (§5-12c)

Generelt om pensjonsordningene i kommunen

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2021	2020
Innestående på premiefond 01.01.	25 538 141	2 316 804
Tilført premiefondet i løpet av året	0	25 538 140
Bruk av premiefondet i løpet av året	13 981 714	2 316 803
Innestående på premiefond 31.12.	9 567 088	25 538 141

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 3-5 og § 3-6 i budsjett- og regnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK	Andre
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,50 %	3,00 %	
Diskonteringsrente	3,00 %	3,00 %	
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %	
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	1,98 %	1,98 %	

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelser og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik	2021	2020
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	25 111 888	23 787 457
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	13 227 616	15 499 568
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-14 365 721	-16 325 077
Administrasjonskostnad	1 200 849	1 353 460
A Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	25 174 632	24 315 408
B Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	25 492 615	28 638 751
C Årets premieavvik (B-A)	317 983	4 323 343

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2021	2020
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	25 492 615	28 638 751
C Årets premieavvik	-317 983	-4 323 343
D Amortisering av tidligere års premieavvik	4 323 343	7 712 187
E Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	29 497 975	32 027 595
G Pensjonstrekk ansatte		
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	29 497 975	32 027 595

Akkumulert premieavvik	2021	2020
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	4 323 343	4 181 876
Årets premieavvik	317 983	4 323 343
Sum amortisert premieavvik dette året	-4 323 343	-7 712 187
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	317 983	793 032
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	44 836	111 818
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	362 819	904 850

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2021	2020
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 01.01.	457 189 824	462 373 261
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-30 889 351	-33 025 384
Virkning av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
Årets pensjonsopptjening	25 111 888	23 787 457
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	13 227 616	15 499 568
Utbetalinger	-11 282 076	-11 445 078
Brutto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	453 357 901	457 189 824
Brutto pensjonsmidler pr. 01.01.	440 134 781	406 708 922
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-31 364 634	1 260 570
Virkningen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)		
Innbetalt pensjonspremie (inkl. adm.)	25 492 615	28 638 751
Administrasjonskostnad/rentegaranti	-1 200 849	-1 353 460
Utbetalinger	-11 282 076	-11 445 078
Forventet avkastning	14 365 721	-16 325 077
Brutto pensjonsmidler pr. 31.12.	436 145 558	407 484 628
Netto pensjonsforpliktelse pr. 31.12.	17 212 343	49 705 196
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	2 426 940	7 008 433

Note 11 Kommunens garantiansvar (§5-12d)

Garantien er stilt for	Formål	Type garanti	Vedtatt garanti-ramme (ekskl. tillegg)	Saldo 31.12.	Forventet låneopptak (utover saldo)	Tillegg for renter og omkostn ol.	Godkjenning	Utleper
Movar Våk borettslag	Finansiering av investeringer IKS Finansiering av bygging omsorgsboliger	Pro rata ansvarlig 100 % garantiansvar	kr 112 800 000 kr 10 634 070	kr 29 949 000 kr 4 145 430	kr 64 600 000 kr -	kr - kr -	KST KST	Løpenfide 30.06.2033
Sum garantiansvar				kr 34 094 430	kr 64 600 000			

Note 12 Bundne fond (§5-13a)

Bundne fond	Beholdning 01.01.2021	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2021
Bundne driftsfond				
Selvkostfond Feiing	kr 10 425	kr 35 112		kr 45 537
Selvkostfond vann og avløp	kr (107 643)	kr 3 180 707		kr 3 073 064
Øremerket statstilskudd- diverse	kr 3 131 215	kr 1 047 539	kr (2 161 651)	kr 2 017 103
Tidlig innsats	kr 778 993		kr (676 426)	kr 102 567
Tilskudd sårbare barn	kr 414 360		kr (109 049)	kr 305 311
Ungdomslos	kr 422 500	kr 5 196		kr 427 696
Kompetanse og innovasjonstilskudd	kr -	kr 1 791 000	kr (548 570)	kr 1 242 430
Hånd i hånd/helhetlig støtte til pårørende	kr -	kr 450 000	kr (2 541)	kr 447 459
Etableringstilskudd, tilpasningstilskudd	kr 423 000			kr 423 000
Kommunale rusmidler	kr 990 000	kr 874 000	kr (1 192 343)	kr 671 657
Styrking av helsestasjoner og skolehelsetjenesten	kr 327 000		kr (215 090)	kr 111 910
Ulverevir	kr 1 000 000			kr 1 000 000
Næringsfond	kr 950 000			kr 950 000
Testamentgave	kr 3 604 718			kr 3 604 718
Avsatt 2008	kr 2 418 000	kr -	kr -	kr 2 418 000
Sum	kr 14 362 568	kr 7 383 554	kr (4 905 670)	kr 16 840 452
Bundne investeringsfond				
Øvrige bundne investeringsfond	kr 1 875 013		kr (8 973)	kr 1 866 040
Avsetning ekstra innbet. Avdrag startlån	kr -	kr 2 888 119		kr 2 888 119
Sum	kr 1 875 013	kr 2 888 119	kr (8 973)	kr 4 754 159

Note 13 Selvkostområder (§ 5-13b)

Beregning av gebyrfinansierte selvkosttjenester Retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester fastslår at gebyr for henholdsvis pålagt feiing, renovasjon samt vann og avløp innenfor en periode på 5 år skal dekke beregnet selvkost. Mer- eller mindreinntekt i forhold til beregnet selvkost skal justeres mot et selvkostfond.

I tabellen vises inntekter utover selvkost som positive tall.

	Resultat 2021					Balansen 2021	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Renovasjon	6 639	6 997	-358	94,9 %	100,0 %	-370	246
Vann	407	649	-242	62,7 %	100,0 %	-244	-244
Avløp	14 578	11 077	3 501	131,6 %	100,0 %	3 425	3 317
Feiing	1 539	1 504	35	102,3 %	100,0 %	35	46

	Resultat 2020					Balansen 2020	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Renovasjon	6 729	6 600	129	102,0 %	100,0 %	128	584
Avløp	10 739	10 158	581	105,7 %	100,0 %	572	-44
Feiing	1 505	1 741	-236	86,4 %	100,0 %	-236	-63

1) Årets dekningsgrad før ev.avsetning/bruk av dekningsgradsfond.

2) Dekningsgradsfondene er bundne driftsfond. Disse kan kun benyttes til dekning av framtidige driftsutgifter på tilhørende selvkostområde. Dekningsgradsfond må benyttes innen en 3-5 års periode. På områder med pålagt selvkost (renovasjon), eller hvor kommunestyret forut for inntektsåret har fattet prinsippvedtak om egenbetaling ut fra selvkost, kan kommunen ha fremførbart underskudd. 3-5 års perioden kan fravikes hvis det er særegne forhold i kommunen og det er gjort vedtak i kommunestyret hvor disse særegne forholdene blir synliggjort.

Det er Movar IKS som er ansvarlig for renovasjon i Våler kommune. Movar IKS tar forbehold om tallene da de ennå ikke er ferdig revidert.

I Våler så leveres vann fra et privat selskap, Våler vannverk SA. Her har ikke Våler kommune noe ansvar for levering til innbyggerne i Våler kommune, men er selv kunde hos det private selskapet Våler vannverk SA. Fra og med 2022 så er Våler vannverk SA overført til Våler kommune.

Note 14 Ytelser til ledende personer i kommunen (§5-13d)

Ytelser til ledende personer	Lønn og annen godtgjørelse	Godtgjørelse for andre verv	Tilleggs-godtgjørelse	Natural-ytelser
Kommunedirektør	1 393 036	0	0	0
Ordfører	889 197	0	0	0

Note 15 Godtgjørelse til revisor (§5-13e)

Kommunens revisor er Østre Viken kommunerevisjon IKS

Godtgjørelse til revisor	Kommune- kassen
Revisjon	1 016 296
Rådgivning	0
Samlet godtgjørelse	1 016 296

Note 16 Konsolidert regnskap

Det foreligger ikke grunnlag for Våler kommune å presentere konsolidert årsregnskap.

Note 17 Annen informasjon

Våler kommune startet i 2021 arbeidet med å rydde og avstemme balansen. Det viser seg at det er poster som er fra før 2012 og vanskelig lar seg dokumentere. Det er blant annet en balansekonto som heter avsatt 2008 med en saldo på kr. 2 418 000,-, en balansekonto som heter endring av regnskapsprinsipper som påvirker drift med en saldo på kr. 2 795 946,-. Dette er saldi som har bestått siden 2012 da Våler kommune byttet økonomisystem til Visma. Det er også eksempler på flere konti som inneholder beløp fra før 2012.

Våler kommune vil i 2022 fortsette arbeidet med å avstemme og rydde opp i balansen.

Note 18 Annen informasjon, Morsa

Våler kommune har siden oppstart av Vannområdet Morsa (Morsa) vært regnskapsfører for Morsa. I 2021 er Morsa skilt ut i et eget ansvarsområde, men er fortsatt en del av Våler kommunes totale regnskap. I 2022 blir Morsa skilt ut i egen klient slik at det ikke blir en del av regnskapet for Våler kommune.

Regnskap for Morsa 2021:

Økonomisk oversikt etter art - drift (§5-6)	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2021	Oppr.budsjett 2021	Regnskap 2020
Rammetilskudd				
Inntekts- og formueskatt				
Eiendomsskatt				
Andre skatteinntekter				
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-894 855			
Overføringer og tilskudd fra andre	-3 661 211	-4 642 000	-4 642 000	-4 710 746
Brukerbetalinger				
Salgs- og leieinntekter		-225 318	-225 318	
Sum driftsinntekter	-4 556 066	-4 867 318	-4 867 318	-4 710 746
Lønnsutgifter	906 951	850 024	850 024	790 656
Sosiale utgifter	218 250	260 568	260 568	199 851
Kjøp av varer og tjenester	2 585 945	1 863 226	1 863 226	1 768 086
Overføringer og tilskudd til andre	1 018 618	1 892 000	1 892 000	2 155 364
Avskrivninger				
Sum driftsutgifter	4 729 764	4 865 818	4 865 818	4 913 957
Brutto driftsresultat	-173 698	1 500	1 500	-203 211
Renteinntekter	-174 175			-204 709
Utbytter				
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler				
Renteutgifter	477	1 500	1 500	1 498
Avdrag på lån				
Netto finansutgifter	173 698	-1 500	-1 500	203 211
Motpost avskrivninger				
Netto driftsresultat	0	0	0	0
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering				
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond				
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond				
Bruk av tidligere års mindreforbruk				
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)				

ÅRSBERETNING 2021

VÅLER KOMMUNE

Sammendrag

Kommunedirektørens årsrapport til kommunestyret, som legges frem sammen med årsregnskapet, er en viktig del av kommunens styringssystem. Her rapporteres hva som er oppnådd i 2021 i forhold til de mål som kommunestyret satt gjennom budsjettet 2020.

Regnskapet synliggjør alle kommunens aktiviteter, og årsmeldingen beskriver tjenestene som produseres i egen regi og oppgaver som er satt bort til andre. En samlet årsrapport skal fungere som et informasjonsdokument samtidig som den er et nyttig redskap i erfaringslæringen.

Regnskapet for Våler kommune for 2021 legges frem med et positivt netto driftsresultat på kr. 14,3 mill.

Det har vært et krevende år for Våler kommune. Det var ventet at Koronapandemien skulle fases ut i løpet av første halvår 2021, men dette skjedde ikke og ble en belastning i hele 2021. Våler kommune har brukt 9,6 mill. ekstra til Koronapandemien i 2021. I tillegg så brant ungdomsskolen i april 2021, noe som også medførte store ekstrakostnader og ekstra belastninger for kommunen. Men ikke noe av dette har medført en dårligere tjenesteproduksjon i Våler kommune. Dette kan i stor grad takkes medarbeiderne i Våler kommune som har svingt seg i rundt og taklet dette på en utrolig god måte slik at vi kunne stille en midlertidig ungdomsskole på kort tid, opprettholdt tjenesteproduksjonen både på skole og helse gjennom 2021.

Ekstra smitteverntiltak i alle sektorer, nedstenging og omorganisering av barnehage- og skolehverdagen samt de ekstra kostnader som har vært i hele pleie- og omsorg, har ikke bare vært en økonomisk utfordring, men også en betydelig merbelastning for de som jobber hos oss.

Våler, 28.03.2022 (korrigert 11. mai 2022)

Ivar Nævra
kommunedirektør

Innhold

Sammendrag	2
Kommunedirektørens vurdering	5
Politisk organisering:.....	7
Administrativ organisering:.....	8
Økonomisk analyse	9
Driftsregnskapet	9
Bevilgningsoversikt – Driftsregnskapet (§5-4):.....	10
Hovedoversikt drift (§5-6)	11
Selvkostområder	12
Bevilgningsoversikt – Investering (§5-5).....	13
Balanseregnskapet	14
Finans- og gjeldsforvaltning.....	15
Styring og kontroll	16
Intern kontroll.....	16
Likestilling og diskriminering.....	16
HMS – sykefravær	17
Etisk standard og kontroll	17
Kommunens eierskap	18
Kommunedirektøren.....	19
Ansvarsområde.....	19
Situasjonsbeskrivelse	19
Øvrige saker:	19
Sammenligning av budsjett og regnskap.....	20
Stab økonomi, innkjøp og IT.....	20
Ansvarsområde.....	20
Situasjonsbeskrivelse	20
Økonomi.....	20
Innkjøp	20
IT	20
Sammenligning av budsjett og regnskap.....	21
Stab HR og administrasjon.....	21
Ansvarsområde.....	21
Sammenligning av budsjett og regnskap.....	21
Oppvekst og kultur	22
Ansvarsområde.....	22
Situasjonsbeskrivelse	23

Institusjon.....	26
Spesialiserte fosterhjem og beredskaps-hjem	26
Økonomi.....	27
Helse og velferd	28
Ansvarsområde.....	28
Situasjonsbeskrivelse	29
Økonomi.....	36
MILJØ OG TEKNIKK.....	37
Ansvarsområde.....	37
Situasjonsbeskrivelse	37
Økonomi.....	40
VARF (Vann, avløp, renovasjon og feiing)	40

Kommunedirektørens vurdering

Det er et solid økonomisk resultat kommunen legger frem med et netto driftsresultat på 14,3 mill. kroner, tilsvarende 2,7 prosent av sum driftsinntekter. Det økonomiske resultatet er 14,6 mill. kroner bedre enn justert budsjett.

Først og fremst skyldes dette en økt positiv skatteinnngang samt mindre utgifter til pensjon i forhold til hva vi la inn i våre prognoser.

Gledelig er det at tjenestestedene samlet sett klarer å levere et resultat i balanse. Rammevilkårene dette året vært svært usikre. Koronapandemien og dens utfordringer spesielt. Vi har ikke hatt full oversikt over kostnadssiden og det har vært usikkerhet i forhold til hva vi ville få kompensert. Resultatet viser imidlertid at vi har fått kompensert i stor grad den ekstrakostnaden pandemien har påført oss.

Brannen ved Våler ungdomsskole har vært krevende for kommunen. Vi har fått på plass en ny midlertidig skole på rekordtid. De ansatte – ikke minst på skolen, men også de som jobber i miljø- og teknikk samt de som jobber med IKT, har stått på og har klart å få ting til å fungere i løpet av svært kort tid.

Kommunestyret vedtok for budsjettet 2021 flere økonomiske måltall:

- Gjelden skal ikke overstige 100 % av sum driftsinntekter
- Handlingsregel om at kapitalutgiftene ikke bør overstige 6 % av frie inntekter
- Netto driftsresultat: 1,8 % av sum driftsinntekter over tid.
- Disposisjonsfondet bør være på 8% av sum driftsinntekter

Resultatene våre tilsier at vi har nådd måltallene:

- Gjelden er på 44,8 % av sum driftsinntekter
- Kapitalutgiftene er på 3,4 % av frie inntekter
- Netto driftsresultat er på 2,7 % av sum driftsinntekter
- Disposisjonsfondet er på 10,3 % av sum driftsinntekter

Dette er solide tall. Kommunen står imidlertid ovenfor betydelige investeringer i årene som kommer. Vi har hatt en svært høy innflytting uten at det har vært tatt høyde for nødvendig utbygging og forbedring av både den tekniske og sosiale infrastrukturen. Kapasiteten er sprengt og vi vet at det er svært mange som ønsker å bygge og bo i kommunen vår også fremover. Befolkningsveksten slik den har vært og de prognosene som nå ligger til grunn i de kommende år, er det svært mange kommuner som misunner oss.

Kommunens gjeld, og dermed også økte kapitalutgifter, vil måtte øke betydelig i de nærmeste årene. Utbedring av rensekapasiteten i Svinndal, investeringer i bedre vannforsyning til Kirkebygden området og ikke minst utbyggingen av skolene på Kirkebygden, vil medfører økt lånebelastning for kommunen.

For å kunne takle den økte utbyggingen og de økte utgiftene som følger av dette, er det nødvendig at kommunen fortsatt har stort fokus på digitalisering og effektivisering. I

skrivende stund, har kommunen kjøpt seg inn i IKT driftsselskapet IKOMM AS. Dette vil gjøre oss i bedre stand til å gjennomføre digitaliseringsprosjekter.

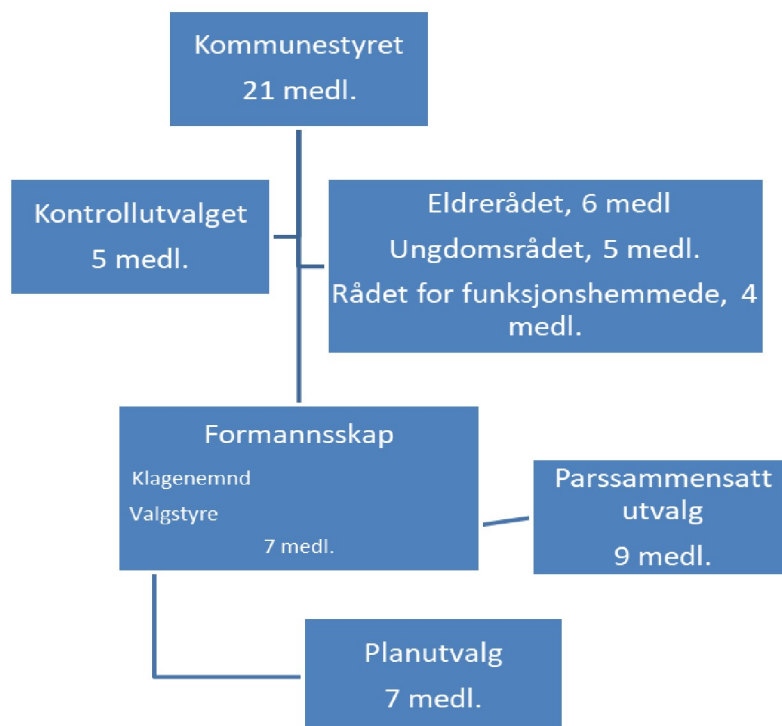
Beredskap har fått en større plass i kommunens hverdag de to siste årene. Både pandemien, krigen i Ukraina, og ikke minst den økte trusselen mot kommunen som organisasjon i form av økt trussel mot IKT systemene våre, gjør at vi må tenke beredskap i et videre perspektiv. Dette vil måtte medføre større ressursinnsats en i dag.

Frivilligheten i Våler er stor og en betydelig ressurs. Dette så vi spesielt både under og etter skolebrannen. Å gi frivilligheten gode rammevilkår vil derfor være svært viktig i årene som kommer.

Ivar Nævra
kommunedirektør

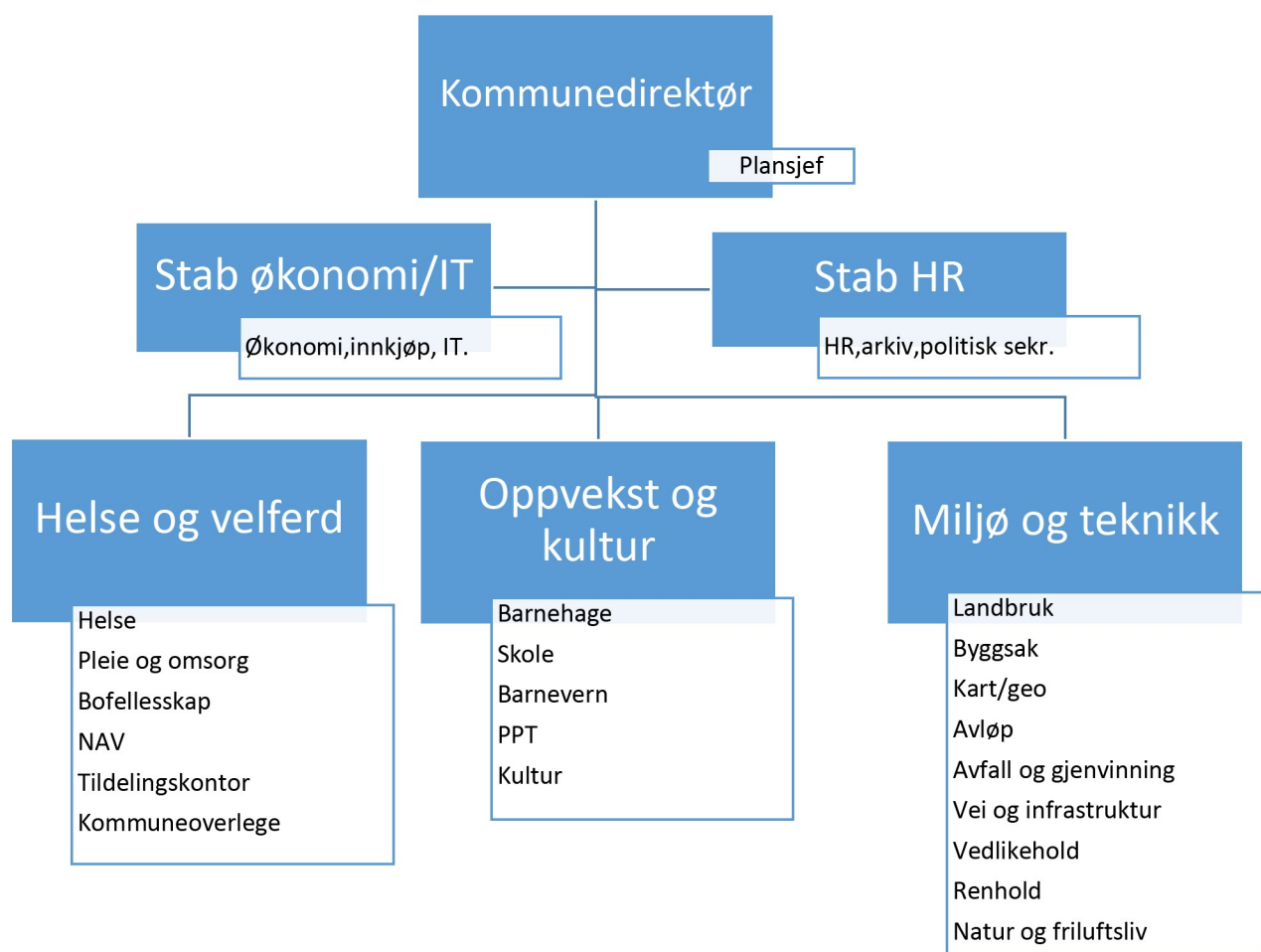
Politisk organisering:

Våler kommune er politisk organisert etter formannskapsmodellen. Kommunestyret er øverste politiske organ, og fattet vedtak på vegne av kommunen, så langt ikke annet følger av lov eller delegeringsvedtak (reglement).

Administrativ organisering:

Våler kommune var i 2021 administrativt organisert med tre beslutningsnivåer: Kommunedirektør, kommunal-/stabssjefer og virksomhetsledere.

Økonomisk analyse

Økonomisk handlingsrom er avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle tjenestetilbudet til kommunens innbyggere. God økonomistyring og vedtatte handlingsregler for driftsbudsjett, investeringer og finansforvaltning skal sikre et godt økonomisk handlingsrom og en bærekraftig økonomi. Dette innebærer at vi skal:

- Tilpasse driften til de økonomiske rammebetingelsene, budsjett og mål for netto driftsresultat
- Tilpasse investeringsnivået til aktuelt handlingsrom for investeringer
- Styre belastning av lånegjeld, rente- og avdragsbelastning
- Avsette eller holde tilstrekkelige midler til bufferkapital for å kunne ta svingninger i finansmarkedet.

Det er viktig at budsjettprosessen blir så god som mulig. Det er der grunnlaget legges i vurderinger av forventede (skatte)inntekter, det defineres mål for drift og utvikling, og den operative og finansielle risikoen besluttet. Det er et mål for administrasjonen å sette både kommunalområdene og de folkevalgte i bedre stand til å styre effektivt gjennom året. Dette må skje ved at behov, planer, oversikter, analyser, prognoser, alternative veivalg og resultater blir fulgt opp tettere og mer presis. En effektiv sentral økonomifunksjon, sammen med et effektivt samspill ut i alle virksomhetene er en forutsetning.

Driftsregnskapet

Våler kommunes regnskap for 2021 kommunalområdene viser et merforbruk på 0,4 mill. sammenlignet med regulert budsjett.

Som det fremkommer nedenfor, viser regnskapet vesentlige ulikheter (mindre-/merforbruk) internt mellom stabene, oppvekst og kultur, miljø og teknikk og helse og velferd.

Året 2021 har vært et år hvor vi hadde forhåpninger om at koronapandemien ble slutt i løpet av første halvår, men som varte hele året og at ungdomsskolen brant som medførte at det måtte rigges alternativ skole for våre elever. Dette utgjorde en del utfordringer både på tjenesteproduksjonen og det økonomiske.

Både effektiviseringstiltak og strategisk prioritering av ressurser til sentrale funksjoner må fortsette i 2022 og framover, slik at organisasjonen blir i stand til å lede og utvikle kommunens tjenesteproduksjon og omstille for å møte utfordringer (for eksempel økt antall eldre + investeringsbehov). Analyser og budsjettarbeid framover blir viktige instrumenter for å lykkes.

Bevilgningsoversikt – Driftsregnskapet (§5-4):

	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2021	Oppr.budsj 2021	Regnskap 2020
Rammetilskudd	-186 173 077	-191 400 000	-180 000 000	-173 838 948
Inntekts- og formueskatt	-179 304 593	-156 000 000	-156 000 000	-154 964 926
Eiendomsskatt	-13 993 168	-14 000 000	-14 000 000	-17 071 226
Andre generelle driftsinntekter	-18 666 572	-8 000 000	-8 000 000	-18 603 337
Sum generelle driftsinntekter	-398 137 410	-369 400 000	-358 000 000	-364 478 437
Sum bevilgninger drift, netto	370 250 728	362 655 230	335 000 000	366 560 963
Avskrivninger	15 265 404	15 000 000	15 000 000	15 691 305
Sum netto driftsutgifter	385 516 132	377 655 230	350 000 000	382 252 268
Brutto driftsresultat	12 621 278	-8 255 230	8 000 000	-17 773 831
Renteinntekter	-1 611 618	-2 000 000	-2 000 000	-2 016 358
Utbytter	-1 419 424	-1 000 000	-1 000 000	-2 077 659
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-708 191	0	0	-2 164 515
Renteutgifter	3 769 691	4 000 000	4 000 000	5 771 487
Avdrag på lån	13 539 920	6 000 000	6 000 000	13 253 992
Netto finansutgifter	-13 570 378	-7 000 000	-7 000 000	-12 766 947
Motpost avskrivninger	15 265 404	15 000 000	15 000 000	15 691 305
Netto driftsresultat	14 316 304	-255 230	16 000 000	-14 849 473
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering	-4 960 000	-5 060 000	-5 060 000	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-2 468 911	7 322 295		-390 586
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-6 887 393	-2 007 065	-10 940 000	15 240 059
Dekning av tidligere års merforbruk				
Sum disponeringer eller deknings av netto driftsresultat	-14 316 304	255 230	-16 000 000	14 849 473

	Regnskap 2021	Regulert budsjett 2021	Oppr.budsj 2021	Regnskap 2020
Tjenesteområde				
Kommunedirektøren	4 887 983	4 448 000	4 400 000	10 299 961
Stab økonomi, IT og innkjøp	9 162 588	10 591 999	10 500 000	3 242 424
Stab HR og administrasjon	12 179 687	11 204 000	11 100 000	5 586 776
Stab IT, innovasjon og utvikling	0	0	0	7 008 246
Oppvekst og kultur	175 565 557	171 416 755	166 500 000	173 317 346
Helse og velferd	124 783 325	130 149 537	115 500 000	127 052 218
Miljø og teknikk	31 547 752	29 912 004	27 500 000	28 852 250
Selvfinansierende	-4 905 209	-2 930 000	-2 930 000	-2 454 445
Rammer, skatt og finans	17 029 045	7 862 935	2 430 000	13 656 187
Sum bevilgninger drift, netto	370 250 728	362 655 230	335 000 000	366 560 963

Fullstendige regnskapsskjemaer og økonomiske oversikter er å finne i regnskapsdokumentet.

Sum frie disponible inntekter ble ca. 28,7 mill. høyere enn justert budsjett. Skatteinntektene ble ca. 23,3 mill. høyere enn justert budsjett, mens rammetilskuddet ble ca. 5,3 mill. lavere. Andre generelle inntekter ble ca. 10,7 mill. høyere enn budsjettet.

Netto finansutgifter ble ca. 6,6 mill. høyere enn justert budsjett. Renter og avdrag på lån ble ca. 7,0 mill. høyere enn justert budsjett. Renteinntekter og utbytte ble ca. 0,7 mill. høyere enn justert budsjett og skyldes utbytte fra Østfold Energi AS som utgjorde 1,3 mill.

Hovedoversikt drift (§5-6)

	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2021	Oppr.budsjett 2021	Regnskap 2020
Rammetilskudd	-186 173 077	-191 400 000	-180 000 000	-173 838 948
Inntekts- og formueskatt	-179 304 593	-156 000 000	-156 000 000	-154 964 926
Eiendomsskatt	-13 993 168	-14 000 000	-14 000 000	-17 071 226
Andre skatteinntekter	-558 064	0	0	-10 487
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-18 108 508	-8 000 000	-8 000 000	-18 367 849
Overføringer og tilskudd fra andre	-88 109 551	-49 400 000	-50 000 000	-57 264 030
Brukerbetalinger	-15 063 614	-16 000 000	-16 000 000	-13 975 216
Salgs- og leieinntekter	-32 276 452	-30 000 000	-30 000 000	-25 576 347
Sum driftsinntekter	-533 587 027	-464 800 000	-454 000 000	-461 069 030
Lønnsutgifter	251 278 668	235 600 000	231 000 000	244 861 136
Sosiale utgifter	61 770 080	70 932 935	66 000 000	62 414 990
Kjøp av varer og tjenester	167 824 037	132 522 295	115 000 000	130 231 705
Overføringer og tilskudd til andre	24 827 560	19 000 000	19 000 000	25 868 726
Avskrivninger	15 265 404	15 000 000	15 000 000	15 691 305
Sum driftsutgifter	520 965 749	473 055 230	446 000 000	479 067 862
Brutto driftsresultat	12 621 278	-8 255 230	8 000 000	-17 998 832
Renteinntekter	-1 611 618	-2 000 000	-2 000 000	-2 016 358
Utbytter	-1 419 424	-1 000 000	-1 000 000	-2 077 659
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-708 191			-2 164 515
Renteutgifter	3 769 691	4 000 000	4 000 000	5 771 487
Avdrag på lån	13 539 920	6 000 000	6 000 000	13 253 992
Netto finansutgifter	-13 570 378	-7 000 000	-7 000 000	-12 766 947
Motpost avskrivninger	15 265 404	15 000 000	15 000 000	15 691 305
Netto driftsresultat	14 316 304	-255 230	16 000 000	-15 074 474
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:				
Overføring til investering	-4 960 000	-5 060 000	-5 060 000	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	-2 468 911	7 322 295		-390 586
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	-6 887 393	-2 007 065	-10 940 000	-1 294 240
Bruk av tidligere års mindreforbruk				16 534 300
Dekning av tidligere års merforbruk				0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-14 316 304	255 230	-16 000 000	14 849 474
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)				

Hovedoversikt drift viser at driftsutgiftene økte mer enn driftsinntektene. Driftsutgiftene viser at det er brukt ca. 36,8 mill. mer enn justert budsjett. Hovedårsaken er pandemien og brannen som medførte ekstrakostnader. Netto driftsresultat ble pluss 14,3 mill.

Større avvik fra budsjett skyldes følgende poster:

Andre overføringer og tilskudd fra staten som har et avvik på 10,1 mill. og skyldes i hovedsak tilskudd til opplæring asylsøkere 2,1 mill., Bosetting asylsøkere 4,5 mill. Eldre ut på middag 0,5 mill., Prosjekt rus 0,8 mill., Kompetanse, Sommerskole 0,4 mill. og innovasjonstilskudd 1,1 mill.

Sosiale utgifter med et avvik på 9,1 mill. og skyldes i hovedsak lavere pensjonskostnader enn budsjettet og at en ikke betalte arbeidsgiveravgift for en periode som et koronatiltak.

Utbytter med et avvik på 0,4 mill. og skyldes i hovedsak at Østfold energi besluttet å betale ut et høyere utbytte enn forutsatt.

Avdrag på lån med et avvik på 7,5 mill. og skyldes i hovedsak ekstraordinær nedbetaling av kommunal gjeld.

Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond med et avvik på 11,2 mill. og skyldes i hovedsak nye statlige tilskudd som er øremerket og foreslås overført til 2022.

Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond med et avvik på 4,9 mill. og skyldes i hovedsak større positivt netto driftsresultat enn forutsatt.

I resultatet ligger premieavviket mellom faktisk betalt pensjonspremie og den aktuarberegnete normalpremie. Avviket er positivt med 0,36 mill. Dette reduserer de regnskapsførte utgiftene til pensjon og arbeidsgiveravgift og bedrer regnskapsresultatet. Dette er ikke reelle penger og bør som tidligere år nulles ut gjennom budsjettjustering. I 2022 skjer dette gjennom bruk av regnskapsmessig mindreforbruk eller bruk av disposisjonsfond.

Netto driftsresultat utgjør pluss 2,7 % av sum driftsinntekter (netto driftsresultat). Teknisk beregningsutvalgs anbefaling for en sunn kommuneøkonomi er et resultat på minimum 1,75 %. I kommunestyrets vedtak sak 77/20 den 10. desember 2021 ble det vedtatt at netto driftsresultat skal være 1,8 % av sum driftsinntekter over tid.

Selvkostområder

Avløp og rensing: Gebyrregnskapet viser en kostnadsdekning på 131,6 %. Selvkostfondet er positivt med 3,1 mill.

Feiing: Gebyrregnskapet viser en kostnadsdekning på 102,3 %. Selvkostfondet er positivt med 0,05 mill.

Plansaker: Kommunestyret har ikke vedtatt selvkost på dette gebyrområdet.

Bygge- og eierseksjoneringssaker: Kommunestyret har ikke vedtatt selvkost på dette gebyrområdet.

Vann: Det bemerkes at vann til befolkningen i Våler, leveres fra Våler Vannverk SA, som er en selvstendig virksomhet. Av den årsak er ikke dette en del av kommunens selvkostområde i 2021. Fra og med 1. januar 2022 så er Våler vannverk overført til Våler kommune og vil bli en del av selvkostområdet.

Bevilgningsoversikt – Investering (§5-5)

	Regnskap 2021	Reg. budsjett 2021	Oppr. budsj 2021	Regnskap 2020
Investering i varige anleggsmidler	31 580 459	46 721 625	34 800 000	63 437 823
Tilskudd til andres investeringer	2 296 373	2 000 000		213 537
Investering i aksjer og andeler i selskaper	855 500			1 720 305
Utlån av egne midler			8 000 000	0
Avdrag på lån			600 000	0
Sum investeringsutgifter	34 732 332	48 721 625	43 400 000	65 371 665
Kompensasjon for merverdiavgift	-6 852 707	-8 490 062	-5 740 000	-11 739 325
Tilskudd fra andre	-1 514 413	-200 000		-2 546 795
Salg av varige driftsmidler				-18 930
Utdeling fra selskaper				0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler			-600 000	0
Bruk av lån	-34 723 996	-48 390 346	-32 100 000	-34 304 797
Sum investeringsinntekter	-43 091 115	-57 080 408	-38 440 000	-48 609 847
Videreutlån	18 214 746	8 000 000		4 893 968
Bruk av lån til videreutlån	-8 000 000	-8 000 000		-4 893 968
Avdrag på lån til videreutlån	1 523 894	600 000		3 287 857
Mottatt avdrag på videreutlån	-4 412 013	-600 000		-1 674 093
Netto utgifter videreutlån	7 326 627	0	0	1 613 764
Overføring fra drift	4 960 000	4 960 000	4 960 000	0
Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	-2 888 119			-359 799
Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond				-4 697 000
Dekning av tidligere års udekket beløp	-13 318 783	-13 318 783		0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-11 246 902	-8 358 783	4 960 000	-5 056 799
Fremført til inndeckning i senere år (udekket beløp)	10 214 746	0	0	13 318 783

Detaljerte regnskapstall for de enkelte prosjekter er å finne i regnskapsdokumentene.

Bevilgningsoversikt – Investering viser at det ble investert for ca. 13,7 mill. mindre enn regulert budsjett. De prosjektene med de største avvikene er følgende prosjekter:

Prosjekt Vann- og avløpsrør, gang og sykkelvei FV 120 med et mindreforbruk på 1,6 mill. Dette prosjektet er ferdigstilt og det vil bli laget sluttregnskap i løpet av 2022.

Prosjekt EPC hvor det er et merforbruk på 9,8 mill. Her har det vært en konflikt mellom Våler kommune og entreprenør som er løst i en rettsak.

Prosjekt Utredning Kirkebygden skole med et mindreforbruk på 5,8 mill. Prosjektet er nå i gang for fullt.

Prosjekt strategisk eiendomskjøp med et mindreforbruk på 10,0 mill.

Prosjekt IT-utstyr med et mindreforbruk på 2,2 mill. Årsaken er i hovedsak periodeavvik. Det er planlagt utkjøp av Pc til skole fra leasing og kjøp av nye Pc'er.

Prosjekter under selyfinansierende med totalt mindreforbruk på ca. 9,3 mill. Hovedårsaken er tidsforskyvning av prosjekter som er igangsatt men ikke ferdigstilt.

Balanseregnskapet

Fond	i hele tusen		
	2019	2020	2021
Disposisjonsfond	44 267	44 695	51 583
Bundne driftsfond	13 972	14 363	16 840
Ubundne investeringsfond	1 254	787	787
Bundne investeringsfond	5 598	1 875	4 754
Sum fond	65 091	61 720	73 964

Disposisjonsfondet kan fritt brukes til dekning av utgifter i både drifts- og investeringsregnskapet.

Ubundne investeringsfond kan fritt brukes til å dekke utgifter i investeringsregnskapet, mens de bundne fondene per definisjon er midler som er pliktig avsatt til bestemte øremerkede formål i drifts- og/eller investeringsregnskapet.

Ettersom fondsbeholdningen gjelder pr. 31.12 i regnskapsåret, er ikke-bevilget bruk av fond i budsjettet for 2021 fratrasket. Premieavviket som utgjør 0,36 mill. er heller ikke hensyntatt.

Det er avsatt 10,2 mill. til disposisjonsfondet i 2021.

<u>Arbeidskapitalens driftsdel</u>	i hele tusen	
	2020	2021
Omløpsmidler	130 330	165 915
(-) Kortsiktig gjeld	-66 504	-84 366
(-) Ubrukte lånemidler	-12 629	-15 005
(-) Premieavvik	4 933	363
(-) Fond ekskl. disp.fond	-17 025	-22 383
Arbeidskapitalens driftsdel	39 105	44 524

Arbeidskapitalens driftsdel i % av driftsinntekter	8,48 %	8,34 %
--	--------	--------

Arbeidskapitalen er et vanlig brukt begrep for å uttrykke om det er tilstrekkelige midler til å dekke løpende forpliktelser. Den defineres som omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Problemet med arbeidskapitalen som uttrykk for kommunens likviditet, er at en del av omløpsmidlene er øremerket på en eller annen måte. Disse midlene er bundet opp, og kan derfor ikke benyttes fritt etter kommunens eget ønske. Dette gjelder for eksempel ubenyttede lånemidler og ulike bundne fondsmidler. Slike midler bør trekkes fra når arbeidskapitalen blir analysert. Den resterende «frie» delen av arbeidskapitalen er det vanlig å kalle arbeidskapitalens driftsdel eller grunnlikviditeten.

Kommunens likviditet varierer mye i løpet av året, og avhenger blant annet av hvor mye kommunen har inntående, samt inn- og utbetalingstidspunktene for inntekter og utgifter. Likviditeten er normalt best mot slutten av året og normalt dårligst i mai/juni, noe som i stor grad henger sammen med lav skatteinngang og utbetaling av feriepenger. Det er ikke vurdert hvor stor arbeidskapitalens driftsdel bør være.

Kommunens likviditet er tilfredsstillende, og det er således ikke behov for særskilte tiltak.

Finans- og gjeldsforvaltning

Våler kommunes økonomi- og finansreglement ble sist vedtatt av kommunestyret 15.10.2020 sak. 46/20.

Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål per 31.12.2021:

- Innskudd i kommunens hovedbankforbindelse DnB 93,2 mill.
- Renten på bankinnskudd per 31.12.2021 var 0,7 %.

Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva:

- DnB aksjefond med verdi per 31.12.2021 på 9,13 mill. (8,3 mill. i 2020).
- Avkastningen på aksjefondene var netto 10,2 % i 2021 (35,3 % i 2020).

Langsiktig gjeld (§5-12)

Lånesaldo 31.12.2021	Kommune- kassen	Konsolidert årsregnskap	Gj.snittlig løpetid (år)	Gj.snittlig rente
Lån til egne investeringer	278 173	0	40	1,74 %
Lån til videreutlån	41 673	0	40	0,90 %
Sum bokført langsiktig gjeld	319 846	0		
<i>Herav finansielle leieavtaler</i>	<i>0</i>	<i>0</i>		
Lån som forfaller i 2022	576	0		
Herav lån som må refinansieres	0	0		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langs.gjeld 31.12.2021	Gj.sn. rente
Langsiktig gjeld med fast rente :	44 000	2,43 %
Langsiktig gjeld med flytende rente :	275 846	1,58 %

	2020	2021
Investeringslån	214 837	239 229
Selvkostlån	37 542	38 944
Formidlingslån	37 410	41 673
Sum lån	289 789	319 846
Ubrukte lånemidler	12 629	15 005
Netto lånegjeld i % av sum driftsinntekter (gjeldsgrad)	47,0 %	44,8 %

Gjeldsgraden viser størrelsen på kommunens brutto lånegjeld sett i forhold til driftsinntektene. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene.

Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av gjeldsgraden. Dette gjelder lån for å finansiere investeringer til selvkost (finanskostnadene på dette dekkes av avløpsgebyret), lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens låntakere er forutsatt å betale det samme til kommunen som det kommunen må betale til Husbanken).

Kommunens lånegjeld som skal dekkes av driftsinntektene er ca. 239,2 mill.

Netto lånegjeld i prosent av driftsinntektene (gjeldsgraden) var i 2021 lavere enn 2020.

Kommunens garantiansvar

Våler kommune har garantert for lån til andre. Per 31.12.2021 er garantiansvaret på totalt 34,1 mill. Våler kommune har garantert på for lån til Movar IKS hvor rest garantiansvar er på 29,9 mill. I tillegg har Våler kommune garantert for lån til Våk borettslag hvor rest garantiansvar er på 4,1 mill.

Tidligere garantiansvar gitt Våler vannverk er overført Våler kommune som følge av at kommunen har overtatt ansvaret for vannverksdriften.

Styring og kontroll

Intern kontroll

Våler kommune har i 2021 arbeidet med å oppdatere og digitalisere sentrale rutiner, prosedyrer og reglement. Vi har innført digitale rutiner for ferie, fravær og timeregistrering, og har startet arbeidet med å implementere et nytt og helhetlig internkontrollsystem. Dette arbeidet videreføres i 2022.

Likestilling og diskriminering

Ved utgangen av 2021 hadde totalt 586 personer, 456 kvinner og 130 menn et ansettelsesforhold til Våler kommune. Dette utgjør 422 årsverk.

Kvinneandelen blant kommunenes ansatte er 78 %. Menn er underrepresentert i alle sektorer med unntak av administrasjonen. Denne kjønnsfordelingen er velkjent i de fleste kommunene i Norge. Mange av yrkene i kommunal sektor er allerede fra utdanningssituasjonen yrker som tiltrekker flest kvinner. Det ansees som positivt for ethvert arbeidsmiljø at det er både kvinner og menn på en arbeidsplass. Det er derfor ønskelig med en økning i andelen mannlige ansatte både innenfor helse, barnehager og skoler.

Kommunens ledelse (to nivåer; kommunedirektørens ledergruppe + virksomhetsledere) bestod i 2021 av 12 kvinner og 6 menn.

Det er fremdeles slik at lønnsnivået for fast- og timelønnte i Våler kommune viser at menn har en bedre månedsfortjeneste enn kvinner, mens endring i grunnlønn er tilnærmet lik. Dette har også sammenheng med at det er flere kvinner som arbeider i lønnsstigen for assistenter og fagarbeidere. Dermed blir gjennomsnittslønnen for kvinner lavere enn for menn. Det gis imidlertid lik lønn innenfor de ulike stillingsgruppene.

Våler kommune har totalt 5 lærlinger ved årsskiftet.

HMS – sykefravær

SYKEFRAVÆR 2020 og 2021						
	2020			2021		
Virksomhet	Kvinner %	Menn %	Totalt %	Kvinner %	Menn %	Totalt %
Staber/sentraladministrasjon	0,7	1,6	1,4	4,5	0,2	2,6
Stab helse og velferd	5,6	0,0	4,7	12,9	0	9,9
Bofellesskap	10,2	6,7	10,2	8,9	3,5	8,2
Pleie og omsorg	14,1	13,2	14,0	15	6,5	13,3
Virksomhet helse	5,6	0,7	4,7	10,9	0	10,8
Nav (Kom. ansatte)	7,3	0,3	4,7	29,7	0,3	20,5
Stab oppvekst kultur	7,1	2,3	5,8	4,4	1,6	3,6
Augerød Barnehage	29,6	5,9	28,6	18,7	6,0	17,9
Kirkebygden barnehage	6,0	0	6,0	6,0	0	6,0
Svinndal barnehage	25,2	8,7	24,3	9,4	3,5	9,1
Svinndal skole /SFO	6,5	1,0	5,0	10,2	1,6	8,0
Våk skole / SFO	6,8	10,7	9,6	9,8	8,1	9,4
Kirkebygden skole /SFO	6,4	3,2	5,9	11,0	3,1	10,1
Våler ungdomsskole 1/8				10,1	4,3	8,6
Barnevern				15,4	0,7	13,0
Miljø/teknikk	7,1	7,3	7,2	13,2	2,3	8,0
Totalt Våler Kommune	10,5	6,1	9,6	11,7	3,6	10,1

Totalt sykefravær i 2021 er 10,1%. Totalt sykefravær i 2020 var på 9,6%

Økning i sykefravær skyldes i stor grad at 2021 fortsatt var et spesielt år med Koronapandemien. Vi har hatt flere ansatte i karantene og med koronasykdom. Det har vært et stort press på arbeidstakerne spesielt hos ansatte i barnehager, skoler og pleie og omsorg.

Etisk standard og kontroll

Vi hadde en gjennomgang av etiske retningslinjer høsten 2021. Dette var oppe til drøfting både politisk og på utvidet ledernivå.

Etiske retningslinjer har til formål å sikre en etisk praksis og definere felles standarder for ansatte og folkevalgte i Våler kommune. Ansatte og folkevalgte i Våler kommune skal arbeide for felleskapets beste i tråd med lover, regler, kommunens verdigrunnlag og politiske vedtak.

Våler kommune har som mål å ha en høy etisk standard og et godt omdømme, en kommune innbyggere kan ha tillit til. Etiske retningslinjer skal være godt kjent blant ansatte og folkevalgte og implementeres som en del av introduksjonen for nyansatte. Våler kommunes

ledere har et spesielt ansvar for å utvikle holdninger, og følge opp at medarbeiderne er godt kjent med, og etterlever kommunens etiske retningslinjer, og hva de i praksis betyr.

Vi vil jobbe videre med å sikre god etterlevelse av internkontroll og oppfølgingen av avvik i årene som kommer. Vi skal utvikle vårt nye helhetlige internkontrollsystem. Våler kommune ønsker en kultur hvor kritikkverdige forhold skal avdekkes og rettes opp. Vi har utarbeidet

Kommunens eierskap

Kommunestyret har vedtatt en eierskapsmelding som er retningsgivende for utøvelse av kommunens eierskapsstrategi og politikk for de selskaper og samarbeider hvor kommune er deltaker.

Våler kommune har eierposter i og/eller deltar i følgende selskap og samarbeid:

- Østfold Energi AS
- KI Våler AS
- MOVAR IKS
- Driftsassistansen Viken IKS
- Norske skogindustrier ASA
- KIAS AS
- Personalpartner AS (Tidl. Masvo AS)
- Østfold kommunerevisjon IKS
- Østfold kontrollutvalgsektretariat
- Østfold interkommunale arkivselskap IKS
- Biblioteksentralen
- Mosseregionens Næringsutvikling AS
- Østfoldforskning
- Østfoldlaboratoriet.

Kommunedirektøren

Ansvarsområde

Tjenester og oppgaver som inngår i kommunedirektørens stab er overordnet planarbeid, samfunnsutvikling, næringsutvikling og politisk sekretariat.

Plan og utvikling utarbeider kommunal planstrategi og kommuneplan. Staben behandler også private planforslag.

Situasjonsbeskrivelse

Kommunale planer:

Gjennom året har det vært jobbet med utarbeiding av grunnlagsdokumenter for kommuneplanens arealdel, i tillegg til selve planforslaget. Grunnlagsdokumenter omhandlet blant annet føringer for befolkningsvekst og utbyggingsrekkefølge i kommunen. Planforslaget til kommuneplanens arealdel ble fremmet for planutvalg og formannskap og sendt ut til offentlig ettersyn i september. Etter innsigelser fra statsforvalter og fylkeskommune, har det blitt avholdt oppklaringsmøter.

Det har blitt utarbeidet en helhetlig ROS- analyse for kommunen. Analysen tar for seg risikovurdering av uønskede hendelser og foreslår hvordan disse kan forbygges eller hvordan konsekvenser kan reduseres.

Strategisk næringsplan for Mosseregionen ble utarbeidet og vedtatt. Arbeidet ble ledet av MNU.

Private planer:

Klage på reguleringsplan for Fjell skytebane ble behandlet. Planen er nå rettskraftig.

Reguleringsplan for Folkestadtorget ble vedtatt og tilhørende utbyggingsavtale ble utarbeidet og senere vedtatt.

Det ble utarbeidet reguleringsplan og utbyggingsavtale for Folkestadbakken. Planen ble sendt ut til offentlig ettersyn og senere vedtatt, utbyggingsavtalen ble sendt ut til offentlig ettersyn.

Staben har jobbet med oppstart av private reguleringsplaner for felter i Våler næringspark, Ingulstad sør, Folkestadveien og Folkestad 4.

Det har vært jobbet sammen med KI- Våler om utarbeidelse av reguleringsplan for Gylderåsen.

I februar ble det sendt ut informasjon til rettighetshavere på utbyggingsområder i Svinndal at arbeid med utbyggingsavtaler måtte avventes til kommunen har valgt løsning for renseanlegget i Svinndal.

Høringsuttalelser:

Det har blitt utarbeidet høringsuttalelse til Vikens Handlingsprogram for samferdselsstrategi.

Øvrige saker:

Staben har arrangert innbygger-/ medvirkningsmøter i de tre nærområdene for kommuneplanens arealdel.

Staben har jobbet med utlysing- og fordeling av statlig korona-kompensasjon for næringslivet. Det har blitt fordelt midler i to omganger før sommeren og annonsert ny fordeling i desember.

Det ble utredet og vedtatt medlemskap i Miljøfyrtårn.

Det ble utarbeidet og vedtatt Handlingsplan for barn i lavinntektsfamilier.
Staben representerte kommunen i tvistesak om eiendomsrett i Tingretten i oktober.

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2021	Vedtatt budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik
Kommunedirektøren	4 888	4 400	4 448	-440

Resultatet viser et lite merforbruk og skyldes i hovedsak kostnader til tvistesak i Tingretten.

Stab økonomi, innkjøp og IT

Ansvarsområde

Økonomistyring, budsjett, regnskap, innfordring, innkjøp og IT. Det vil bli sentraliserte oppgaver særlig knyttet mot innkjøpsfunksjonen og IT.

Oppgaver som inngår i staben er administrativ ledelse og koordinering av etatene, interkommunalt samarbeid, innkjøp, sekretariat og regnskapsførsel for legater, økonomiforvaltning som budsjett, regnskap, lønn, finansforvaltning, innfordring og skatteinnkreving, eiendomsskatt. På IT området har staben ansvar for kommunens innovasjons- og utviklingsarbeid, gevinstrealisering og tilhørende styringssystemer, IT og digitalisering, samt oppfølging av kommunens samlede prosjektportefølje.

Situasjonsbeskrivelse

Året 2021 har fortsatt vært preget av pandemien. Det var planlagt å innføre flere områder innenfor budsjett, økonomistyring, rapportering, som tildelingsbrev, arbeid med mål og tiltak etc. Det er igangsatt arbeid med å flytte ut IT-driften til det kommunale selskapet Ikomm AS. I løpet av høsten 2021 er det blitt gjennomført kartlegging av Våler kommunes IT-drift som skal danne grunnlaget for overgangen. Det er planlagt at all IT-drift i Våler er overført til Ikomm AS i starten av høsten 2022. Økonomistaben er forsterket med en controller i 2021. Dette var en konsekvens av at Våler vannverk ble besluttet overført til Våler kommune.

Økonomi

Arbeid med å få oversikt over regnskapet fortsatte i 2021. Vi har arbeidet med å lage avstemningsrutiner og ryddet i regnskapsstrukturen. bygge nye strukturer i økonomisystemet. Dette arbeidet fortsetter i 2022.

Innkjøp

Det er et relativt stort uutnyttet strategisk potensial knyttet til anskaffelser og oppfølging av avtaler. Gjennom å bygge opp nødvendig kapasitet og kompetanse blir behovsdekning bedre, det fremmer effektivisering, besparelser osv. Strategisk satsing på anskaffelser gir stor mulighet til effektivisering. Det er økende oppmerksomhet på innkjøpets betydning innenfor det offentlige, særlig knyttet til behovet for omstilling, digitaliseringens fremmarsj og de omsorgsutfordringene som er i ferd med å komme.

IT

Det er et sterkt fokus på kontinuerlig forbedring og fornying innenfor IT. I 2021 ble det besluttet å flytte IT-driften ut av Våler kommune og til en profesjonell drifter. Valget falt på

Ikomm AS som i samarbeid med Våler kommune har gjennomført kartlegging av vår drift siste halvdel av 2021. Arbeidet med overføring av driften startet tidlig vår 2022.

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2021	Vedtatt budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik
Stab økonomi, IT og innkjøp	9 163	10 500	10 592	1 429

Regnskapet for økonomi, innkjøp og IT viser et mindreforbruk på 1,4 mill. Årsaken er i hovedsak mindre aktivitet på IT da det er besluttet å overføre driften til Ikomm AS.

Stab HR og administrasjon

Ansvarsområde

Stab HR og administrasjon har ansvar for administrativ drift og HR-området. Dette inkluderer en rekke oppgaver som rådgivning, strategiarbeid og utvikling innenfor HR. Videre er lønn, dokumenthåndtering, HMS, resepsjon/sentralbord og ikke minst politisk sekretariat en del av ansvarsområdet.

Av fokusområder kan nevnes internkontroll, kompetanseutvikling, rekruttering og organisasjons-/lederutvikling. I tillegg er digitalisering av HR området en prioritert oppgave.

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2021	Vedtatt budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik
Stab HR og administrasjon	12 180	11 100	11 204	-976

Regnskapet viser et merforbruk på 0,98 mill. Årsaken er i hovedsak digitalisering av flere funksjoner i HR-systemet.

Oppvekst og kultur

Ansvarsområde

Kommunalområde oppvekst og kultur ledes av kommunalsjefen. Ansvarsområdet i 2021 omfattet de kommunale grunnskolene, voksenopplæringen, de kommunale barnehagene, kulturområdet, folkebiblioteket og barnevernstjenester.

Fig.: Organisering av kommunalområde oppvekst og kultur i 2021

Våler kommune hadde i 2021 ca. 212 årsverk på kommunalområdet oppvekst og kultur, fordelt slik

- 63,2 årsverk pedagoger og assistenter i de kommunale barnehagene og 241 barn
- 132 årsverk pedagoger og assistenter i skolene og 771 elever¹
- 7,5 årsverk i barneverntjenesten
- 2 årsverk i skole- og folkebiblioteket
- 2 årsverk i voksenopplæringen frem til juni 2021
- 0,8 årsverk på kultur
- 1,5 spesialpedagoger i barnehagene
- 2 årsverk i administrasjonen for barnehage og skole.

Kommunalområdet er tillagt ansvar for lovpålagte oppgaver og tjenester etter følgende særlover

- barnehageloven med forskrifter, som inkluderer rammeplan for barnehagen
- opplæringsloven med forskrifter, som inkluderer læreplanene
- introduksjonsloven kap. 4 og 4A
- barnevernloven med forskrifter
- folkebibliotekloven kap. I og II
- kulturloven §§ 4 og 5

¹ Tall Grunnskolens informasjonssystem – GSI per 1. oktober 2021

Kommunalområdet er ansvarlig for å blant annet å

- drifte, ivareta tjenestetilbudene
- føre tilsyn med etterlevelse av regelverket hos de offentlige og private barnehagene
- veilede offentlige og private barnehager
- fatte vedtak i en rekke saker
- tildele midler
- sørge for internkontroll i virksomhetene
- veilede og bidra til kompetanseutvikling i virksomhetene
- rapportere til overordnet myndighet
- koordinere fellesoppgaver for virksomhetene
- bidra til tverrfaglig samhandling internt og med andre seksjoner og instanser
- etablere felles rutiner og prosedyrer for virksomhetene
- utarbeide og følge opp lokale planer og strategier
- følge opp sentrale strategier og tiltak

I desember 2021 er nytt ungdomsråd valgt og det avtroppende takket av. Det er utarbeidet en årsmelding for rådet som legges frem for kommunestyret. Ungdomsrådet gir innspill til ulike saker og er barn og unges stemme inn i saksbehandlingen.

Situasjonsbeskrivelse

Også i 2021 har driften vært preget av covid-19. I tillegg mistet vi ungdomskolen vår i en brann 8. april 2021. Flere kommunalråder i kommunen har lagt ned mye tid og ressurser til å finne alternative lokaler til elevene.

Skole

Våler er en kommune i vekst og elevtallet stiger noe hvert år. Gjennomsnittlig gruppestørrelse viser at Våler kommune har mindre elever per gruppe/klasse enn sammenlignbare kommuner. Dette skyldes vekst, deling av klasser og små klasserom på noen skoler. Våk skole hadde i 2021 størst vekst i elevtallet.

Fra 1. januar 2021 ble Kirkebygden barne- og ungdomsskole formelt delt i to skoler, Våler ungdomsskole og Kirkebygden skole. I 2021 ble det ansatt nye rektorer ved begge skolene. Våler har nå tre barneskoler og en ungdomsskole. Alle skolene har vært gjennom en omorganisering og ledelsesressursen ved tre av skolene er styrket.

Ny rektor ved Våler ungdomsskole hadde så vidt startet i jobben da ungdomskolen brant. De siste månedene av skoleåret 2020/2021 ble elevene da skyttet til lokaler på Våk skole, og andre lokaler som Frida huset, Inn på tunet og Grendesalen ble benyttet, det ble gitt digital hjemmeundervisning og uteskole i kombinasjon for å ivareta opplæringen til elevene. Vi var svært tilfredse med at eksamen ble avlyst våren 2021, da våre elever hadde stått i en krevende situasjon under eksamensforberedelsene. Etter brannen ble det straks igangsatt et arbeid for å finne andre lokaler. Flere alternativer ble vurdert. Det ble avgjort at en paviljongskole på Våk-området var det beste alternativet. Lokalene kom på plass i rekordfart og var klare til skolestart høsten 2021.

Svinndal skole er en liten skole og elevtallet per trinn varierer mye. Skolen har fra 8 til 23 elever per trinn. Få elever per trinn medfører færre elever per lærer og dermed en høyere utgifter per elev.

Kirkebygden skole har ikke tilstrekkelig med lokaler til å romme alle elevene, de har derfor sambrukt lokaler med ungdomsskolen. Høsten 2021 flyttet ett trinn tilbake fra Grendesalen til administrasjonsbygget til den tidligere ungdomsskolen.

Våk skole har nå fått ungdomsskolen som nærmeste nabo og det er sambruk av utemiljøet til de to skolene. I tillegg benytter ungdomsskolen misjonshuset på Våk til musikkundervisning. Våk skole har stilt både lokaler og uteareal til disposisjon for ungdomsskolen når behovet var der. Det er imidlertid ikke tilstrekkelig med kapasitet til også å romme ungdomsskolen i Våk skole sin gymsal. Elevene på ungdomsskolen skysses derfor til Vålerhallen for kroppsøving.

Vi har en svært stor andel elever med vedtak om spesialundervisning i kommunen dette krever mye ressurser og kompetanse i skolene.

Kommunens mangel på svømmehall har gjort at vi har henvendt oss til nabokommuner og å høre om noen har ledig kapasitet og kan låne ut sin svømmehall til Vålerelever. Høsten 2021 hadde derfor utvalgte trinn fra de tre barneskolene i Våler svømmeopplæring i Skiptvet. Ungdomsskolen benytter Vansjø.

I 2021 søkte og mottok vi tilskudd til å etablere en stilling som UngdomsLOS i Vålerskolen. Ungdomslosen startet arbeidet 1. oktober på ungdomsskolen og etablerer arenaer på barneskolene fra 2022. Ungdomslosen skal arbeide for å bidra til at unge presterer og trives bedre på skolen og for at de fullfører utdanningsløpet. Målgruppen er barn og unge i alderen 11 til utvidende.

Kommunen søkte om og mottok tilskudd til sommerskole i 2021. Sommerskolen ble gjennomført i uke 32. Vi etablerte tilbud fra Inspiria, Forskerfabrikken, Friluftsskole i samarbeid med Jeger- og Fiskerforeningen og e-sport. Det var dessverre færre elever som benyttet seg av tilbudet enn det som var ønskelig. I samarbeid med Vansjø og Svinndal IL gjennomførte vi i uke 25, Sommeruka for barn i Våler. Barn i alderen 9 til 13 år. Vi hadde aktiviteter som pump track, golf, skyting, klatring, tur med bading, fotball og ulike andre aktiviteter og avsluttet uke på Kickoff-senteret med klatring og Ziperline. Kommunen var arbeidsgiver og ungdom hadde denne uken som sommerjobb. Alle voksne og ungdom fikk opplæring i livredning og førstehjelp.

Resultatene fra den skolebaserte vurderingen viser at det er behov for å videreføre arbeidet med leseprestasjoner og klasseledelse. Skoleåret 2021/2022 jobber skolene i Våler med kompetanseutvikling for å heve leseprestasjonene til elevene i kommunen. Vi arbeider også med å få på plass en felles plan for lesing og skriving fra barnehage til 10. trinn. Denne kompetanseutviklingen gjøres gjennom deltakelse i *Desentraliserte ordningen for kompetanseutvikling* i regi av Statsforvalteren i Oslo og Viken og Høgskole i Østfold. Vi søker om tilskudd til å videreføre arbeidet, da dette er utviklingsarbeid som tar tid.

Vi viderefører satsningen på digitalisering både i skolen og på administrativt nivå for å effektivisere saksbehandlingen. Vi har også det siste året økt digitaliseringen av søknader på ulike områder. Slik at disse tjenestene blir lettere tilgjengelig for brukerne og redusere saksbehandlingstiden.

Våk skole mottok RØRE tilskudd fra Fylkeskommunen i 2021 til å etablere skolehage.

Barnehage

Våler kommune har fylt alle barnehageplassene i kommunen. Alle barn som har rett til barnehageplass, har fått tildelt plass. Barnehagene har imidlertid fått flere søknader om barnehageplass for barn som ikke har rett til plass per i dag.

Tilskuddet til private barnehager vært stabilt fra 2020 til 2021. Tilskuddet tar utgangspunkt i driftsutgiftene til de kommunale barnehagene året før tilskuddet utbetales. Kommunen betaler også for private barnehageplasser i andre kommuner for barn bosatt i Våler. I 2021 betale kommunen ca. 1,5 mill. til slike plasser.

I 2021 har barnehagene fortsatt arbeidet med kompetanseutvikling og implementering på trygt og godt barnehagemiljø for de kommunale barnehagene i Våler. Kompetanseutviklingen gjøres gjennom den *Regionale ordningen for kompetanseutvikling* i regi av Fylkesmannen. Satsingen vil foregå over flere år. Resultatene fra den barnehagebaserte vurderingen viser at det også er behov for å styrke områder som relasjonskompetansen og inkludering i barnehagene. Vi søker derfor om tilskudd til dette fra den Regionale ordningen for kompetanseutvikling og vil blant annet jobbe med alternativ og supplerende kommunikasjon. Gjennom dette ønsker vi å bedre språkutviklingen for og med minoritetsspråklige barn og barn med ulike utfordringer i språkutviklingen.

Vi viderefører satsningen på digitalisering på administrativt nivå på barnehageområdet for å effektivisere saksbehandlingen.

PPT

2021 var det første hele året med Råde og Våler PPT. Råde kommune er vertskommune i dette samarbeidet. Våler kommune har nå 2,8 PP-rådgivere og deler utgifter til ledelse og administrasjon med Råde kommune. Avtalen, saksbehandlingen og systemarbeidet er igangsatt og fungerer godt.

I 2021 søkte og mottok vi tilskudd til arbeid med «laget rundt barnet». Dette er et tverrfaglig arbeid med PPT som handler blant annet om overganger mellom barnehage og skole. Vi har her hatt felles fagdager i regi av Høgskolen i Østfold.

Tverrfaglig samhandling

Sommeren 2020 igangsatte Våler kommune jobber med *Tidlig identifisering og oppfølging av utsatte barn* (TIO). Prosjektgruppen for TIO består av representanter fra barnehage, skole, helse og barnevern. Det er inngått avtaler med leverandører av den digitale plattformen og stafettloggen. TIO er en helhetlig, tverrsektoriell modell for å styrke tidlig tverrfaglig innsats og oppfølging av utsatte barn. Modellen utformes på individs-, etats- og kommunalt nivå. Den digitale modellen skal være en veiviser for hva en bør gjøre i ulike tilfeller og hvor en kan henvende seg ved bekymring for barn og unge. Til dette arbeidet ble det besluttet å benytte BTI modellen (bedre tverrfaglig innsats). Arbeidet med strukturen ble fullført i 2021 og opplæring og implementering startet høsten 2021. Det gjenstår fremdeles mer opplæring for dette arbeidet er fullt ut implementert i alle virksomheter som jobber med barn og unge.

Fritidsklubben

Fritidsklubben Posse ligger driftsmessig under Våk skole. Det er en fritidsklubb som tidligere år har mye i bruk. Det har vært ca. 60, 5.-7. klassinger der hver torsdag. I tillegg til at det er klubbkveld hver torsdag er det også tilbud til 8.-10. trinn annenhver fredag.

Det er per i dag en leder i 25% stilling og en ansatte i 17 % stillinger som jobber på fritidsklubben.

Også i 2021 har klubben vært i begrenset bruk pga. covid-19. Klubben kom så vidt i gang igjen tidlig høst 2021, før den stengte igjen pga. nye smitteverntiltak.

Barnevernet

Barneverntjenesten i Våler kommune har tidligere år drevet rimelig i forhold til sammenliknbare kommuner. Mye av årsaken til det, er at de fleste vedtakene har handlet om hjelp i hjemmet. De største utgiftene i barnevernet er knyttet til barn i institusjon og forsterkede fosterhjem.

Antallet bekymringsmeldinger i barneverntjenesten har vært økende de siste årene. I 2020 var økningen betydelig. Det kom inn totalt 131 bekymringsmeldinger i 2021 mot 159 meldinger i 2020, noen var om samme saker, men det var langt de færreste Barneverntjenesten har fremdeles en svært stor arbeidsportefølje. Det ble derfor høsten 2020 besluttet å utvide antall saksbehandlere med en ny fast stilling. I 2021 ble tjenesten utvidet med ytterligere 0,5 fast stilling. Barneverntjenesten har hatt mye sykemeldinger i en periode og det er satt inn vikarer og midlertidig tilsatte for å ivareta tjenesten.

Fra 1. januar 2022 trer barnevernsreformen i kraft. Det medfører et økt ansvar og en økt kostnad for kommunen. De månedlige andelene for ulike plasseringer blir mer en doblet.

Institusjon

Månedlig egenandel 2021: kr. 76 900,-
Månedlig egenandel 2022: kr. 170 000,-
Endring i egenandeler 2021-2022: 121 %

Spesialiserte fosterhjem og beredskaps-hjem

Månedlig egenandel 2021: kr. 36 200,-
Månedlig egenandel 2022: kr. 85 000,-
Endring i egenandeler 2021-2022: 135 %

Våler kommune har i liten grad blitt kompensert for den merutgiften dette fører til i vår kommune, noe som bekymrer oss ved inngangen til 2022.

Kultur

Flere planlagte kulturarrangementer ble ikke planlagt gjennomført i 2021 på grunn av Covid-19.

Folkebiblioteket er nå etablert i lokalene i brakkene på Kirkebygden. De er i ferd med å bygge opp igjen boksamlingen, noe som vil ta tid. Skolebiblioteket til Kirkebygden skole er i samme lokaler, mens Våk og Svinndal har egne lokale bibliotek, det samme etableres på Våler ungdomsskole. Vi har en skolebibliotekar i 70 % stilling som jobber ut mot de fire skolene. Skolebibliotekaren er både pedagog og bibliotekar og skal bidra inn i arbeidet med bedre leseprestasjoner i skolene.

Byggedagen ble utsatt i 2021 og vi håper å kunne gjennomføre denne i 2022.

Kulturskolen har vært i gang i hele 2021 og i 2021 vedtok kommunestyret at elever ved kulturskolen fra Våler skal kunne ha mulighet til å delta i UngMusikk, et samarbeid mellom kulturskolen, viken fylkeskommune og Norges musikkhøgskole. Formålet med tiltaket er å styrke kunstens og kulturens plass i opplæringen og i lokalsamfunnet, styrke og tydeliggjøre den faglige virksomheten i kulturskolene, videregående skoler, folkehøyskoler med musikk og utvikle disse skolene til foregangsskoler i nasjonal sammenheng. Kulturskolene utgjør viktige forutdannings-arenaer for søkere til Norges musikkhøgskole.

I et samarbeid mellom Våler kommune, Frivilligsentralen, Lions med flere ble det i 2021 arrangert Jul i Bygda. Arrangementet inneholdt kåring av vinneren i pepperkakeby på Våler bibliotek, nissetog med Dundrekjerringene, musikkteater, sang av Soulkids og kirken, musikk fra kulturskole og salgsboder i regi av private og organisasjoner. Vi fikk besøk av ungdom og eldre som er deltakere i generasjon M og mange voksne og barn tok turen innom.

Økonomi

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2021	Vedtatt budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik
Oppvekst og kultur	175 566	166 500	171 417	-4 149

Regnskapet viser et merforbruk på 4,2 mill. Årsakene er blant annet:

- Oppvekst felles har et mer forbruk som skyldes høyere utgifter til private barnehager og mindreinntekter på refusjoner fra staten
- Våler ungdomsskole har et merforbruk på nesten fire mill. og som i hovedsak skyldes høyere lønnskostnader enn budsjettert, som igjen henger sammen med en økning i andelen av elever med spesialundervisning.
- De andre skolene og barnehagene har hatt et mindreforbruk
- Barnevern med et merforbruk på en mill. og som i hovedsak skyldes høyere utgifter til kjøp av plasser fra Bufetat og flere barn med tiltak fra barneverntjenesten.

Helse og velferd

Ansvarsområde

Kommunalområdet Helse og velferd ledes av kommunalsjef, og har driftsansvar for alle helsetjenestene og omsorgstilbudene i kommunen, samt oppfølging av interkommunale samarbeidsformer innenfor dette feltet.

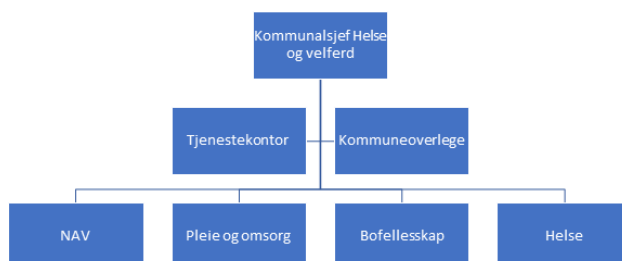

Fig. Organisering av kommunalområdet Helse og velferd i 2021

Kommunalområdet omfatter følgende tjenester:

Tjenestekontor: Er et forvaltningskontor som gir informasjon, kartlegger behov for hjelp og fattar vedtak om individuelle tjenester til personer i alle aldersgrupper. Koordinerende enhet ligger også under Tjenestekontoret, og behandler søknader om individuell plan. Tjenestekontoret byttet navn i 2021 fra Tildelingskontor.

Fysioterapi: Vi har 5 privatpraktiserende fysioterapeuter med kommunal hjemmel i kommunen. 4 av dem har 100 % hjemmel og 1 har 50 % hjemmel. En av de 4 hjemler med 100 %, ble økt fra 50 % fra 01.01.2021.

Legetjenesten: Består av en kommuneoverlege i 100 % stilling (med ansvar for smittevern, og miljørettet helsevern), en LIS1 stilling (lege i spesialisering) en kommunalt ansatt tilsynslege på sykehjem og helsestasjonslege i 40 % stilling, og 5 fastleger med basistilskudd. En fastlegehjemmel var ny fra 01.01.2021. Vi har så langt ikke hatt utfordringer med å få gode søkere til fastlegehjemler. Moss kommune er vertskommune for tilbudet om legevakt og for lokalmedisinsk senter (KAD). Våler deltar i vertskommunesamarbeidet i Mossregionen.

Virksomhet Helse:

Består av forebyggende tjenester for alle aldersgrupper, og på alle nivåer, men også støttende og behandlende tiltak. I pandemien har ansvaret for vaksinerings, testing og smittesporing også ligget her. Virksomheten består av rundt 30 faste ansatte, og mange på midlertidige avtaler for å løse oppgavene gjennom pandemien.

Mange av de faste ansatte har deltatt i testing, smittesporing og vaksineringsarbeid.

Informasjonsarbeidet har vært viktig for å trygge befolkningen, sette inn nødvendige tiltak og til enhver tid følger opp myndighetenes og kommuneoverlegens bestemmelser.

Koronateamet: Koronateamet har bestått av Korona-koordinator, ansatte til Covid-19 testing og smittesporing. Koronateamet har hatt ansvar for Covid-19 testing, smittesporing, og veiledning til befolkningen, skoler, barnehager og bedrifter i Våler Kommune.

Starten av 2021 var preget av mye smitte i samfunnet og det ble behov for å øke bemanningen inn i korona-arbeidet. Fra januar til juli 2021 hadde koronateamet 20 ansatte fordelt på 6,6 årsverk. Teststasjonen holdt åpent alle dager, og vi hadde ansatte i smittesporingsbakvakter hver dag.

Sommeren 2021 var det nedgang i Covid-19 smitte og teststasjonen holdt stengt i helger fra 1. juli til midten av august. Fra august har teststasjonen hatt åpent i ukedager og helger igjen. 01.11.2021 inngikk Våler et samarbeid med Vestby, og all Covid-19 testing og smittesporing ble flyttet til Vestby. Våler har fortsatt en ansatt i kommunen som jobber med veiledning, smittesporing og oppfølging av skoler/barnehager.

Det er utført ca. 8000 PCR tester i 2021.

Situasjonsbeskrivelse

Vaksinering mot Covid-19: Vaksinasjonsteamet har bestått av vaksinekoordinator, ansatte til å sette opp avtaler og til å vaksinere innbyggerne. Frivillige fra Våler har også gjort en flott innsats som vakter/verter, og kjørt innbyggere til vaksinasjonslokalet. Det er registrert 4000 km på transport som frivillige har stått for.

Kommunen startet vaksinasjonen mot korona i uke 1 i 2021, og de første ukene foregikk vaksinasjonen ved helse og omsorgssenteret. Vi fikk veldig få vaksiner i starten. Fra uke 4 flyttet vi vaksinering til brakkene ved Kirkebygden skole. Etter skolebrannen i april stod vi uten lokaler, og inngikk derfor et samarbeid med Vaksinesenteret i Moss fra uke 20.

Samarbeidet har fungert godt, og ga mulighet for vaksinering flere dager i uken. Vi har hele året forholdt oss til Folkehelseinstituttets retningslinjer, og har klart å følge de målene som har blitt satt. Tilbudet har endret seg etter som tilgangen på vaksiner har endret seg, og det har vært tilbud om vaksinering med timeavtale, drop-in (flere lokalisasjoner) og ambulerende team.

Totalt er det i 2021 satt: 10.283 vaksiner på innbyggere i Våler, fordelt på 4447 1. doser, 4084 2. doser og 1752 3. doser (tall fra SYSVAK).

Psykisk helse og rustjenesten: Arbeidet i psykisk helse/rus-team har også vært preget av korona dette året. Mye av gruppeaktiviteter er lagt ned. Kun turgruppa har blitt driftet som før. Det er et jevnt tilsig av nye brukere, og flere får forlenget vedtak. Det er flere unge mennesker som trenger hjelp enn tidligere.

De ansatte opplever at mange er ensomme og også har frykt for å bli smittet. Gjelder særlig de eldre som vanligvis benytter seg av dagsenter, håndarbeidsstue, kafe på senteret ol. For å nå noen brukere ble det startet en hobbygruppe før jul. Antall oppmøtte varierte, men det var ca. 8-10 personer som var interessert.

Andre brukere synes det er godt at flere er isolerte, slik at de ikke skiller seg ut.

Teamet opplever at transport er en hindring for å nå flest mulig. Våler er en langstrakt kommune, og med relativt begrenset tilbud når det gjelder kollektivtransport. Noen brukere ønsker blant annet å benytte seg av Fontenehuset, noe som kan være vanskelig å gjennomføre

grunnet manglende egnet transport. Dette gjelder også gruppedeltagelse i regi av psykisk helse/rus/friskliv med mer.

Vi har hatt samarbeidsmøter med DPS, ACT og Bergskrenten bolig. Psykologen har veiledet gruppa hver annen uke.

Kommunestyret fattet i 2021 vedtak om å opprette en Ungdomskontakt. Oppstart av stillingen var 01.01.2022. Igangsettelse av interkommunalt FACT-team (oppsøkende rusteam) er blitt utsatt, og det forventes oppstart i 2022. Ny ungdomskontakt og stilling i FACT-team delfinansieres av det statlige tilskuddet kommunale rusmidler.

Vi søkte midler for å øke aktivitet og ble innvilget et statlig tilskudd på kr 125 000,- som er brukt til turutstyr, sykler og gapahuk. Gapahuken skal settes opp på Slåttemyr våren 2022 og er et samarbeid med Skogbrukssjefen.

Det er registrert i alt 114 søkere over 18 år som er innvilget tjenester fra psykisk helse og rusteam i 2021, 76 kvinner og 38 menn.

Gjennomsnittsalderen lå på 44 år, fordelt med 74 i alderen 18-49 år, 27 i alderen 50-66 år, og 11 var 67 år eller eldre.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten: I denne tjenesten har det vært tilnærmet normal drift hele året. 79 barn er født i 2021. Familiene er fulgt opp etter anbefalt program og familiens behov. Vi fikk gjennomført et foreldrekurs i Trygghetssirkelen på høsten. Utover dette har mange familier fått individuelt tilbud om kurs av jordmor og helsesykepleier.

Prosjektet med opplæring i foreldreveiledningsprogrammet Trygghetssirkelen ble avsluttet etter 4 år i 2021. Det siste året fikk også flere ansatte i barnehagene tilbud om å gå på kurs. Det er brukt i alt kr 500 000,- i hele prosjektperioden.

Barselgrupper og svangerskapskurs har utgått pga. korona. Prosjektet Trygt svangerskap avsluttes.

Dette året har skolehelsetjenesten vært operativ på alle skolene. Alle skolene har hatt opplegg i 5. og 8. klasse mot vold i samarbeid med Krisesenteret. BTI-prosjektet startet i 2020 med formål om å strukturere og samordne tjenestene for barn og unge i kommunen, og å komme tidligere i kontakt med barn med ulike behov. Alle ansatte har fått opplæring i 2021, så nå gjenstår implementeringen i alle tjenester. Avdelingsleder har deltatt i flere prosjekter i kommunen; Handlingsplan for lavinntektsfamilier. Planen er vedtatt av kommunestyret, Kartlegging av eksisterende tilbud for brukergruppen psykisk helse og rus, samt deltagelse i ressursgruppa til Homestart, der flere familier i kommunen har hatt tilbud fra dem også dette året.

Våler helsestasjon ble sertifisert som Ammekyndig helsestasjon i 2021, og i september mottok vi Ammeforeningens begestringspris. Prisen ble utdelt i Trondheim, og ansatte var til stede for å motta heder og denne gjeve prisen.

Vi har hatt opplæring i Stine Sofies foreldrepakke. Ca. 20 ansatte fra virksomhet Helse deltok, og det er gjort en kjempeinnsats med arkivering av helsekort dette året.

Kasper asylmottak har hatt få barnefamilier i år.

Det har vært svært vanskelig å rekruttere utdannede helsesykepleiere og vi har fortsatt to sykepleiere i helsesykepleierstillinger. Vi er derfor veldig fornøyde med å ha fått ansatt to nyutdannede helsesykepleiere som blir ferdig i løpet av våren/sommeren 2022, når to av våre dyktige medarbeidere slutter. Vi har hatt helsesykepleierstudent, og flere sykepleierstudenter dette året.

Åpen barnehage har stort sett vært stengt dette året. Pedagogisk leder har deltatt i koronaarbeid og familiestøtte. Ny pedagogisk leder ble ansatt i desember, og vi ser fram til å kunne åpne for barn og foresatte så fort det blir mindre smitte.

Ergoterapi: Ergoterapitjenesten har hatt oppfølging av 92 brukere over 18 år i form av opptrening av ADL- funksjoner på sykehjemmet eller i brukers hjem samt hjelpemiddelformidling/oppfølging. Av disse brukerne er det 36 menn og 56 kvinner med en gjennomsnittsalder på 66 år. Per i dag er det ingen venteliste på tjenesten. Det har blitt fulgt opp 26 barn i forhold til hjelpemidler.

Tjenesten har hatt samarbeidsmøter med Personalpartner som har ansvar for kommunens korttidsutlån. Ergoterapeut deltar også i planleggingen av ny ungdomsskole.

Samlet sett har rehabiliteringsteamet hatt 143 hjelpemiddelsaker på korttidslån hos Personalpartner og 383 hjelpemiddelsaker på varig lån hos hjelpemiddelsentralen.

Fysioterapitjenesten: I fysioterapitjenesten har vi hatt 762 møter med brukere enten i form av behandling, kartlegging eller hjelpemiddelformidling/oppfølging fordelt på 88 brukere over 18 år. 56 av disse er kvinner og 32 er menn.

Gjennomsnittsalderen på brukere som har mottatt fysioterapitjeneste er 70 år. Hovedvekten av diagnoser er kreft, ortopedi, nevrologi, fall og generelt nedsatt funksjon. Det er ingen venteliste på tjenesten, og brukere tilstrebes oppstart etter prioriteringsnøkkelen.

Fysioterapeutene har fulgt opp 17 brukere på korttidsopphold på sykehjemmet, og tilstrebet at disse har fått oppfølging videre i hjemmet ved behov enten i form av hverdagsrehabilitering, hjemmerehabilitering eller bistand til å få videre oppfølging av privat fysioterapeut på institutt. Fysioterapeutene har jobbet tett oppimot tjenestekontoret, og gjennomført kartlegginger når brukere har søkt på tjenester som blant annet trygghetsalarm og praktisk bistand for første gang. Formålet med kartleggingen har vært å komme med andre typer tiltak, som blant annet hverdagsrehabilitering, slik at bruker kan opprettholde hverdagsmestring fremfor å få kompenserende tjenester.

Høsten 2021 startet vi opp med fallforebyggende grupper hvor fokuset har styrke og balansetrening. Vi har hatt 2 grupper i uka, hvorav en gruppe trener x 2 i uka. Gruppene har blitt delt inn etter score på fysisk funksjonstest, basert på statisk balanse, hastighet og styrke. Gruppen med best resultater ved oppstart, fikk alle full score ved avslutning til jul. Samlet har det blitt gjennomført 37 gruppetreninger, men et gjennomsnitt på 7 deltakere per gang.

En fysioterapeut har vært tilknyttet helsestasjonen i 20 % stilling. På helsestasjonen har det vært oppfølging av 59 barn. Av disse har det blitt utført 5 ABC- tester på bakgrunn av motorisk usikkerhet. Fysioterapeut har deltatt på fire barselgrupper ved 4 mnd. oppfølging og

hatt kontinuerlig oppfølging av to habiliteringsbarn gjennom året. Tre motorisk usikre barn har også blitt observert og fått oppfølging i barnehage og på skole.

Hverdagsrehabilitering: I hverdagsrehabiliteringstjenesten har vi hatt perioder hvor teamet ikke har vært aktivt grunnet korona. Det har blitt gjennomført tverrfaglig kartlegginger på 45 brukere, hvorav 41 av disse har fått vedtak på trening i seks uker.

Etter 3- og 6 måneders oppfølging av 27 brukere, startet vi opp igjen med vedtak på 2. De andre 25 har opprettholdt funksjonsbedringen oppnådd etter vedtak.

Hverdagsrehabiliteringsteamet startet våren 2021 med kartlegging av kommunens innbyggere over 78 år. Vi sendte ut 104 invitasjoner om besøk hvorav 78 tok imot besøk. 23 av brukerne hvor vi gjennomførte besøk ble henvist videre, enten til syn- og/eller hørselskontakt, rehabiliteringsteamet for trening eller hjelpemidler. Flere av brukere har også fått oppfølging fra fysioterapeut gjennom Exorlive-appen, og gjennomført treningsprogram laget av fysioterapeut digitalt.

Frisklivssentralen: «Kom i gang» kursene som Frisklivssentralen deltar i, har blitt avholdt 3 ganger i 2021. To ganger på våren og en på høsten. I høst ble 6 kursdager avholdt, der traumer, ernæring og fysisk aktivitet var nye temaer. Kurset ble holdt både digitalt og med fysisk oppmøte, med gjennomsnittlig 7 påmeldte deltagere per kurs.

Frisklivssentralen har samarbeidet med andre Frisklivssentraler i «gamle Østfold» for å arrangere Frisklivssprett. Dette ble et vellykket arrangement med ca. 130 deltagere i alder fra 0 til 100 år. Sentralen har deltatt i nettverket «Friskliv, Læring og mestring», samt hatt møter med både interne og eksterne samarbeidspartnere.

Det har vært vanskelig å ha full drift i aktivitetene på grunn av Covid-19 bestemmelser, og mangel på store nok lokaler til å samle grupper i. Mange kurs og grupper måtte avlyses. Det er jobbet mye med å oppdatere brosjyrer og informasjon på kommunens hjemmeside og sosiale medier.

Det har vært en oppgang i nye brukere sammenlignet med 2020. Vi har til sammen hatt 51 samtaler. De fleste fysisk etter brukernes ønske, og noen via telefon. Treninger utendørs har blitt avholdt hele skoleåret som planlagt, og yoga-timen har i høst blitt gjennomført som vanlig.

Virksomhet NAV:

Bostøtteordninger: NAV Våler overførte hele kr. 12,6 mill. fra 2020 til 2021. Vi fikk midler fra Husbanken på 6,0 mil. i 2021 og har til sammen fordelt ut midler på 18,2 mill. Dette innebærer at NAV Våler har lånt ut kr. 982 512,- for mye i 2021 som må hensyntas i 2022. Det er vedtatt å søke om ytterligere 8,0 mill. i startlånmidler for 2022.

På tross av at NAV Våler hadde mer midler til fordeling i 2021 enn tidligere år, så var det familier som fikk avslag på startlån midler fordi NAV Våler hadde fordelt ut de midlene vi hadde. De fikk da avslag fordi kommunen ikke hadde mer midler til fordeling selv om de fylte alle kriterier for innvilgelse av startlån.

Sosialkontortjenester: NAV Våler har på Sosialkontortjenester prioritert å få inn vikarer ved fravær og sikre en grunnbemanning for å kunne jobbe systematisk og målrettet.

Servicegruppa: Det har vært noe mindre aktivitet på grunn av pandemien. Servicegruppen har i 2021 bistått inn med ressurser til vaksinerings, kjøring av innbyggere til vaksinerings og med praktisk bistand rundt vaksinearbeidet.

NAV Våler har i 2021 igangsatt et prøveprosjekt med opprettelse av Miljøvaktmester som skal være knyttet til Våler kommune sine kommunale boliger. Miljøvaktmester er en rolle som er knyttet til servicegruppen og er et spleiselag finansiert gjennom lønnsressurs fra Servicegruppen (50%) og gjennom prosjektmidler fra Bergskrenten (50%). Prosjektet skal evalueres i løpet av første halvdel av 2022 med tanke på en eventuell videreføring, men har så langt fått veldig gode tilbakemeldinger fra brukerne.

Økonomisk sosialhjelp: Det har vært et mindreforbruk på økonomisk sosialhjelp i 2021. Dette til tross for at innstramninger i AAP regelverket har ført til at flere brukere får avslag på AAP og færre får innvilget forlengelser på AAP. Veiledere som jobber med økonomisk sosialhjelp, jobber med å finne aktive løsninger for brukere og dette er noe som igjen kan føre til mulighet for tiltakspenger.

NAV Våler har aldri hatt et så lavt antall langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp, og med sosialhjelp som hovedinntektskilde, som i 2021. En av hovedårsakene til dette er at man har avklart langtidsmottakere over på andre varige ytelser der dette har vært riktig, samt at sosialhjelpsmottakere som er i stand til det er blir veiledet inn i mer aktive ytelser.

Øvrige resultater i NAV:

Flere i arbeid og aktivitet: NAV Våler leverer godt på viktige indikatorer som at man skal ha flere brukere inn i arbeid og aktivitet. Det er en økning på andel arbeidssøkere med overgang fra 2019 til 2021 fra 71% til 86% av andel arbeidssøkere med overgang til arbeid. Prioriterte grupper i NAV som er personer som er definert med Nedsatt arbeidsevne har økt fra 2019 til 2021 fra 37% til 53%. I 2021 leverte kontoret over 30 formidlinger.

Sikkerhet: Sikkerhet har vært prioritert i 2021. NAV Våler har utfordringer med sikkerheten slik kontoret fremstår i dag. Kontorene i front har på plass varslingsystem, men det er behov for å jobbe med sikkerhetsrutinene på kontoret. Sikkerhetsansvarlig ved NAV Øst-Viken har hatt en gjennomgang av kontorene og det er laget en plan for utbedring. Det er bestilt inn en ombyggingsprosess der kontorene i front bygges om med stort fokus på de ansattes sikkerhet. Dette ombyggingsarbeidet starter opp i januar 2022.

Digitalisering: Sosialtjenesten har innført DigiSos, noe som letter søkeprosessen for brukere ved at de som søker sosialhjelp kan søke via nettet og derfor tilbyr døgnåpen forvaltning.

Søknadene blir bedre fordi det gis klar informasjon om hva som må ligge ved søknaden. Vi ønsker å utvikle digitale søknadsskjema også på kommunale boliger. NAV Våler vil utvikle webinarer, informasjonsmøter og egen informasjonsfilm for å dele kunnskap om hvordan NAV fungerer og hvordan samarbeidspartnere, sammen med oss, kan veilede brukerne på en bedre måte. Ved større forståelse for hvordan systemet fungerer kan man jobbe mer effektivt og kan bruke tid på de brukerne som trenger oss mest. Dette arbeidet kobles opp mot Klart-Språk arbeidet som vi har igangsatt ved NAV Våler. Her jobber vi strategisk for å bedre vedtaksmaler og kommunikasjon med både brukere og samarbeidspartnere.

ROP: NAV Våler ønsker tettere samarbeid med Psykisk helse og rus. Det er igangsatt et tverrfaglig ROP arbeid som har kartlagt brukere og ansattes opplevelse av samarbeidet mellom NAV og Psykisk helse og Rus. Sluttrapporten konkluderer med at samarbeidspartnere kjenner dårlig til hverandres tjenester og at vi ikke lykkes så godt med samarbeidet som man ønsker. NAV Våler inviterer inn til samarbeid som tar sikte på kompetanseheving og bedre samarbeid gjennom casearbeid.

Virksomhet Bofellesskap:

Kornveien: Bofellesskap for mennesker med nedsatt funksjonsevne - her ytes heldøgns omsorgstjenester, praktisk bistand, opplæring og følge til dagtilbud. Tjenestene leveres etter vedtak. Brukerne har 1:1 eller 2:1 vedtak, og behov for hjelp til det meste i dagliglivet. Av smittevern hensyn kunne vi ikke benytte "inn på tunet" aktivitetstilbud i første halvdel av året. Til tross for dette har det vært lagt planer og gjennomført gode aktiviteter.

Det har vært stort fokus på smittevern i bofellesskapet. De ansatte har gjort en stor innsats for å unngå smitte. Det har ikke vært Covid`19 smitte blant ansatte og beboere i 2021.

Bergskrenten: Bofellesskap/ambulering for mennesker med utfordringer i forhold til rus og/eller psykisk helse. Tjenestene leveres etter vedtak. Enkelte av brukerne har behov for døgnkontinuerlig hjelp, og noen har færre besøk per uke. Bergskrenten har 4 små leiligheter inne i bofellesskapet. En leilighet brukes til korttidsopphold. Det ambuleres til brukere i områder rundt helse -og sosialsenteret, og andre steder i kommunen. Medarbeiderne yter praktisk bistand, opplæring, samtaler, psykoedukasjon, ansvarsgrupper, Nada øreakkupunktur, veiledning, og samarbeider med verge.

De ansatte står daglig i utfordrende situasjoner. Det er et økende press på tjenesten spesielt på ambulering ettermiddag/kveld, hvor mange har behov for bistand. Det jobbes godt opp mot enkeltbrukere, og ytterligere brukere har kommet ut i arbeid/VTA (varig tilrettelagt arbeid) i samarbeid med NAV. Bofellesskapet ble i 2021 tildelt kommunalt rustilskudd fra statsforvalteren til en 50% stilling knyttet opp til dagaktiviteter for brukere som faller utenfor det ordinære tilbudet i kommunen.

Støttekontakt: En støttekontakt skal hjelpe en annen person til å ha en aktiv og meningsfylt fritid. Vi hadde ca. 40 støttekontakter i 2021. Det har vært en stor utfordring å skaffe støttekontakter til de som trenger dette i 2021. En årsak kan være at man av smittevern hensyn ikke ønsker å jobbe tett på andre.

Avlastning: Avlastning blir gitt til familier som har særlig tyngende omsorgsarbeid. Avlastningstiltak skal hindre overbelastning, og skal gi omsorgspersoner nødvendig ferie og fritid. Avlastning gis både som avlastning i eget hjem, i avlaster sitt hjem eller hos private tilbydere. I 2021 fikk 15 familier avlastning.

BPA (borgerstyrt personlig assistanse): Dette er en ordning for personer med ulike former for funksjonsnedsettelse som har behov for hjelp i hverdagen. Kommunen har opprettet en ny ordning i 2021, og har nå 6 BPA ordninger.

Virksomhet Pleie og omsorg:

Pleie og omsorg har følgende tjenester: Dagsenter, sykehjem, kjøkken, hjemmesykepleie og praktisk bistand. Virksomheten yter nødvendig helsehjelp, og tjenester etter vedtak fattet av Tjenestekontoret.

Dagsenter: Virksomheten yter ett lovpålagt dagtilbud til personer med demens, i tillegg til ett ikke lovpålagt dagsentertilbud. Dagsentertilbudene gis til dels sammen, og hver for seg med vesentlige bidrag fra frivilligheten.

Sykehjem: Det er 17 enerom ved Våler sykehjem etter nedleggelse av 8 plasser i 1. januar 2021.

Hjemmesykepleien har mellom 100-120 pasienter i alle aldre, fra små barn til de aller eldste.

For hele virksomheten:

Vi la ned 8 plasser på sykehjemmet i januar 2021. I starten opplevde SØ (sykehuset i Østfold), Kalnes et høyt press, og vi hadde en liten periode litt overbelegg. Gjennom året har det gått fint, men litt press ble det igjen nå før jul da presset på sykehuset igjen økte. Alt i alt har det gått veldig bra, og pr. nå er det ingenting som tilsier at vi nå må tenke åpning av flere plasser. Statistikk viser at vi gir mer tjenester til hjemmeboende enn sammenlignbare kommuner, og mindre bruk av sykehjem. Det betyr at vi leverer på de sentrale føringene - nemlig å gi mer tjenester i eget hjem.

Hjemmetjenesten har ikke hatt egnede lokaler for sin drift i 2021. De benytter fortsatt to omsorgsboliger. Dette er uheldig også for tilgang på bolig til de som trenger det. Vi ser på bedre løsninger.

På kjøkkenet har vi styrket bemanningen på helg for å kunne innføre det fjerde måltidet på alle ukens dager. Det bidrar til bedret ernærings situasjon for våre beboere i sykehjem og omsorgsboliger.

På grunn av korona har dagsenter lavterskeltilbud og café Kroken kun vært åpen en liten periode høsten 2021, før det igjen måtte stenge ned. Det var stor glede og enorm oppslutning om begge da de åpnet. Det vitner om betydelig behov for en møteplass.

Pandemien har gjort at det heller ikke i 2021 er gjennomført årlig førstehjelp/HLR med praktisk bruk av hjertestarter. Det var gjort avtale for gjennomføring for alle ansatte i PLO vår/høst 2020, men på grunn av pandemi måtte denne opplæringen utsettes. Digitalt teoretisk kurs er gjort tilgjengelig for alle ansatte.

Det ble i 2021 testet ut bruk av vikarpool. Stillingene er nå gjort faste. Det var vanskelig å evaluere tiltaket på grunn av pandemien, og at alle stillinger ikke var besatt til enhver tid. Imidlertid oppleves det ressursbesparende å ha personell tilgjengelig ved sykdom, og at det bidrar til bedre kontinuitet i tjenestene som igjen bedrer kvaliteten til tjenestemottakere. Det bidrar også til mer ro i arbeidsmiljøet. Det er i 2021 ikke kommet krav fra ansatte om rett til utvidet stilling. Vi ser for oss at vikarpoolen bør økes ytterligere og i større grad være et ressursteam, og inngå i arbeidet med heltidskultur.

Generasjon M- startet opp i august 2021. 16 flotte lokale ungdommer har fått muligheten til en liten deltidsjobb som gir jobberfaring og litt inntekt. Kanskje bidrar det til at noen i

fremtiden velger seg helse som fremtidig yrkesvei. Flere av beboerne våre deltar aktivt og setter pris på aktivitetene med M-vennene. Det er gøy med møter på tvers av generasjoner. Plutselig ser man ung og gammel med litt andre øyne.

Vi har gjennomført anskaffelse av digital legemiddelkabinett/lukket legemiddelsløyfe. Dette kommer på plass første kvartal 2022. Dette er et viktig bidrag i å styrke pasientsikkerheten i legemiddelhåndteringen. Det vil ikke bli gitt tilgang på medisiner som ikke er i pasientens legemiddelliste. Det vil også bidra til å redusere svinn, blant annet gjennom bedre kontroll på forbruk og nødvendig varelager. Det vil også komme digitale medisintraller, med PC på hver tralle og en innebygget sittemulighet. Dette gjør det lettere å dokumentere underveis, og bidrar igjen til økt kvalitet på dokumentasjonen vi gjør i tillegg til tilstedeværelse i miljøet.

Vi har søkt og fått innvilget midler fra Helsedirektoratet for å avhjelpe pårørende med tyngende omsorgsoppgaver, og er her i gang med å prøve ut mer avlastning i eget hjem. Vi ser at tjenestene må bli mer fleksible for at pårørende ikke skal slite seg ut. I dag er det vanlige at man får avlastning i sykehjem en uke eller tre. Kanskje er behovet mer å kunne be om hjelp og støtte/avlastning en helg for å reise bort, en kveld for å kunne gå på teater/konsert, eller bare få være litt i ro i eget hjem noen timer uten at ektefelle må bort en uke eller mer.

Vi har tilsatt fagutviklingssykepleier for PLO En ressurs som skal jobbe systematisk med kvalitet og utvikling av tjenestene våre. Det skjer så mye i helsesektoren, og det krever at vi stadig omstiller oss for å henge med. Det er viktig å ha på plass gode styringssystemer og systematisk jobbe for kvalitetsutvikling i tjenestene våre, og ikke minst ha dette skriftliggjort.

Leve hele livet

Prosjektleder i Leve hele livet – kvalitetsreformen for eldre, er godt i gang med arbeidet. Noen utfordringer har det vært i 2021 på grunn av pandemien. Smitterisikoen har gjort det utfordrende å samle både prosjektgruppen, og å innhente informasjon fra innbyggerne. Vi er også i et skifte av leder i både Eldrerådet og Pensjonistforeningen, som medfører at det er nye samarbeidspartnere.

I prosjektet «Leve hele livet» besluttet prosjektgruppen å søke prosjektmidler til «Eldre ut på middag». På grunn av økende smitte i kommunene rundt oss, valgte vi å arrangere «Eldre ut på middag i Våler» i egen kommune. Våler kommune valgte å gjennomføre tiltaket i samarbeid med Våler Frivilligsentral (ikke kommunal), Milligram cafe, Tveter gård (Den sorte Havre), Bestemor Lillys kjøkken (catering og leverte mat til Våler Frivilligsentral).

Folkehelsearbeidet: God oversikt bidrar til god folkehelse. Formålet er å sikre at vi gjør de rette tingene, på rett måte til rett tid og oppnår ønsket effekt av folkehelsearbeidet. Det er begrenset fremdrift på sammenstillingen av folkehelsedata i 2020 og 2021 på grunn av koronapandemien.

Økonomi

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2021	Vedtatt budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik
Helse og velferd	124 783	115 000	130 150	5 367

Regnskapet viser et mindreforbruk på 5,3 mill. i forhold til regulert budsjett. Hovedårsaken er høyere refusjon for ressurskrevende brukere enn budsjettet.

MILJØ OG TEKNIKK

Ansvarsområde

Kommunalområdets viktigste ansvarsområder:

- Landbruk – skog og jordbruk
- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg
- Renhold kommunale bygg
- Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale veier og plasser
- Kommunale kummer og avløpsledninger
- Natur og friluftsliv
- Viltforvaltning
- Renovasjon
- Byggesak
- Geodata

Situasjonsbeskrivelse

Jordbruk

PT (produksjonstilskudd)

Produksjonstilskudd kan etter forskriften gis til foretak som er registrert i Enhetsregisteret og som driver vanlig jordbruksproduksjon. Formålet med tilskuddet er å bidra til et aktivt og bærekraftig jordbruk innenfor de målsetninger Stortinget har trukket opp. Kommunen er vedtaksmyndighet av ordningen. Søknadsfrister er 15. mars og 15. oktober.

I 2021 har Våler kommune mottatt 94 søknader om produksjonstilskudd. 1 søknad er avvist og 93 søknader er godkjent. Dette er en nedgang med 3 søknader siden 2020. Samlet vil dette gi en utbetaling på nærmere 16,0 mill. kroner.

RMP (regionalt miljøprogram)

RMP er en tilskuddsordning med miljøprofil som forvaltes av Fylkesmannen, men hvor kommunen fatter vedtak. Søknadsfrist er 15. oktober. Våler kommune har i 2021 innvilget 87 søknader. Dette er 2 færre søknader enn året før. Samlet sum for utbetaling er ca. kr. 3,6 mill.

SMIL

Etter SMIL (spesielle miljøtiltak i jordbruket) forskriften er det mottatt og innvilget 17 søknader. 15 søknader er innrettet mot forurensning, 1 søknad er innvilget til kulturlandskap og biologisk mangfold og en søknad gjelder bevaring av et gammelt våningshus. Våler kommune har i 2021 innvilget kr 0,67 mill. i SMIL-tilskudd. Innvilget tilskudd er noe mindre enn forrige år.

Drenering

De siste årene er det gitt tilskudd til drenering av dyrket mark. I 2021 er det mottatt og innvilget 10 søknader. Innvilget tilskudd er kr. 0,9 mill. Dette er en halvering i antall søknader og en reduksjon på ca. kr. 0,2 i innvilget tilskudd.

Avløsning ved sykdom

Våler kommune har ikke mottatt eller behandlet søknader om tilskudd til avløsning i husdyrholdet ved sykdom i 2021.

Erstatning for avlingsskade

Det er ikke mottatt søknader om erstatning for avlingsskade for vekstsesongen 2021 i Våler kommune.

Konsesjon

Våler kommune har mottatt og behandlet 4 søknader om konsesjon for erverv av landbrukseiendom. 1 av søknadene var på grunn av boplikt.

Deling etter jordloven

Det er mottatt og behandlet 3 søknader om deling av grunneiendom etter jordloven. Søknadene kommer som en følge av nyervervet tilleggsareal hvor grunneier ønsker å dele fra et av gårdstunene.

Skogbruk

Avvirkningen ble i 2021 54.283 m³ til en samlet verdi av 23,3 mill. For 2020 var avvirkningen 40.918 m³ til en verdi i 15,5 mill. Det har vært en økning i volum og verdi. Årets avvirkning er høy. Årsaken er relativt gode sagtømmerpriser samt frykt for angrep av den store granbarkbillen. Det er en del skoger som har hatt betydelige angrep. Samlet sett har barkbillene redusert skogverdiene med mange hundre tusen. Skogeierne er spent på utviklingen på dette området.

Til skogkultur tiltak (NMSK-midler) fikk kommunen innvilget kr 0,4 mill. Denne tildelingen var tilstrekkelig til at alle fikk det den tilskuddsandelen som var forutsatt uten avkortning. Hoveddelen ble brukt på ungskogpleie hvor skogeierne har brukt ca. kr 0,58 mill. av sine skogfond. Staten har bidratt med ca. kr. 0,28 mill. Det ble utført ungskogpleie på 2140 daa. Dette er et meget høyt og bra tall! Det ble plantet ut 120.000 planter hvorav 17.600 var supplering i eldre plantefelt.

Skogfondsordningen er et viktig virkemiddel for ivaretagelse av skogressursene. Samlet har skogeierne 15,4 mill. på sine fond ved årsskiftet. Omløpstiden er 3,3 år. Det betyr at kommunens skogeiere er flinke til å investere tilbake i egen skog. Det er kun en kommune i Viken som har kortere omløpstid på skogfondet (Aremark).

Kommuneskogen

Det ble ikke utført foryngelseshogst i kommuneskogen i 2020. Det ble levert 170 kubikkmeter til en verdi av kr. 50 482,- kr. Dette virket var fra tynningsdrift i Østre Lunder (ved lerduebanen) og opprydding i friområder, gangstier, mm.. Hogst og kjøring er gjort med eget utstyr og egne ansatte.

Skogsveier

Det har vært stor interesse de siste årene for ombygging og nybygging av skogsveier. Dette har nok mye med milde vintre å gjøre. Det er i kommunen bygget noen veier som er gode eksempler for andre. Det gir en viss "smitte-effekt". Det forventes at aktivitet fortsetter. Ved årets slutt var det hele 12 veier under bygging. 3 var ferdigbygde i løpet av fjoråret. Det ble bevilget 1,53 millioner i statstilskudd til veiformål.

Viltforvaltning

Fellingskvoten for elg var på 60 dyr. Det ble felt 57 dyr som gir en fellingsprosent på 95 %.

Elgbestand er på et svært lavt nivå og målsettingen er å bygge den opp til en årlig kvote på rundt 100 dyr. Rådyr bestanden er god og antall felte dyr øker.

Etter Statens Naturoppsyns siste oversikter hadde ikke Våler et revirhevdene ulvepar i 2021. Det mye omtalte ulveparet fra Deisjøreviret i Østerdalen ble sluppet i Våler ved Rusvik.

3.1.21. Dette ulveparet var i området en drøy måned før de krysset Glomma og gikk nordover mot sine hjemtrakter. De ynglet i Aurskog-Høland og fikk 6 valper.

Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg (FDV)

FDV av kommunens bygg har fungert fint også i 2021. Et veldig stabilt driftsteknikerkorps med komplementær kompetanse, resultater av EPC-prosjektet (både lavere energiforbruk, lave strømkostnader samt vedlikeholdstiltak utført i prosjektet) samt en buffer i investeringsbudsjettet har ført til at vi har kunnet utføre mye vedlikehold.

Brannen ved Våler ungdomsskole i april har naturlig nok ført til store endringer og utfordringer i 2021.

Innenfor eksisterende ressurser og en løsningsorientert tilnærming til de endringer som var nødvendige i forhold til brannen har det ut i fra forutsetningene gått greit når det gjelder FDV.

Renhold kommunale bygg

Kommunen har et stabilt renholdskorps der en god andel har fagbrev. Det har gjennom vært lite klager på renholdet fra brukerne av våre kommunale bygg.

Det er grunn til å berømme renholderne for den innsatsen de har vist som følge av koronasituasjonen også i 2021. I tillegg påvirket jo brannen ved ungdomsskolen også renholdspersonellet. Bl.a. har de nye brakkene gulv som er krevende rent fysisk å holde rene.

Vi har hatt et relativt høyt sykefravær i 2021 innenfor renhold, mye av dette kommer som følge av tung arbeidsbelastning i forbindelse med jobb. Dette er noe det er satt fokus på for å se hvordan man bedre kan forebygge belastningsskader.

Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale veier og plasser

Kommunens veier har blitt godt ivaretatt i 2021 innenfor de ressurser kommunen har.

Det ble bevilget et betydelig beløp til investeringer på vei også i 2021. Mesteparten av dette beløpet gikk med til en betydelig oppgradering av de mest ødelagte veiene på Texnes.

Kart- og oppmåling, GIS og matrikkelføring/ Byggesaksarkivet.

I 2021 har det vært mye tradisjonell oppmåling, og det har bl.a. vært flere større jobber for kommunen.

Det var litt flere oppmålingssaker i 2021, ca. 20 nye totalt, mot 18 i 2020.

Vi har avsluttet ca. 15 delesaker i 2021, med fordeling på 5 større saker, og 10 vanlige delingssaker. Veisakene var ifm. krysset Fv115 og Fv120, gang- og sykkelveien fra Våler næringspark til Middagsåsen, og papirarbeidet ifm. hele Fledsbergveien og Kordahlveien, samt papirarbeidet på nesten hele Sæby boligfelt.

I tillegg er vi kommet langt med delingen på Folkestad III og Våler Næringspark.

Flere saker er ferdig tinglyst men ikke avsluttet i arkivet, og kommer i 2022.

I tillegg har vi 11 mindre saker, mtp. grensejusteringer og klargjøring av grenser.

Vi har også behandlet ca. 100 egenerklæringer om konsesjonsfrihet elektronisk.

Vi har hatt ca. 150 saker til meglere (Infoland og E-torget).

.

Innenfor de ressurser vi har vi prioritert så langt det er mulig å jobbe systematisk med heving av kvaliteten på matrikkelen.

Økonomi

Sammenligning av budsjett og regnskap

Netto ramme	Regnskap 2021	Vedtatt budsjett 2021	Regulert budsjett 2021	Avvik
Miljø og teknikk	31 548	27 500	29 913	-1 635

Regnskapet viser et merforbruk på 1,6 mill. Hovedårsaken er de høye strømprisene i 2021.

Investering

Energispareprosjektet (EPC) ble 100 % fullført ved utgangen av 2020. Grunnet store uenigheter rundt overleveringstidspunkt fra hovedentreprenør samt dagbøter i forbindelse med det, havnet kommunen i en rettssak. Denne saken tapte dessverre kommunen noe som førte til at vi ikke fikk gjennomslag for det kravet vi mente var riktig i forhold til dagbøter grunnet for sein overlevering av prosjektet.

Investeringer på kommunale veier er blitt foretatt i all hovedsak i Texnesområdet i 2021.

Investeringer vedr. utbedringer på de byggene kommunen har ansvaret for ble gjennomført. Den største investeringen her var ved Svinndal kirke der en omfattende utvendig rehabilitering ble gjennomført.

Investeringer på avløpsnettet ble i noen grad utført også i 2021 i henhold til plan, men ikke fullt ut. Dette skyldes manglende kapasitet i VA avdelingen.

Flere tennskap for gatelys langs kommunale veier er utført også i 2021. Dette for å kunne måle strømforbruket.

Kommunen har bidratt med sin avtalte andel når det gjelder nytt høydebasseng på Skjønnerødtoppen.

Kommunen fikk 2,6 mill. kr. i statlig tilskudd til rehabilitering/vedlikehold. Disse pengene brukte vi bl.a. til å legge nytt tak på hovedbygningen på Bergtunet, nye vinduer på Herredshuset samt oppgradering av kantine på Herredshuset.

VARF (Vann, avløp, renovasjon og feiing)

Omdømmepris fra Norsk Vann.

Våler kommune ble tildelt Norsk Vanns Omdømmepris for 2021. Det er godt gjort av en liten kommune, med få medarbeidere innen vann og avløp! Så dette kan vi være stolte av.

[Våler kommune fikk Omdømmeprisen | Norsk Vann](#)

Overvåkningssystem

Overvåkningssystemet har vært operativt i 2021, og ble oppgradert i alle pumpestasjonene i 2020.

Vaktordning for renseanlegget, pumpestasjoner og ledningsnett har vært operativt med 8 personer (2 driftsoperatører og 6 driftsteknikere) som rullerer.

Våler kommune bruker Varsling 24 for å nå innbyggere på en effektiv måte. Varsling 24 kan brukes for å varsle om vedlikeholdsarbeid på ledningsnettet, vei, korona-relaterte meldinger (f.eks. vaksineringsrunder) og beredskap.

Jevnlig vedlikehold på renseanlegget og pumpestasjonene er nødvendig for å sikre en stabil og sikker drift av avløpsanleggene. Dette for å forhindre unødvendige pumpestopper og at en begrenser at avløpsvann går i overløp og forurenser vassdrag. Dette er også med på å redusere antall alarmer som går til vakttelefon.

Det kan nevnes:

- rengjøring av pumpestasjoner innvendig.
- rengjøring av pumpesumper, der filler og fett stopper anlegg.
- spyling av ledningsstrekke med dårlig fall.

Svinndal renseanlegg, ledningsnett og pumpestasjoner:

Svinndal renseanlegg:

Renseresultat for Svinndal renseanlegg:

Svinndal renseanlegg har også i 2021 vist til gode renseresultater når det gjelder fosfor og ligger godt innenfor kravene. Kravet til total fosfor er 90%, Svinndal RA hadde en rensegrad på 97% i snitt for fosfor.

Vått slam blir kjørt til MOVAR for behandling. Totalt 500 m³ ble kjørt til MOVAR i 2021.

Renseanlegget mottok 53 344 m³ med avløpsvann i 2021 som ble behandlet i renseanlegget.

Ledningsnett:

Det er fremdeles mye fremmedvann som kommer inn i avløpsanleggene og blir pumpet til renseanleggene og Kambo renseanlegg. Svinndal renseanlegg har derimot et annet bilde pga. strømperehabilitering av betongrør (508 lm) langs Fjellveien og 250 lm i Fosseveien 2021.

Det er også blitt foretatt tetting av eksisterende betongkummer i store deler av hovedledningsnettet i Svinndal.

Har hatt måling på overvann med rapport fra DAIV (Driftsassistansen i Viken)..

Spredt avløp:

Det er registrert ca. 400 ulike renseanlegg i Våler kommune. Dette skal gi et klart bedre vannmiljø i lokale bekker og i Vansjø. Men det er dessverre mange anlegg som ikke kan vise til tilfredsstillende renseresultater. Minirensanlegg er anbefalt fra leverandør å tømmes etter belastning på anlegget, for å ikke miste renseeffekt.

I samarbeid med Driftsassistansen i Viken IKS jobber kommunen systematisk med å følge opp de resultater som er funnet etter tilsynsrunden i 2020 og 2021.

Renovasjon:

MOVAR har rapportert følgende tall for husholdningsrenovasjon for Våler:

År	2021	2020	2019	2018	2017
Restavfall (tonn)	1018	1040	994	975	958
Glass- og metallemballasje (tonn)	98	103	102	90	88
Papp, papir og drikkekartonger (tonn)	220	218	239	247	262
Plastemballasje (tonn)	60	57	52	49	49

Slam fra private avløpsanlegg:

Mengde slam fra disse anleggene var 1355 m³ i 2021.

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/131
Dokumentnr.: 18
Løpenr.: 173442/2022
Klassering: 3018-186
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/13

Revisjonsbrev nr. 3/2022 - Kontrollutvalgets oppfølging

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Revisjonsbrev nr. 3/2022 tas til orientering. Kontrollutvalget ber rådmann om å sørge for at revisjonens påpekning blir fulgt opp med nødvendige tiltak
2. Kontrollutvalget ber rådmann om en skriftlig tilbakemelding om tiltak som iverksettes, til kontrollutvalgets møte den 30.11 2022

Fredrikstad, 12.05.2022

Vedlegg:

Østre Viken Kommunerevisjon IKS: Revisjonsbrev 3/2022, datert 12.05 2022

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen

Saksopplysninger

Østre Viken kommunerevisjon IKS har den 12. mai 2022 oversendt revisjonsrapport nr. 3/2022 for Våler kommune. I henhold til kommuneloven § 24-7 skal revisor skriftlig påpeke følgende forhold:

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d) manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e) enhver mislighet
- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g) hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget

Revisjonens påpekning i revisjonsbrev nr. 3/2022 faller inn under § 24-7 (c). Etter forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3, står det følgende:

«Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter kommuneloven § 24-7 til § 24-9 blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget».

Revisjonsbrev nr. 3/2022 viser til følgende påpekning:

- **Sykepengerefusjoner**

Det er knyttet usikkerhet til verdien av kommunens fordringsførte beløp vedrørende sykepengerefusjoner på kr 2 927 654. Dette fordi beløpet ikke samsvarer med grunnlaget for fordringen i kommunens lønssystem.

- **Selvkost innenfor plan- og byggesaksbehandling**

Kommunen har ikke satt opp fullstendig etterkalkyle for selvkost innenfor områder som omfattes av plan- og bygningsloven. Det foreligger derfor usikkerhet om kommunen har hatt inntekter som overstiger selvkost.

Kommunen har ikke anledning til å ta mer i gebyr enn selvkost, og overskudd skal avsettes på selvkostfond. Dette følger av selvkostforskriftens § 8 om håndtering av overskudd og underskudd.

- **Låneopptak uten vedtak**

Administrasjonen har tatt opp lån for formidlingslån på kr 6 mill. i 2021 uten at kommunestyret har fattet vedtak om dette. Det følger av kommunelovens § 14-4 at vedtak om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Vi har ikke opplysninger om at kommunestyret har behandlet andre låneopptak i 2021 for formidlingslån, og anser derfor at låneopptaket er gjennomført uten nødvendige fullmakter fra kommunestyret og i strid med kommunelovens bestemmelser.

- **Overføring mellom drift og investering**

Det er differanse mellom beløp i regulert budsjett for overføring mellom drift og investering i bevilgningsoversiktene etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner mv. Oversikt etter forskriftens § 5-4 viser kr 5 060 000 for overføring til investering, mens overføring fra drift i bevilgningsoversikt etter forskriftens § 5-5 viser kr 4 960 000. Beløpet skal være likt.

Vurdering

Sekretariatet viser i sin helhet til revisjonens observasjon og påpekning i sitt revisjonsbrev nr. 3/2022.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget om å ta revisjonsbrev nr. 3/2022, til orientering. Kontrollutvalget bør be rådmann om å sørge for at revisjonens påpekning blir fulgt opp med nødvendige tiltak, og at forholdet bringes i orden.

Videre anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget som et ledd i sin påserolle at kontrollutvalget får en skriftlig tilbakemelding fra rådmann om de tiltak som er iverksatt.

Til Kontrollutvalget i Våler kommune
v/leder

Kopi:
Kommunedirektør
Økonomisjef

Revisjonsbrev nr. 3/2022

Kommunen skal, etter kommunelovens § 25-1, ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren er ansvarlig for internkontrollen.

Vi har avsluttet revisjonen for Våler kommunes årsregnskap for 2021. I den forbindelse ønsker vi å kommentere forhold som revisjonen mener er vesentlige og bør følges opp.

- **Sykepengerefusjoner**

Det er knyttet usikkerhet til verdien av kommunens fordringsførte beløp vedrørende sykepengerefusjoner på kr 2 927 654. Dette fordi beløpet ikke samsvarer med grunnlaget for fordringen i kommunens lønssystem.

- **Selvkost innenfor plan- og byggesaksbehandling**

Kommunen har ikke satt opp fullstendig etterkalkyle for selvkost innenfor områder som omfattes av plan- og bygningsloven. Det foreligger derfor usikkerhet om kommunen har hatt inntekter som overstiger selvkost.

Kommunen har ikke anledning til å ta mer i gebyr enn selvkost, og overskudd skal avsettes på selvkostfond. Dette følger av selvkostforskriftens § 8 om håndtering av overskudd og underskudd.

- **Låneopptak uten vedtak**

Administrasjonen har tatt opp lån for formidlingslån på kr 6 mill. i 2021 uten at kommunestyret har fattet vedtak om dette. Det følger av kommunelovens § 14-4 at vedtak om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Vi har ikke opplysninger om at kommunestyret har behandlet andre låneopptak i 2021 for formidlingslån, og anser derfor at låneopptaket er gjennomført uten nødvendige fullmakter fra kommunestyret og i strid med kommunelovens bestemmelser.

- **Overføring mellom drift og investering**

Det er differanse mellom beløp i regulert budsjett for overføring mellom drift og investering i bevilgningsoversiktene etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner mv. Oversikt etter forskriftens § 5-4 viser kr 5 060 000 for overføring til investering, mens overføring fra drift i bevilgningsoversikt etter forskriftens § 5-5 viser kr 4 960 000. Beløpet skal være likt.

Rolvøy, 12.5.2022

Jostein Ek
oppdragsansvarlig revisor

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/131
Dokumentnr.: 19
Løpenr.: 173461/2022
Klassering: 3018-186
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/14

Oppsummering av regnskapsrevisjon 2021

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Revisors oppsummering av utført regnskapsrevisjon for regnskapsåret 2021, tas til orientering

Fredrikstad, 12.05.2022

Vedlegg

Oppsummering av regnskapsrevisjon for Våler kommune 2021, datert 12.05 2022

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

KU - sak 21/28 den 22.09 2021, "Overordnet revisjonstrategi for 2021 - Regnskapsrevisjon"

Saksopplysninger

Vi viser til kommunelovens § 24-7 om revisors plikt til å rapportere resultatene av sin revisjon og kontroll til kontrollutvalget. Vi viser også til forskrift om kontrollutvalg og revisjon, § 3 og § 4 om kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon.

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om regnskaps- og forvaltningsrevisjonen og påse at dette foregår etter gjeldende revisjonsstrategier, og bestemmelser i lov og forskrift.

Revisjonen har utarbeidet et notat kalt oppsummering av regnskapsrevisjon 2021. Formålet med dette notatet er å gi kontrollutvalget en samlet oppsummering av utførte revisjonshandlinger, og resultater av disse kontrollene for revisjonsåret 2021. Tidligere (i 2021) har revisjonen lagt frem en overordnet revisjonstrategi for kontrollutvalget for å vise hvordan revisjonen har vurdert revisjonsoppgavene knyttet til Våler kommune og hvordan ressursene er fordelt. Det vises til sak 21/28 i kontrollutvalget den 22.09 2021. Det ble i den redegjort for inndeling, revisjonsteknisk tilnærming, risikovurdering og vesentlighetsvurdering samt spesifikke fokusområder.

Vurdering

Sekretariatets gjennomgang av oppsummeringsnotat viser at revisjonen fokusområder som ble omtalt i saken om revisjonsstrategien for 2021 er fulgt opp gjennom årsoppgjøret og ved interimsrevisjon, og er omtalt i oppsummeringsnotatet.

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget om å ta revisjonens oppsummering av utført regnskapsrevisjon for regnskapsåret 2021, til orientering

VÅLER KOMMUNE
2021

Oppsummering av regnskapsrevisjon 2021

Innhold

1	Formål	3
2	Regnskapsavleggelse	3
3	Oppsummering	4
3.1	Driftsmidler	4
3.2	Finans	5
3.3	Innkjøp	5
3.4	Likvid	5
3.5	Lønn	6
3.6	Merverdiavgift	6
3.7	Områdeovergripende	6
3.8	Overføring	7
3.9	Salg	7
3.10	Kontroller i årsavslutningen	7
3.11	Etterlevelseskontroll	8
3.12	Oppfølging av etterlevelseskontroll 2020	8
3.13	Attestasjoner	8
3.14	Henvendelser	9

1 Formål

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, jf. Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) §§ 24-2, 24-9 og 23-2 samt Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3. Formålet med denne rapporten er å gi en samlet oppsummering av revisjonshandlinger og funn i revisjonsåret 2021 for Våler kommune.

Tidligere har revisjonen lagt frem en overordnet revisjonsstrategi for kontrollutvalget for å vise hvordan revisjonen har vurdert revisjonsoppgavene knyttet til Våler kommune og hvordan ressursene er fordelt. Det vises til sak 21/28 i kontrollutvalget den 22.09.2021, hvor det ble redegjort for inndeling, revisjonsteknisk tilnærming, risikovurdering og vesentlighetsvurdering for regnskapsrevisjon på oppdraget.

Regnskapet er av revisjonen inndelt i områder. Dette er gjort for å systematisere arbeidet og kunne foreta en konkret risikovurdering og velge hensiktsmessige revisjonshandlinger for å redusere risiko for vesentlige feil i regnskapet. I det følgende vil vi gi en kort oppsummering av de viktigste funnene i løpende revisjon av regnskapet samt årsoppgjørrevisjon.

2 Regnskapsavleggelse

Våler kommunes regnskap ble avlagt den 22.02.2022 av kommunedirektør. Regnskapet er korrigert i etterkant med hensyn til enkelte poster som er avdekket gjennom årsoppgjøret. Nytt regnskap er mottatt 28.03.2022. Etter de siste rettelser er endelig regnskap mottatt 11.05.2022.

Kommunedirektørens årsberetning er mottatt 29.03.2022. Endelig revidert årsberetning er mottatt 11.05.2022. Dokumentet «uttalelsen fra ledelsen» mottatt 06.05.2022. Erklæringen er gitt uten tilleggsopplysninger. Revisors beretning er avgitt 12.05.2022. Beretningen erstattet tidligere avgitt foreløpig beretning, datert 12.04.2022.

Konklusjon av utført revisjonsarbeid i Våler kommune:

Det vises til revisors beretning der det fremgår at årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Våler kommune per 31. desember 2021, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne dato i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon med forbehold

Det er knyttet usikkerhet til verdien av kommunens fordringsførte beløp vedrørende sykepengerefusjoner på kr 2 927 654. Dette fordi beløpet ikke samsvarer med grunnlaget for fordringen i kommunens lønssystem.

Det er tatt inn følgende punkt under andre forhold i beretningen:

- **Selvkost innenfor plan- og byggesaksbehandling**

Kommunen har ikke satt opp fullstendig etterkalkyle for selvkost innenfor områder som omfattes av plan- og bygningsloven. Det foreligger derfor usikkerhet om kommunen har hatt inntekter som overstiger selvkost.

Kommunen har ikke anledning til å ta mer i gebyr enn selvkost, og overskudd skal avsettes på selvkostfond. Dette følger av selvkostforskriftens § 8 om håndtering av overskudd og underskudd.

- **Låneopptak uten vedtak**

Administrasjonen har tatt opp lån for formidlingslån på kr 6 mill. i 2021 uten at kommunestyret har fattet vedtak om dette. Det følger av kommunelovens § 14-4 at vedtak om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Vi har ikke opplysninger om at kommunestyret har behandlet andre låneopptak i 2021 for formidlingslån, og anser derfor at låneopptaket er gjennomført uten nødvendige fullmakter fra kommunestyret og i strid med kommunelovens bestemmelser.

- **Overføring mellom drift og investering**

Det er differanse mellom beløp i regulert budsjett for overføring mellom drift og investering i bevilgningsoversiktene etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner mv. Oversikt etter forskriftens § 5-4 viser kr 5 060 000 for overføring til investering, mens overføring fra drift i bevilgningsoversikt etter forskriftens § 5-5 viser kr 4 960 000. Beløpet skal være likt.

Revisjonen har hatt løpende kommunikasjon med kommunens organisasjon i forbindelse med årsoppgjøret. Det har vært åpen dialog mellom revisjonen og kommunen. Revisjonen opplever at det er en konstruktiv og ryddig dialog med kommunen.

3 Oppsummering

Nedenfor gir vi en oppsummering av revisjonshandlinger og funn som vi ønsker å kommentere nærmere:

3.1 Driftsmidler

Driftsmiddel er et formuesobjekt (fysisk eller immaterielt). Varer og tjenester som, etter gjeldende regelverk, kan klassifiseres som investering bokføres i investeringsregnskapet og skal aktiveres. Det må også foretas avskrivninger for å vise verdiforringelse.

Det er foretatt bilagskontroll i forbindelse med attestasjon av mva-kompensasjon. Test av kommunens egenkontroll er foretatt for å bl.a. påse at inngående fakturaer er gjenstand for

arbeidsdeling, om det er gjort riktige vurderinger i forhold til skillet mellom drifts- og investeringsutgifter, og at de er kontrollert ved bruk av «kontrollsteget¹» i Visma økonomi.

Videre har revisjonen kontrollert årets avskrivninger og aktiveringer sett opp mot investeringsregnskapet og de regler og standarder som gjelder i kommunalt regnskap. Dette innebærer blant annet korrekt valg av avskrivningsperioder, korrekt avskrivningsgrunnlag og korrekt regnskapsføring på prosjekter i investeringsregnskapet.

Revisjonen har ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved kommunens regnskapsmessige håndtering av driftsmidler.

3.2 Finans

Kommuner har ansvar for å ha en forsvarlig økonomiforvaltning. Det er utført test av at finansrapportering er foretatt i henhold til gjeldende regelverk og eget reglement. Videre er finansområdet grundig gjennomgått ved kontroll av aksjer og andeler, vurderinger, utlån og innlån, renter og avdrag, samt bruk og avsetning til fond. Det er også foretatt kontroll av balansekonti.

Som nevnt i årets revisjonsberetning, har administrasjonen tatt opp lån for formidlingslån på kr 6 mill. i 2021 uten at kommunestyret har fattet vedtak om dette. Det følger av kommunelovens § 14-4 at vedtak om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Utover overnevnte har revisjonen ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved kommunens håndtering av finansområdet.

3.3 Innkjøp

Kommuner kjøper varer og tjenester fra ulike leverandører. På innkjøpsområdet er det foretatt analytiske kontrollhandlinger samt stikkprøvekontroller² i forbindelse med attestasjon av mva-kompensasjon. Det er utført test av kontroll på attestasjon og anvisning samt på «kontrollsteget». I tillegg er det foretatt kontroll av balansekonti for leverandørgjeld ved innhenting av ekstern dokumentasjon fra leverandører.

Revisjonen har ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved kommunens håndtering av innkjøpsområdet.

3.4 Likvid

En kommune er likvid dersom den kan innfri betalingsforpliktelser etter hvert som de forfaller. Likviditetsstyring er viktig for kommunens daglige drift og investeringer. Det er utført test av kommunens egenkontroll på avstemming av bankkontoer. Revisjonen har også avstemt alle bankkonti per 31.12 mot ekstern dokumentasjon som er innhentet.

¹ En kontroll som utføres, etter fastsatte parameter i den elektroniske fakturaflyten, etter at en faktura er attestert og anvist og før utgiftsposten blir overført til selve regnskapet. Hvilke fakturaer som skal kontrolleres bestemmes av valgte styringsparameter i regnskapssystemet.

² For hver termin plukkes et utvalg fakturaer til detaljert kontroll. I hovedsak bruker revisjonen et eget analyseverktøy, IDEA, for å gjøre et tilfeldig utvalg blant terminens fakturaer.

Revisjonen har ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved kommunens håndtering av likvider.

3.5 Lønn

Lønnsutgifter inkludert sosiale utgifter og pensjon er den største utgiftsposten i kommuneregnskapet. Det er utført test av kontroll på avstemming av pensjon. Det er også foretatt analytiske kontrollhandlinger som dekker blant annet utbetaling av lønn, refusjoner m.m. Kontroll av balanseposter for pensjon, feriepenger, arbeidsgiveravgift og skattetrekk er gjennomgått.

Det er tatt forbehold i årets revisjonsberetning for usikkerhet knyttet til verdien av kommunens fordringsførte beløp vedrørende sykepengerefusjoner på kr 2 927 654. Dette fordi beløpet ikke samsvarer med grunnlaget for fordringen i kommunens lønssystem

Revisjonen har ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved kommunens håndtering av lønnsområdet.

3.6 Merverdiavgift

Kommunen er omfattet av to ulike regelverk. Lov om merverdiavgift og Lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner, fylkeskommuner mv. Det er utført test av kommunens egenkontroll på attestasjon og anvisning, avstemming av mva-kompensasjon samt kontrollsteget.

Videre utføres det detaljkontroll på håndtering av mva ved utfakturering og analytisk kontroll på innrapportert ordinær mva for hele året mot grunnlaget i regnskapet. Ved attestasjon av mva-kompensasjon, har revisor kontrollert balanseverdier og bokføring i drifts- og investeringsregnskapet.

Kommunen retter løpende de feil eller mangler som revisjonen finner, og det er ikke avdekket vesentlige feil eller mangler på merverdiavgiftsområdet.

3.7 Områdeovergripende

Revisjonen gjennomfører en del handlinger i løpet av året og i årsoppgjøret som omfatter kommunens regnskap på et overordnet nivå. Det omfatter blant annet kontroll av kommunedirektørens budsjettforslag, vedtatt budsjett, vedtatt økonomireglement, budsjettendringer, regnskapsavleggelse, økonomiske sammenhenger og pliktige regnskapsskjemaer.

Det er utført test av kontroll på at kommunen legger fram tertialrapporteringer i henhold til kommuneloven.

Revisjonen har, ved utførelse av alle sine kontroller og handlinger, fokus på at det kan foreligge misligheter. Revisor er også forpliktet til å gjøre vurderinger i forhold til Hvitvaskingsloven.

Revisors kontroller har ikke avdekket vesentlige feil eller mangler på områdeovergripende nivå, eller fått indikasjoner på at det kan foreligge misligheter.

3.8 Overføring

Gjennom inntektssystemet fordeler staten såkalte frie inntekter til kommuner. Frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter, og utgjør om lag 70 prosent av kommunesektorens samlede inntekter. Overføringsutgifter består blant annet av økonomisk sosialhjelp (utlån/bidrag).

Det er foretatt analytiske kontrollhandlinger for overnevnte inntekter og utgifter, kontroll av korrekt regnskapsføring av eiendomsskatt og det er utført avstemminger av balansekontoe. Det er i tillegg gjort avstemmingskontroll av skatteinntekter og rammeoverføringer mot prognosemodell fra KS.

Revisjonen har ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved kommunens håndtering av overføringsområdet.

3.9 Salg

Området består av mange typer inntekter for eksempel kommunale gebyrer, barnehagebetaling, husleie, betaling for hjemmehjelp, etc.

Vi har foretatt analytiske kontrollhandlinger og kontroll av balanse. Det er også utført avstemming mellom forsystemer og Visma økonomi for å sikre fullstendighet i inntektene. I tillegg er det foretatt gjennomgang av vesentlige inntekstposter innenfor salgsområdet. Selvkost er særskilt kontrollert ved årets slutt med hensyn på avslutning av regnskap på hver funksjon innenfor selvkost, saldering mot fonds og tilførsel av renter til fonds.

Som nevnt i årets revisjonsberetning har kommunen ikke satt opp fullstendig etterkalkyle for selvkost innenfor områder som omfattes av plan- og bygningsloven. Det foreligger derfor usikkerhet om kommunen har hatt inntekter som overstiger selvkost.

Kommunen har ikke anledning til å ta mer i gebyr enn selvkost, og overskudd skal avsettes på selvkostfond. Dette følger av selvkostforskriftens § 8 om håndtering av overskudd og underskudd.

Revisjonen har ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved kommunens håndtering av salgsområdet.

3.10 Kontroller i årsavslutningen

Samtlige revisjonsområder er også omfattet av flere revisjonshandlinger som utføres i årsoppgjøret. Det gjennomføres blant annet kontroller på at balanseposter er dokumentert og avstemt, at regnskapsføring av videreutlån er korrekt, at lønns- og pensjonsutgifter er korrekt innberettet og regnskapsført, at både drift- og investeringsregnskapet er avsluttet i henhold til gjeldende regelverk, at regnskapsdokumentet inneholder pliktige noter, og at kommunedirektørens årsberetning samsvarer med kravene i kommuneloven. Det gjennomføres også avsluttende analyser.

Det er differanse mellom beløp i regulert budsjett for overføring mellom drift og investering i bevilgningsoversiktene etter forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og

årsberetning for kommuner mv. Oversikt etter forskriftens § 5-4 viser kr 5 060 000 for overføring til investering, mens overføring fra drift i bevilgningsoversikt etter forskriftens § 5-5 viser kr 4 960 000. Beløpet skal være likt.

Utover det overnevnte, har revisjonen ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved kontroller i årsavslutningen.

3.11 Etterlevelseskontroll

Formålet med forenklet etterlevelseskontroll er, innenfor en begrenset ressursramme, å forebygge svakheter og bidra til å sikre at kommunen følger sentrale bestemmelser og vedtak på økonomiområdet.

Det er foretatt en risiko og vesentlighetsvurdering der revisor konkluderte med at området merverdiavgift ble valgt til kontroll. Det ble kontrollert om kommunen håndterer fradrag og kompensasjon for merverdiavgift, på inngående fakturaer, i tråd med gjeldende regelverk, og om kommunen har foretatt egenkontroll ved rapportering av kompensasjon for merverdiavgift ifølge kommunens interne rutiner.

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Våler kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd regelverk og interne rutiner for håndtering av merverdiavgift.

3.12 Oppfølging av etterlevelseskontroll 2020

Kontrollutvalget har i sak 21/40 bedt revisjonen om et notat som følger opp kommunens gjennomføring av offentlige anskaffelser.

Revisjonens oppfatning er at kommunen har fokus på, og jobber med, å følge lovens krav til dokumentasjon av anskaffelser og anskaffelsesprotokoller. Det er vanskelig å uttale seg om eventuelle forbedringer, ettersom antall anskaffelser foretatt etter kontrollutvalgets vedtak er svært begrenset.

3.13 Attestasjoner

Revisjonen utfører løpende attestasjonsoppgaver som gjelder tilskudd kommunen har mottatt og hvor det er krevd rapportering på bruk av midler. I mange tilfeller er tilskuddet formet som et prosjekt hvor kommunen dokumenterer utgifter og inntekter i prosjektet. I tillegg finnes det ulike ordninger der kommunen krever refusjon for medgåtte utgifter, og hvor det er krav til bekreftelse fra revisjonen.

Vi har levert til sammen 14 revisjonsuttalelser vedrørende tilskudd kommunen har rapporteringsplikt på som fordeler seg på 7 revisjonsuttalelse etter ISA 800³ og 7 revisjonsuttalelser etter ISRS 4400⁴.

Av de mest vesentlige kan vi nevne:

³ Standard «Særlige hensyn ved revisjon av regnskaper utarbeidet i samsvar med rammeverk med spesielle formål».

⁴ Standard «Avtalte kontrollhandlinger».

- Rapportering av antall psykisk utviklingshemmede
- Ressurskrevende tjenester
- Kommunal kompensasjonsordning til lokale virksomheter
- Tilskudd til systematisk identifikasjon og oppfølging av utsatte barn

3.14 **Henvendelser**

I tillegg til revisjon av årsregnskapet, attestasjoner og etterlevelseskontroll mottar vi løpende større og mindre henvendelser fra kommunen gjennom året. Vi gjennomfører møter der det er hensiktsmessig, og vi gir skriftlige tilbakemeldinger.

Østre Viken Kommunerevisjon IKS

Rolvsøy 12.05.2022

Jostein Ek (sign.)
oppdragsansvarlig revisor

Saksnr.: 2022/131
Dokumentnr.: 15
Løpenr.: 173160/2022
Klassering: 3018-186
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/15

Revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen 2021

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar kontroll med etterlevelsen av området «*Merverdiavgift – Overholdelse av regelverk og egne rutiner*», til orientering

Fredrikstad, 12.05.2022

Vedlegg

ØVKR IKS: Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen 2021, datert 10.05 2022

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

KU - møte 01.12 2021, sak 21/37 «Etterlevelseskontroll: Risiko- og vesentlighetsvurdering og valg av kontrollområde.

Saksopplysninger

I følge kommunelovens § 24-9 som er hjemmelen for Forenklet etterlevelseskontroll med økonomi- forvaltningen skal:

«Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak.

Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges fram for kontrollutvalget. Revisor skal innhente tilstrekkelig informasjon til å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, der bruddet er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen. Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen.»

Kontrollutvalget behandlet den 1. desember 2021 sak om Etterlevelseskontroll – Risiko og vesentlighetsvurdering samt valg av kontrollområde, som var «*Merverdiavgift – Overholdelse av regelverk og egne rutiner*»

Kommunerevisjon har den 10. mai 2022 avlagt en uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen 2021.

Kontroll av etterlevelse av gjeldende regelverk om merverdiavgift har revisjonen kontrollert om;

- Håndterer fradrag og kompensasjon for merverdiavgift, på inngående fakturaer, i tråd med gjeldende regelverk
- Har foretatt egenkontroll ved rapportering av kompensasjon for merverdiavgift ifølge kommunens interne rutiner

Revisjonens konklusjon er basert på de utførte handlingene og innhentede bevis, og revisor har ikke blitt oppmerksomme på noe som gir grunn til å tro at Våler kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd regelverk og interne rutiner for håndtering av merverdiavgift.

Vurdering

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget om å ta kontroll med etterlevelsen av «*Merverdiavgift – Overholdelse av regelverk og egne rutiner*», til orientering.

Til kontrollutvalget i
Våler kommune

Uavhengig revisors attestasjonsuttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen 2021.

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Våler kommunes etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på området merverdiavgift.

Kontroll av etterlevelse av gjeldende regelverk om merverdiavgift hvor vi kontrollerer om kommunen

1. håndterer fradrag og kompensasjon for merverdiavgift, på inngående fakturaer, i tråd med gjeldende regelverk
2. har foretatt egenkontroll ved rapportering av kompensasjon for merverdiavgift ifølge kommunens interne rutiner.

Kriterier er hentet fra:

- Lov om merverdiavgift med tilhørende forskrift
- Lov om kompensasjon av merverdiavgift med tilhørende forskrift
- Kommunens beskrevne internkontroll på området

Ledelsens ansvar for etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for å etablere administrative rutiner som sørger for at økonomiforvaltningen utøves i tråd med bestemmelser og vedtak, og at økonomiforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

Vår uavhengighet og kvalitetskontroll

Vi har utført oppdraget i samsvar med etiske retningslinjer for revisjonsselskapet, som inneholder uavhengighetskrav og andre krav basert på grunnleggende prinsipper om integritet, objektivitet, faglig kompetanse og tilbørlig aktsomhet, fortrolighet og profesjonell opptreden.

I samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1 Kvalitetskontroll for revisjonsfirmaer som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester) har Østre Viken kommunerevisjon IKS et tilstrekkelig kvalitetskontrollsystem, herunder dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å avgi en uttalelse om etterlevelse av bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen på grunnlag av bevisene vi har hentet inn. Vi har utført vårt attestasjonsoppdrag med moderat sikkerhet i samsvar med kommunelovens regler og RSK 301 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen. Standarden krever at vi planlegger og gjennomfører oppdraget for å oppnå moderat sikkerhet for hvorvidt det foreligger vesentlige feil

eller mangler ved etterlevelse av bestemmelser og vedtak i kommunens økonomiforvaltning på det området vi har foretatt forenklet etterlevelseskontroll.

Vi baserer oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering som er lagt frem for kontrollutvalget.

Utføring av et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet i henhold til RSK 301, innebærer å utføre handlinger for å innhente bevis for at bestemmelser og vedtak for økonomiforvaltningen etterleves. Typen, tidspunktet for og omfanget av de valgte handlingene er gjenstand for revisors skjønn. Moderat sikkerhet har klart lavere sikkerhetsgrad enn betryggende sikkerhet, og vi gir derfor ikke uttrykk for samme nivå av sikkerhet som i en revisjonsberetning.

Vi mener at vi har innhentet tilstrekkelig og hensiktsmessig bevis som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Våler kommune ikke i det alt vesentlige har etterlevd regelverk og interne rutiner for håndtering av merverdiavgift.

Denne uttalelsen er utelukkende utarbeidet for å gi kontrollutvalget et bedre grunnlag for å ivareta sitt ansvar med økonomiforvaltningen og til Våler kommunes informasjon, og er ikke nødvendigvis egnet til andre formål.

Rolvsøy, 10.05.2022

Jostein Ek

Oppdragsansvarlig revisor

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/134
Dokumentnr.: 13
Løpenr.: 156546/2022
Klassering: 3018-188
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/16

Kommunedirektørens oppfølging av forvaltningsrevisjon " Tiltak og rutiner for reduksjon og forebygging av sykefravær "

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar kommunedirektørens oppfølging til orientering.

Fredrikstad, 13.05.2022

Vedlegg

Notat fra kommunedirektøren, datert 10.05 2022 – KOMMUNEDIREKTØRENS OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTET "SYKEFRAVÆR"

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kommunestyresak 59/21, den 28.10.2021 (Oppfølgingsrapport «Tiltak og rutiner for reduksjon og forebygging av sykefravær»)
- Kontrollutvalgssak 20/38, den 16.12.2020 (Oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Tiltak og rutiner for reduksjon og forebygging av sykefravær»)

Saksopplysninger

Kontrollutvalget behandlet oppfølging av forvaltningsrevisjonsprosjektet «Tiltak og rutiner for reduksjon og forebygging av sykefravær i 2020. Den gang fremkom det av rapporten at revisjonen konkluderte med at fire av syv anbefalinger var fulgt opp. De resterende tre anbefalingene konkluderte revisjonen med var påbegynt, men ikke ferdigstilt.

Kontrollutvalget fattet følgende innstilling til kommunestyret, kommunestyret vedtok innstillingen:

«1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Sykefravær», til etterretning.

2. Administrasjonen skal sørge for å:

- Se på muligheten for å anskaffe et mer helhetlig internkontrollsystem som inkluderer et system for rapportering av avvik og varsling.
- Kartlegge sykefraværet/arbeidsmiljøet med mål om å avdekke og motvirke arbeidsrelatert fravær.

Ved en inkurie tok det tid før sekretariatet oversendte oppfølgingsrapporten og kontrollutvalgets innstilling til behandling i kommunestyret. Fristen for kommunedirektørens tilbakemelding ble derfor satt til ett halvt år etter at oppfølgingsrapporten var behandlet av kommunestyret.

Kommunedirektøren følger opp vedtaket med vedlagt notat og skriver følgende:

«1. Administrasjonen skal sørge for å se på muligheten for å anskaffe et mer helhetlig internkontrollsystem som inkluderer et system for rapportering av avvik og varsling.

Administrasjonen har foretatt en gjennomgang av eksisterende internkontrollsystem. Denne gjennomgangen resulterte i anskaffelse av et nytt system.

Anskaffelsen er effektivt, implementering og opplæring av ledere og superbrukere er gjennomført.

Valget av internkontrollsystem falt på Campilo. Campilo er vurdert til å være et helhetlig internkontrollsystem som skal ivareta både avvik og varsling. Det er ansatt en controller som er prosjektansvarlig for å implementere og følge dette gjennom hele organisasjonen.

2. Administrasjonen skal sørge for å kartlegge sykefraværet/arbeidsmiljøet med mål om å avdekke og motvirke arbeidsrelatert fravær.

Oppfølging av sykefravær har høyt fokus i hele organisasjonen. Det gjøres løpende oppfølging av de sykemeldte og de ansvarlige ledere er pålagt å rapportere til HR stab fravær over 16 dager per måned. Det vurderes at oppfølgingen fra leder er tett i forhold til de aktuelle arbeidstakere. Denne oppfølgingen vil således kunne avdekke arbeidsrelatert fravær. Det er satt inn tiltak i de virksomheter som vurderes til å ha særlig høyt fravær. Tiltakene gjøres i samarbeid med NAV Arbeidslivsenter og vår bedriftshelsetjeneste.

Det er besluttet å gjennomføre en grundig medarbeiderundersøkelse. Koronasituasjonen har forsinket denne prosessen noe, men er beregnet gjennomført september d.å.

Det kan nevnes at den aktuelle undersøkelsen, 10-FAKTOR, er skreddersydd for kommunesektoren. Den er omfattende og er et verktøy for å fange viktige faktorer på henholdsvis medarbeider-, organisasjon-, og ledernivå. Dette gir også kommunen et verktøy for å gjøre benchmarking i forhold til andre kommuner, på de nevnte nivåer.»

Vurdering

Sekretariatet viser til at det utover kommunedirektørens tilbakemelding ikke er gjort nye kontrollhandlinger.

Sekretariatet vurderer at kommunedirektør viser til tiltak som er gjort for å følge opp kommunestyrevedtaket, se vedlegg.

Anbefalingen om å kartlegge sykefraværet vurderer sekretariatet er igangsatt, men ikke ferdigstilt. Det skal imidlertid gjennomføres en 10-faktor undersøkelse blant kommunens medarbeidere som er beregnet ferdigstilt i september 2022.

Selv om ikke alt arbeidet er sluttført så anser sekretariatet at kontrollutvalget kan lukke saken, og kan derfor ta kommunedirektørens informasjon til orientering.

Østfold Kontrollutvalgssekretariat Kommunalt Oppgavefelle...
Dikeveien 29

1661 ROLVSØY

10.05.2022

Vår ref.: 17/1065-29 (bes oppgitt ved henv.)
Arkivnr: 217

Deres ref.:

KOMMUNEDIREKTØRENS OPPFØLGING AV FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKTET "SYKEFRAVÆR"

TILTAK OG RUTINER FOR REDUKSJON OG FOREBYGGING AV SYKEFRAVÆR

Vi viser til deres brev av 25.04.22 vedr oppfølging av forvaltningsprosjektet sykefravær. Følgende spørsmålsstillinger fremkommer (spørsmålsstillinger i kursiv). Vår tilbakemelding er følgende:

- 1. Administrasjonen skal sørge for å se på muligheten for å anskaffe et mer helhetlig internkontrollsystem som inkluderer et system for rapportering av avvik og varsling.*

Administrasjonen har foretatt en gjennomgang av eksisterende internkontrollsystem. Denne gjennomgangen resulterte i anskaffelse av et nytt system.

Anskaffelsen er effektivt, implementering og opplæring av ledere og superbrukere er gjennomført. Valget av internkontrollsystem falt på Campilo. Campilo er vurdert til å være et helhetlig internkontrollsystem som skal ivareta både avvik og varsling. Det er ansatt en controller som er prosjektansvarlig for å implementere og følge dette gjennom hele organisasjonen.

- 2. Administrasjonen skal sørge for å kartlegge sykefraværet/arbeidsmiljøet med mål om å avdekke og motvirke arbeidsrelatert fravær.*

Oppfølging av sykefravær har høyt fokus i hele organisasjonen. Det gjøres løpende oppfølging av de sykemeldte og de ansvarlige ledere er pålagt å rapportere til HR stab fravær over 16 dager per måned. Det vurderes at oppfølgingen fra leder er tett i forhold til de aktuelle arbeidstakere. Denne oppfølgingen vil således kunne avdekke arbeidsrelatert fravær. Det er satt inn tiltak i de virksomheter som vurderes til å ha særlig høyt fravær. Tiltakene gjøres i samarbeid med NAV Arbeidslivsenter og vår bedriftshelsetjeneste.

Det er besluttet å gjennomføre en grundig medarbeiderundersøkelse. Koronasituasjonen har forsinket denne prosessen noe, men er beregnet gjennomført september d.å.

Det kan nevnes at den aktuelle undersøkelsen, 10-FAKTOR, er skreddersydd for kommunesektoren. Den er omfattende og er et verktøy for å fange viktige faktorer på henholdsvis medarbeider-, organisasjon-, og ledernivå. Dette gir også kommunen et verktøy for å gjøre benchmarking i forhold til andre kommuner, på de nevnte nivåer.

Med hilsen

Ann Kristin Knudsen
HR-sjef

Kopi sendt til:
Kommunedirektør Ivar Nævra

Brevet er elektronisk godkjent.

Saksnr.: 2022/134
Dokumentnr.: 9
Løpenr.: 127210/2022
Klassering: 3018-188
Saksbehandler: Anita Dahl Aannerød

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/17

Prosjektplan forvaltningsrevisjon "Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter"

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Enten: Prosjektplan forvaltningsrevisjon «Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter» godkjennes.
2. Eller: Prosjektplan forvaltningsrevisjon «Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter» sendes tilbake til revisjonen og kontrollutvalget ber om en korrigert prosjektplan i tråd med kontrollutvalgets innspill i møtet.

Fredrikstad, 07.04.2022

Vedlegg

Prosjektplan «Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter», datert 07.04 2022.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Kommunestyresak 70/21, den 09.12. 2021 (Forvaltningsrevisjonsplan januar 2022 – juli 2024).

KU-sak 21/35, den 01.12 2021 (Forvaltningsrevisjonsplan januar 2022 – juli 2024).

Saksopplysninger

Det framgår av forvaltningsrevisjonsplanen hva som er bakgrunnen for dette prosjektet. Revisjonen har gjengitt de viktigste poengene i sin prosjektplan (jf. pkt. 1«Bakgrunnen for prosjektet»). På grunnlag av dette, foreslår revisjonen tre hovedproblemstillinger:

1. Har Våler kommune et system og en praksis som sikrer at det utarbeides et beslutningsgrunnlag i henhold til anerkjente faglige standarder før vedtak om gjennomføring av investeringsprosjekter?
2. Har Våler kommune et system og en praksis som sikrer oversikt og kontroll på fremdrift og økonomi i investeringsprosjekter?
3. Har Våler kommune et system og en praksis som ivaretar tilstrekkelig grad av rapportering i investeringsprosjekter?

Revisjonen antar at det vil gå med 300 timer +/- 10 % til dette prosjektet. Rapporten vil være klar til behandling i novembermøtet.

I kontrollutvalgets møte den 16.02 2022, sak 22/9 «Eventuelt» ønsket kontrollutvalget å følge opp kommunens arbeid med anskaffelsesprosedyrene. Det fremkommer av protokollen at innspill vil tas i forbindelse med behandlingen av prosjektplan for FR-prosjektet «Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter» som legges frem til behandling i kontrollutvalgets møte i mai 2022.

Revisjonen skriver i sin prosjektplan at prosjektet ikke vil omhandle lov om offentlig anskaffelser og overholdes av dette lovverk. De viser til at regnskapsrevisjonen årlig gjør risikovurderinger rundt dette temaet. Hvis det er tilfelle at kontrollutvalget er interessert i en mer omfattende forvaltningsrevisjon vedrørende anskaffelsesloven må dette eventuelt bestilles som et eget prosjekt.

Vurdering

Sekretariatet finner problemstillingene relevante i forhold til omtalen i forvaltningsrevisjonsplanen. Imidlertid ser vi at det ikke er tatt høyde for kontrollutvalgets ønske som fremkom under sak 22/9. Dette fordi revisjonen anser at arbeidet med å følge opp anskaffelsesprosedyrer i kommunen gjøres av regnskapsrevisjonen. Hvis kontrollutvalget likevel ønsker en forvaltningsrevisjon av området er de fri til å bestille dette. Da må noen av problemstillingene som revisjonen har nevnt erstattes av andre. Eksempler til slike problemstillinger kan være:

- Er anskaffelser av rådgivningstjenester, entreprise og andre leveranser gjennomført i samsvar med lov om offentlige anskaffelser og kommunens interne reglement?
- Er prosjekter gjennomført innenfor den vedtatte økonomiske rammen og er budsjettet justert som følge av endringer?

Hvis prosjektet skal endres bør revisjonen legge frem ett nytt forslag til prosjektplan.

Samlet sett anser vi at metodevalget revisjonen har foreslått i sin prosjektplan vil gi en tilfredsstillende pålitelighet (nøyaktighet) og gyldighet¹ til å trekke konklusjoner om temaet. Ellers har vi ingen kommentarer til metode og gjennomføring.

Kontrollutvalget bør drøfte hvorvidt prosjektplanen godkjennes slik den foreligger, eller om de vil ha tilsendt ny prosjektplan med nye problemstillinger.

¹ metodene måler hva de er tiltenkt å måle

Planlegging og prosjek- tering av investerings- prosjekter

1 Bakgrunn for prosjektet

Østre Viken kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon på oppdrag fra kontrollutvalget.

Forvaltningsrevisjon er en lovpålagt oppgave for kommunene, og er kontrollutvalgets ansvarsområde jf. kommuneloven § 23-2 (1c). Forvaltningsrevisjon innebærer at det gjennomføres systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak.

Plan for forvaltningsrevisjon januar 2022 – juli 2024 ble vedtatt i kommunestyret 09.12.2021, sak 70/21. Planen bygger på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunen. «Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter» er det første prosjektet som skal gjennomføres i planperioden. Prosjektet er et restanseprosjekt og beskrives i risiko- og vesentlighetsvurdering fra 2020 og 2021. I risiko- og vesentlighetsvurderingen fra 2021 nevnes det følgende om risiko på området:

«Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter vurderes vesentlig for kommunens økonomi og tjenestetilbud. Forvaltningsrevisjonsprosjekt på området blir ikke gjennomført i inneværende plan og bør vurderes på nytt i ny plan.»

Av Risiko- og vesentlighetsvurdering fra 2020 behandlet i kontrollutvalget desember 2020 fremkommer følgende:

«Generelt er det viktig med gode prosesser rundt investeringsprosjekter, både med hensyn til saksforberedelser og jevnlig rapportering til kommunestyret. Kommunen har et relativt stabilt investeringsnivå og revisjonen vurderer det som positivt at kommunen har en større egenfinansiering av investeringer enn andre kommuner. Kommuneledelsen er opptatt av å rette mer fokus på god kommunikasjon mellom politisk og administrativt nivå i forbindelse med større investeringsprosjekter, noe revisjonen vurderer som positivt. Eventuelle feil og mangler på området kan ha konsekvenser for kommunen, blant annet kan kommunens økonomi bli svekket dersom prosjektstyringen er utilstrekkelig, og manglende styring og kommunikasjon kan hindre kommunen i å nå de målene som ligger til grunn for investeringene. Etter revisjonens oppfatning er det imidlertid lite som tilsier at det er noen særlig risiko på dette området.

Revisjonens helhetlige vurdering er at risikoen for feil og mangler på dette området er lav. Med bakgrunn i at det er funnet få konkrete risikomomenter i tilknytning til området og at eventuelle konsekvenser av feil og mangler er noe begrenset, vurderer revisjonen vesentligheten som middels.»

Prosjektplanen er utformet på bakgrunn av beskrivelsen i risiko- og vesentlighetsvurderingen.

Revisjonen gjennomførte også et oppstartsmøte med administrasjonen 7. april 2022 der prosjektet ble presentert, og det ble gitt mulighet for å gi innspill til prosjektplanen.

2 Premisser for prosjektarbeidet

Østre Viken kommunerevisjon IKS gjennomfører forvaltningsrevisjon i tråd med «Standard for forvaltningsrevisjon» (RSK 001/ god revisjonsskikk). Dette innebærer blant annet at rapporten skal skille klart mellom hva som er innsamlet data og hva som er revisjonens vurderinger. Det skal også være en tydelig sammenheng mellom problemstillinger, innsamlede data, vurderinger, konklusjoner og eventuelle anbefalinger.

Kontrollutvalgets vedtak legges til grunn for revisjonens videre arbeid med prosjektet.

Revisjonen kan gjøre mindre endringer i problemstillinger og avgrensninger. Større endringer avklares med sekretariatet og ved behov ved kontrollutvalget.

3 Problemstillinger og avgrensninger

Revisjonen foreslår følgende problemstillinger:

1. Har Våler kommune et system og en praksis som sikrer at det utarbeides et beslutningsgrunnlag i henhold til anerkjente faglige standarder før vedtak om gjennomføring av investeringsprosjekter?
2. Har Våler kommune et system og en praksis som sikrer oversikt og kontroll på fremdrift og økonomi i investeringsprosjekter?
3. Har Våler kommune et system og en praksis som ivaretar tilstrekkelig grad av rapportering i investeringsprosjekter?

I henhold til anerkjent prosjektmetodikk og beste praksis på feltet bør kommuner ha en prosjektmodell for styring og kontroll av investeringsprosjekter. En prosjektmodell er en samling minstekrav til hvordan et prosjekt skal gjennomføres fra idefasen, via planlegging, selve prosjektgjennomføringen og til driftsfasen. Den identifiserer roller, krav til beslutningsgrunnlaget og beslutningspunkter mellom ulike faser. En prosjektmodell kan bidra til at begrensede ressurser benyttes til investeringer som møter konkrete behov, som støtter opp under viktige mål lokalt og nasjonalt og at prosjekter gjennomføres på en kostnadseffektiv måte (Concept 45, NTNU 2015).

I tillegg til å kontrollere kommunens systemer på feltet vil vi også undersøke kommunens praksis ved at vi ser på gjennomføringen av et investeringsprosjekt kommunen har gjennomført i den senere tid. For å besvare problemstilling 1 vil revisjonen blant annet undersøke om kommunen har et system og en praksis som skal sikre at det gjennomføres behovsutredninger og alternativanalyser for å kartlegge det enkelte investeringsprosjektets relevans i forbindelse med brukernes og samfunnets behov, samt sikre at folkevalgte har tilstrekkelig beslutningsgrunnlag før de vedtar at et prosjekt skal gjennomføres.

Når det gjelder problemstilling 2 så legger vi opp til å kontrollere om kommunen har et system og en praksis som blant annet sikrer at det gjennomføres risikovurderinger i planleggingsfasen av prosjektet, samt om kommunen har en prosjektmodell som beskriver organisering, ansvar og roller som bidrar til styring og kontroll av gjennomføringen av investeringsprosjekter. Det vil også være aktuelt å undersøke kommunens system for å sikre kostnadsstyring og kostnadsoppfølging.

Under problemstilling 3 vil revisjonen kontrollere om kommunen har systemer som skal sikre rapportering fra prosjekt-/byggeledelse til administrativ ledelse og fra administrativ ledelse til folkevalgte organ, samt hvordan rapporteringen gjennomføres i praksis.

I kontrollutvalgsmøte 16.02.2022 under PS 22/19 Eventuelt fremkommer følgende: «Kontrollutvalget ønsker å følge opp kommunens arbeid med anskaffelsesprosedyrene (se sak 22/4). Innspill vil tas i forbindelse med behandlingen av prosjektplan for FR-prosjektet «Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter» som legges frem til behandling i kontrollutvalgets møte i mai 2022».

Av saksfremlegget til sak PS 22/4 Revisjonsnotat – Oppfølging av etterlevelseskontrollen 2020 – Offentlige anskaffelser fremkommer følgende: «Revisjonen har i dette kontrollarbeidet etterspurt anskaffelsesprotokoller for totalt 8 kjøp/avtaler fordelt på tre prosjekter¹. Det er kontrollert om det er utarbeidet anskaffelsesprotokoll (eller annen dokumentasjon) for å dokumentere at anskaffelsene er i tråd med Lov om offentlige anskaffelser og internt regelverk. (...). For å kunne si noe om hvorvidt kommunen har skjerpet sine rutiner må revisor bygge på anskaffelser som er gjort etter 9.6.2021, da sak etterlevelseskontroll 2020 ble behandlet i kontrollutvalget. Dette gir et begrenset utvalg og kontrollere».

Av sakens vurderinger fremkommer følgende: «To av anskaffelsene knyttet til prosjekt utredning Kirkebygden skole (arkitekt og prosjektleder) er fra 2020, og er derfor ikke egnet til å gi informasjon om det er forbedringer i kommunens rutiner. Det er kun en av disse anskaffelsene som oppfyller kravene til dokumentasjon av anskaffelsesprosessen.

Anskaffelser av nye PCer er dokumentert med et notat. Anskaffelsen ligger akkurat på grensen på 1,3 millioner, og revisjonen vurderer dette til å være god nok dokumentasjon iht. del 1 i forskriften, men ifølge kommunens eget reglement skulle det vært skrevet egen anskaffelsesprotokoll for dette.

Av de kontrollerte anskaffelsene er det 6 som er gjort i 2021, hvorav to ikke er aktuelle, da det gjelder hhv. En forsikringssak og fornyelse av eksisterende avtale. Det er mottatt protokoller for anskaffelse av konsulenttjeneste – kvalitetssikring, og for leasing.

Det mangler anskaffelsesprotokoll for leie av brakker. Dette er ikke i tråd med regelverket, men anskaffelsen er gjort i april/mai 2021, dvs. før sak om etterlevelseskontroll er behandlet i kontrollutvalget – og kan sålede svare på om det er skjedd forbedringer på området.

Kommunen opplyser om at krav om anskaffelsesprotokoll er tatt opp i ledermøter og i ledersamlinger. Revisjonens oppfatning er at det er positivt at kommunen har satt fokus på dette, og at det forhåpentligvis vil føre til at de ansatte blir mer bevisst – ikke bare på å skrive anskaffelsesprotokoller, men også på hele anskaffelsesprosessen.

Basert på dette er det revisjonens oppfatning at kommunen har fokus på, og jobber med, å følge lovens krav til dokumentasjon av anskaffelser og anskaffelsesprotokoller. Det er vanskelig å uttale seg om eventuell forbedringer, ettersom antall anskaffelser foretatt etter kontrollutvalgets vedtak er svært begrenset.

Lov om offentlige anskaffelser, herunder krav til anskaffelsesprotokoller, er for øvrig gjenstand for jevnlig kontroll, gjennom at revisjonen hvert år kontrollerer et utvalg anskaffelser.»

Som det fremkommer av avsnittet over gjennomfører avdeling for regnskapsrevisjon årlige og systematiske kontroller av et utvalg anskaffelser i kommunen. Avdeling regnskapsrevisjon har informert i forbindelse med utarbeidelsen av denne prosjektplanene om at de også vil gjennomføre ny kontroll av et utvalg anskaffelser i løpet av høsten 2022, samt at anskaffelser er et av temaene når det gjennomføres

¹ Utredning Kirkebygden skole - konsulenttjenester, Digitalisering og Brann Våler ungdomsskole.

årlige risikovurderinger av hva det skal være fokus på for gjennomføring av regnskapsrevisjonens etterlevelseskontroll. Med bakgrunn av det ser vi det som mest hensiktsmessig å ikke gå nærmere inn på kommunens anskaffelser i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet. Hvis det er tilfelle at kontrollutvalget er interessert en mer omfattende forvaltningsrevisjon vedrørende anskaffelsesloven må dette eventuelt bestilles som et eget prosjekt.

4 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier, også kalt «foretrukket praksis», er en samlebetegnelse for de krav eller forventninger som brukes som grunnlag for å vurdere kommunens virksomhet. Revisjonskriterier fastsettes normalt med basis i autoritative kilder. Også kommunens egne retningslinjer kan utgjøre revisjonskriterier. Revisjonskriteriene er et viktig grunnlag for å kunne dokumentere avvik/svakheter. Fakta vurderes opp mot revisjonskriteriene, og disse vurderingene danner grunnlaget for de konklusjoner som trekkes. I dette prosjektet vil vi ta utgangspunkt i følgende kilder når vi utleder revisjonskriterier:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- Kommunale investeringsprosjekter. Prosjektmodeller og krav til beslutningsgrunnlag. Concept rapport nr. 45.
- Kommunens egne rutiner og retningslinjer omhandlende styring av investeringsprosjekter.

5 Metodisk tilnærming og gjennomføring

Databehov og hvordan forvaltningsrevisjonen tenkes gjennomført (metode), fremgår av analyseskjemaet nedenfor:

Problemstillinger	Revisjonskriterier	Databehov	Innhentings-/ analysemetode
Problemstilling 1 Har Våler kommune et system og en praksis som sikrer at det utarbeides et beslutningsgrunnlag i henhold til anerkjente faglige standarder før vedtak om gjennomføring av investeringsprosjekter?	• Kommuneloven • Kommunale investeringsprosjekter. Prosjektmodeller og krav til beslutningsgrunnlag • Kommunens rutiner og retningslinjer omhandlende styring av investeringsprosjekter	Kommunens systemer og rutiner, dokumentasjon fra utvalgte investeringsprosjekt, opplysninger fra ledere og medarbeidere om praksis	<i>Dokumentanalyse og intervju</i>
Problemstilling 2 Har Våler kommune et system og en praksis som sikrer oversikt og kontroll på fremdrift og økonomi i investeringsprosjekter?	• Kommuneloven • Kommunale investeringsprosjekter. Prosjektmodeller og krav til beslutningsgrunnlag	Kommunens systemer og rutiner, dokumentasjon fra utvalgte investeringsprosjekt, opplysninger fra ledere og medarbeidere om praksis	<i>Dokumentanalyse og intervju</i>

	Kommunens rutiner og retningslinjer omhandlende styring av investeringsprosjekter		
Problemstilling 3 Har Våler kommune et system og en praksis som ivaretar tilstrekkelig grad av rapportering i investeringsprosjekter?	- Kommuneloven - Kommunale investeringsprosjekter. Prosjektmodeller og krav til beslutningsgrunnlag - Kommunens rutiner og retningslinjer omhandlende styring av investeringsprosjekter	Kommunens systemer og rutiner, dokumentasjon fra utvalgte investeringsprosjekt, opplysninger fra ledere og medarbeidere om praksis	<i>Dokumentanalyse og intervju</i>

6 Prosjektorganisering, ressursbehov og fremdriftsplan

Prosjektdeltakere	Bjørnar Bakker Eriksen - utførende forvaltningsrevisor Casper Støten - oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor
Prosjektperiode	Mai 2022 – november 2022
Antall timer	300 +/- 10 % timer
Vedtaksorgan:	Kontrollutvalget i Våler kommune
Fremdrift	Ferdig
Prosjektplan godkjent i KU	Mai 2022
Rapport sendt til kommunedirektøren	Oktober 2022
Rapport sendt til kontrollutvalgssekretariatet	November 2022

Saksnr.: 2022/134
Dokumentnr.: 8
Løpenr.: 81921/2022
Klassering: 3018-188
Saksbehandler: Caroline Klæboe Roos

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/18

Rutine for avtale om levering av forvaltningsrevisjoner for kontrollutvalget i Våler kommune

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Forslag til "Avtale om levering av forvaltningsrevisjoner for kontrollutvalget i Våler kommune", vedtas
2. Avtale om levering av forvaltningsrevisjoner for kontrollutvalget i Våler kommune for perioden august 2022 til juli 2024, skal behandles i kontrollutvalgets siste møte før sommeren i 2022

Fredrikstad, 15.03.2022

Vedlegg

1. Forslag til "Avtale om levering av forvaltningsrevisjoner for kontrollutvalget i Våler kommune"

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

- Kontrollutvalgssak 21/35, den 01.12.2021, Plan for forvaltningsrevisjon januar 2022 – juli 2024
- Kommunestyresak, 70/21, den 09.12.2021, Plan for forvaltningsrevisjon januar 2022 – juli 2024
- Plan for forvaltningsrevisjon januar 2022 – juli 2024, Våler kommune
- Risiko- og vesentlighetsvurdering, Våler kommune, datert 22.11.2021

Saksopplysninger

Kommuneloven §23-2, pålegger kontrollutvalget ansvaret for å påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i.

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjonsprosjekter av revisjonen på bakgrunn av plan for forvaltningsrevisjon, vedtatt av kommunestyret. Kommunestyret har gitt kontrollutvalget fullmakt til å gjøre endringer i planen i planperioden ved eventuelle behov for dette. Planen

er basert på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper.

Revisor skal gjennomføre oppdraget i forvaltningsrevisjon i samsvar med kontrollutvalgets vedtak. Bestillingsprosessen er viktig for at kontrollutvalget og revisor får lik forståelse av oppdraget og at rammene er tilstrekkelig klarlagt. Det er ved bestillingen av det enkelte forvaltningsrevisjonsprosjektet at kontrollutvalget har størst innvirkning på problemstillingene som skal undersøkes, og dermed hva prosjektet skal gi svar på.

Forslag til «Avtale om levering av forvaltningsrevisjoner for kontrollutvalget i Våler kommune» er laget for å bidra til en god bestillingsdialog og en gjensidig forståelse av forvaltningsrevisjonsprosjektet mellom kontrollutvalget og revisjonen.

Vurdering

Sekretariatet vurderer at en slik avtale kan bidra til god bestillingsdialog og gjensidig forståelse av forvaltningsrevisjonsprosjektet mellom kontrollutvalget og revisjonen.

Videre vurderer sekretariatet at en slik avtale gir en god oversikt og sikrer at leveransen av forvaltningsrevisjonsprosjekter tilfredsstiller rammene i oppdraget.

Sekretariatet foreslår at avtalen skal benyttes fra august 2022.

Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget kan vedta forslag til "Avtale om levering av forvaltningsrevisjoner for kontrollutvalget i Våler kommune" og at avtalen bør gjelde fra august 2022 og behandles i kontrollutvalgets siste møte før sommeren i 2022.

Avtale om levering av forvaltningsrevisjoner for kontrollutvalget i xxxx kommune august 2022 til juli 2024

Omfang og økonomisk ramme

Forvaltningsrevisjon gjennomføres innenfor budsjettrammen for revisjonen for årene 2022-2024. Budsjettet skal sees i sammenheng med vedtatt plan for forvaltningsrevisjon for perioden januar 2022/juli 2024. I plan for forvaltningsrevisjon for xxxx kommune 20xx – 20xx er det vedtatt å gjennomføre xx forvaltningsrevisjonsprosjekter i planperioden.

Bestillinger for 20xx – 20xx

Kontrollutvalget behandlet i sitt møte xx.xx.20xx, sak xx/xx bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekter i xxxx kommune for 20xx – 20xx. Utvalget la til grunn plan for forvaltningsrevisjon for xxxx kommune 20xx – 20xx.

Problemstilling og risiko:

Forvaltningsrevisjoner skal ta utgangspunkt i en risiko- og vesentlighetsvurdering i tråd med § 23-3 i kommuneloven. Risiko- og vesentlighetsvurderingen vil bli lagt til grunn for prosjektet.

Prosjektplan:

Revisjonen utarbeider en prosjektplan for bestillingen der omfang og problemstillinger knyttet til forvaltningsrevisjonen fremkommer. Dette gjøres for å sikre en felles forståelse mellom revisjonen og kontrollutvalget knyttet til bestillingens innhold, samt sikre at forvaltningsrevisjonen gjennomføres i tråd med god kommunal revisjonsskikk (Standard for forvaltningsrevisjon - RSK 001). Prosjektplanen vil bli lagt frem for kontrollutvalget i god tid før forvaltningsrevisjonsrapporten legges frem for kontrollutvalget.

Omfang og problemstillinger som vil bli besvart i prosjektet vil fremkomme av prosjektplanen.

Følgende prosjekter bestilles i perioden august 2022 til juli 2024

PROSJEKT 1: «Tittel på prosjektet»
Forslag fra kontrollutvalget til eventuelle problemstillinger (med utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurdering og kontrollutvalgets behandling)
Anslått leveringstidspunkt for prosjektplan: Til sekretariatet: xx. kvartal 20xx Til behandling i KU-møte: xx kvartal 20xx
Fastsatt leveringstidspunkt for rapport vil fremkomme av prosjektplan: Anslått til sekretariatet: xx. kvartal 20xx Anslått til behandling i KU-møte: xx. kvartal 20xx
PROSJEKT 2: «Tittel på prosjektet»
Forslag fra kontrollutvalget til eventuelle problemstillinger (med utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurdering og kontrollutvalgets behandling)

Anslått leveringstidspunkt for prosjektplan:

Til sekretariatet: xx. kvartal 20xx

Til behandling i KU-møte: xx kvartal 20xx

Fastsatt leveringstidspunkt for rapport vil fremkomme av prosjektplan:

Anslått til sekretariatet: xx. kvartal 20xx

Anslått til behandling i KU-møte: xx. kvartal 20xx

PROSJEKT 3:

«Tittel på prosjektet»

Forslag fra kontrollutvalget til eventuelle problemstillinger

(med utgangspunkt i risiko- og vesentlighetsvurdering og kontrollutvalgets behandling)

Anslått leveringstidspunkt for prosjektplan:

Til sekretariatet: xx. kvartal 20xx

Til behandling i KU-møte: xx kvartal 20xx

Fastsatt leveringstidspunkt for rapport vil fremkomme av prosjektplan:

Anslått til sekretariatet: xx. kvartal 20xx

Anslått til behandling i KU-møte: xx. kvartal 20xx

Xxxx kommune, xx.xx.20xx

Xxxx xxxx

Leder av kontrollutvalget

xxxx xxxx

Daglig leder, ØVKR IKS

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/136
Dokumentnr.: 14
Løpenr.: 75043/2022
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Caroline Klæboe Roos

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/19

Referater og meldinger

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering

Fredrikstad, 09.03.2022

Vedlegg

1. Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 16.02.2022
2. Uavhengighetserklæring daglig leder ØVKR, datert 01.02.2022
3. Saksprotokoll fra kommunestyrets møte den 24.03.2022, sak 9/22, «Årsmelding kontrollutvalget 2021»
4. Saksprotokoll fra kommunestyrets møte den 24.03.2022, sak 10/22, «Oppfølgingsrapport forvaltningsrevisjonsprosjekt - Kvalitet i sykehjemstjenesten»

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Kontrollutvalgsboka 3.utgave kan leses og lastes ned her:

[Kontrollutvalgsboka - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

Saksopplysninger

Vedlegg 1: Protokoll fra kontrollutvalgets møte den 01.12.2021 ligger vedlagt, til orientering.

Vedlegg 2: På bakgrunn av formalitetsfeil i tidligere uavhengighetserklæring fra ØVKR ligger rettet Uavhengighetserklæring daglig leder ØVKR, datert 01.02.2022 vedlagt, til orientering. Se sak 22/7, 16.02.2022.

Vedlegg 3: Kommunestyret behandlet den 24.03.2022, sak 9/22, «Årsmelding kontrollutvalget 2021». Til orientering.

Vedlegg 4: Kommunestyret behandlet den 24.03.2022, sak 10/22, «Oppfølgingsrapport forvaltningsrevisjonsprosjekt - Kvalitet i sykehjemstjenesten». Til orientering.

Kommunal- og distriktsdepartementets veileder "Kontrollutvalgsboka. Om rolla og oppgåvene til kontrollutvalet" foreligger nå i en oppdatert 3. utgave. Sekretariatet har fått opplyst av departementet at den nye versjonen av Kontrollutvalgsboken ikke vil bli utgitt på bokmål. Grunnen til dette er at departementet er underlagt mållovas krav om å publisere en viss andel dokumenter på nynorsk. Dersom dokumentet også publiseres på bokmål, teller ikke nynorsk-publikasjonen når den andelen skal beregnes. Kontrollutvalgsboka kan leses og lastes ned på regjeringens hjemmeside, se lenke over. Til orientering.

Vurdering

Sekretariatet vurderer at kontrollutvalget kan ta referater og meldinger til orientering.

Møteprotokoll

Kontrollutvalget Våler

Møtedato: 16.02.2022,
Tidspunkt: fra kl. 09:00 til kl. 09:45
Møtested: Rådhuset, møterom kommunestyresalen
Fra – til saksnr.: 22/1 – 22/9

Frammøteliste

Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer møtt
Tom André Brubak - leder	x	
Jorunn H. Tinglum	Meldt forfall	Bjørn Frøland
Fredrik Bjerketvedt	x	
Anne Kristine Graff	x	
Egil Holm	x	

Antall stemmeberettigede fremmøtte 5 av 5.

Møtende fra kontrollutvalgssekretariatet: Rådgiver Anita Rovedal og rådgiver Bjørn Gulbrandsen

Møtende fra revisjonen: Konst. seksjonsleder Casper Støren, revisor Jostein Ek og revisor Kjetil Ramsdal.

Møtende fra administrasjonen: Ingen

Tom André Brubak (leder)

Egil Holm

Saksliste

Saksnr.	Innhold
PS 22/1	Godkjenning av innkalling og saksliste
PS 22/2	Valg av representant til å signere protokoll
PS 22/3	Oppfølgingsrapport Forvaltningsrevisjonsprosjekt "Kvalitet i Sykehjemstjenesten"
PS 22/4	Revisjonsnotat - Oppfølging av etterlevelseskontrollen 2020 - Offentlige anskaffelser
PS 22/5	Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon 2021
PS 22/6	Kontrollutvalgets årsmelding for 2021
PS 22/7	Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer
PS 22/8	Referater og meldinger
PS 22/9	Eventuelt

PS 22/1 Godkjenning av innkalling og saksliste

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Innkalling og saksliste godkjennes

Kontrollutvalget Vålers behandling16.02.2022:

Ingen merknader til innkalling eller saksliste

Kontrollutvalget Vålers vedtak16.02.2022:

1. Innkalling og saksliste godkjennes

PS 22/2 Valg av representant til å signere protokoll

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Til å signere protokollen sammen med leder er Egil Holm

Kontrollutvalget Vålers behandling16.02.2022:

Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Kontrollutvalget Vålers vedtak16.02.2022:

1. Til å signere protokollen sammen med leder er Egil Holm

PS 22/3 Oppfølgingsrapport Forvaltningsrevisjonsprosjekt "Kvalitet i Sykehjemstjenesten"

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i sykehjemstjenesten», samt kommunedirektørens uttalelse til rapporten, til etterretning
2. Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:
 1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i sykehjemstjenesten», til etterretning.
 2. Kommunedirektøren skal i løpet av 2022 gi kontrollutvalget informasjon om status for utarbeidelsen sjekklister som skal sikre kontinuitet og riktig informasjon i kvalitetssystemet. Samtidig skal kommunedirektøren informere kontrollutvalget om status for etablering av mer systematisk brukermedvirkning.

Kontrollutvalget Vålers behandling16.02.2022:

Sekretariatet (ØKUS KOF) er inhabil på grunn av familiære bånd mellom daglig leder av ØKUS KOF og kommunalsjef for Helse og omsorg. Saken behandles uten sekretariatet deltagelse. Settesekretariatets innstillingen ble enstemmig vedtatt

Kontrollutvalget Vålers vedtak16.02.2022:

1. Kontrollutvalget tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i sykehjemstjenesten», samt kommunedirektørens uttalelse til rapporten, til etterretning
2. Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret:
 1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i sykehjemstjenesten», til etterretning.
 2. Kommunedirektøren skal i løpet av 2022 gi kontrollutvalget informasjon om status for utarbeidelsen sjekklister som skal sikre kontinuitet og riktig informasjon i kvalitetssystemet. Samtidig skal kommunedirektøren informere kontrollutvalget om status for etablering av mer systematisk brukermedvirkning.

PS 22/4 Revisjonsnotat - Oppfølging av etterlevelseskontrollen 2020 - Offentlige anskaffelser

Sekretariatets innstilling

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Revisjonsnotat – «Oppfølging av etterlevelsenkontrollen 2020 – Offentlige anskaffelser, tas til orientering.

Kontrollutvalget Vålers behandling16.02.2022:

Kontrollutvalget vil følge videre opp kommunens arbeid med anskaffelser og tar dette videre opp under sak 22/9 Eventuelt. Innstillingen ble enstemmig vedtatt

Kontrollutvalget Vålers vedtak16.02.2022:

1. Revisjonsnotat – «Oppfølging av etterlevelsenkontrollen 2020 – Offentlige anskaffelser, tas til orientering.

PS 22/5 Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon 2021**Sekretariatets innstilling**

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon for 2021, tas til orientering

Kontrollutvalget Vålers behandling16.02.2022:

Innstillingen enstemmig vedtatt

Kontrollutvalget Vålers vedtak16.02.2022:

1. Statusrapport om utført forvaltningsrevisjon for 2021, tas til orientering

PS 22/6 Kontrollutvalgets årsmelding 2021 - Våler kommune**Sekretariatets innstilling**

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 godkjennes.
2. Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 tas til orientering.

Kontrollutvalget Vålers behandling16.02.2022:

Utskifting av kontrollutvalgsmedlemmer i valgperioden 2019-2023 tas med i årsmeldingen før oversendelse til kommunestyret.

I punkt 1. ble orientering skiftet ut med vedtas. Innstillingen enstemmig vedtatt med overnevnte endring.

Kontrollutvalget Vålers vedtak16.02.2022:

1. Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 vedtas
2. Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 oversendes kommunestyret med følgende forslag til vedtak:
 - Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 tas til orientering.

PS 22/7 Uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer**Sekretariatets innstilling**

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Vedlagte uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer, tas til orientering

Kontrollutvalget Vålers behandling16.02.2022:

Daglig leder Jolanta Betker sin uavhengighetserklæring har formalia feil som vil bli rettet og blir lagt frem på nytt i neste møte som orienteringssak. Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Kontrollutvalget Vålers vedtak16.02.2022:

1. Vedlagte uavhengighetserklæring fra oppdragsansvarlige revisorer, tas til orientering

PS 22/8 Referater og meldinger**Sekretariatets innstilling**

Sekretariatet anbefaler kontrollutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering

Kontrollutvalget Vålers behandling16.02.2022:

Innstillingen enstemmig vedtatt

Kontrollutvalget Vålers vedtak16.02.2022:

1. Kontrollutvalget tar referater og meldinger til orientering

PS 22/9 Eventuelt**Kontrollutvalget Vålers behandling16.02.2022:**

Kontrollutvalget ønsker å følge opp kommunens arbeid med anskaffelsesprosedyrene (se sak 22/4). Innspill vil tas i forbindelse med behandlingen av prosjektplan for FR-prosjektet «*Planlegging og prosjektering av investeringsprosjekter*» som legges frem til behandling i kontrollutvalgets møte i mai 2022.

Til kontrollutvalget i Våler kommune

Vurdering av daglig leders uavhengighet for Våler kommune

Innledning

Ifølge kommuneloven § 24-4 skal revisor være uavhengig og ha godandel. Nærmere krav til revisors uavhengighet ogandel følger av Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (2019) §§ 16-19.

Kravene til uavhengighet og objektivitet gjelder for alle som utfører revisjon for kommunen, herunder regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Dette omfatter både oppdragsansvarlig revisor, medarbeidere på oppdraget og eventuelt andre som er engasjert på oppdraget.

Østre Viken kommunerevisjon IKS har et kvalitetskontrollsystem i samsvar med internasjonal standard for kvalitetskontroll (ISQC 1). Kvalitetskontrollsystemet omfatter dokumenterte retningslinjer og rutiner for etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og krav i gjeldende lovgivning og annen regulering. Som en del av kvalitetskontrollsystemet har vi rutiner for å følge opp og sikre at revisjonsteamet har tilstrekkelig uavhengighet.

Ifølge Forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 19 skal daglig leder hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Denne egenvurderingen følger nedenfor.

Daglig leders vurdering av uavhengighet

Forskriftskrav	Daglig leders egenvurdering
Overordnet krav til uavhengighet (§ 16)	Undertegnede bekrefter at det ikke foreligger spesielle forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet.
Tilknytning til den reviderte virksomheten (§ 17)	Undertegnede har ikke selv eller nærstående som har en slik tilknytning til den reviderte eller kontrollerte virksomheten eller virksomhetens ansatte eller tillitsmenn at den er egnet til å svekke revisorens uavhengighet og objektivitet.
Stillinger i kommunen (§ 18 a)	Undertegnede har ikke stillinger eller verv i kommunen.
Stillinger i virksomhet (§ 18 b)	Undertegnede har ikke andre stillinger i en virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.
Medlem av styrende organer (§ 18 c)	Undertegnede er ikke medlem av styrende organer i virksomhet som kommunen deltar i eller er eier av, utover at Østre Viken kommunerevisjon utfører revisjon og er organisert som et interkommunalt selskap.

Forskriftskrav	Daglig leders egenvurdering
Deltakelse eller funksjoner i annen virksomhet (§ 18 d)	Undertegnede deltar ikke i, eller har funksjoner i en annen virksomhet, som kan medføre at revisors interesser kommer i konflikt med interessene til kommunen, eller på annen måte er egnet til å svekke tilliten til revisor.
Rådgivning eller andre tjenester (§ 18 e)	Før slike tjenester gjør undertegnede en vurdering av rådgivningens eller tjenestens art med hensyn til revisors uavhengighet og objektivitet. Dersom vurderingen konkluderer med at utøvelse av slik tjeneste kommer i konflikt med kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften § 18 e, utfører vi ikke tjenesten. Revisor vurderer hvert enkelt tilfelle særskilt. Revisor besvarer løpende spørsmål/henvendelser som er å betrakte som veiledning og bistand og ikke revisjon. Undertegnede er bevisst på at også slik veiledning må skje med varsomhet og på en måte som ikke binder opp revisors senere revisjons- og kontrollvurderinger. Undertegnede har ikke ytet rådgivnings- eller andre tjenester overfor kommunen som kommer i konflikt med denne bestemmelsen.
Tjenester under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver (§ 18 f)	Undertegnede har ikke ytet tjenester overfor kommunen som hører inn under kommunens egne ledelses- og kontrolloppgaver.
Fullmektig for den revisjonspliktige (§ 18 g)	Undertegnede opptrer ikke som fullmektig for kommunen.

Rolvøy, 01.02.2022

Østre Viken kommunerevisjon IKS

Jolanta Betker (sign.)

daglig leder

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 24.03.2022
Sak: 9/22

Arkivsak: 22/378-3/ST
Tittel: SAKSPROTOKOLL - ÅRSMELDING - KONTROLLUTVALGET
2021

Behandling:

Kontrollutvalgets innstilling vedtatt enstemmig.

Vedtak:

Kontrollutvalgets årsmelding for 2021 tas til orientering.

Saksprotokoll

Utvalg: Kommunestyret
Møtedato: 24.03.2022
Sak: 10/22

Arkivsak: 19/1461-13/TRIBR
Tittel: SAKSPROTOKOLL - OPPFØLGINGSRAPPORT
FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT "KVALITET I
SYKEHJEMSTJENESTEN"

Behandling:

Kontrollutvalgets innstilling vedtatt enstemmig.

Vedtak:

1. Kommunestyret tar oppfølgingsrapport av forvaltningsrevisjonsprosjekt «Kvalitet i sykehjemstjenesten», til etterretning.
2. Kommunedirektøren skal i løpet av 2022 gi kontrollutvalget informasjon om status for utarbeidelsen sjekklistene som skal sikre kontinuitet og riktig informasjon i kvalitetssystemet. Samtidig skal kommunedirektøren informere kontrollutvalget om status for etablering av mer systematisk brukermedvirkning.

ØSTFOLD KONTROLLUTVALGSSEKRETARIAT

Saksnr.: 2022/136
Dokumentnr.: 13
Løpenr.: 57798/2022
Klassering: 3018-191
Saksbehandler: Bjørn Gulbrandsen

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Kontrollutvalget Våler	25.05.2022	22/20

Eventuelt